

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1481

De restitutione in integrum

[urn:nbn:de:bsz:31-315896](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315896)

iste tex. et sic sentit q̄ solum in vi expulsiua vel ablatiua
debet stari iuramento partis super quantitate rerum
amissarum. sed vbi constaret de re amissa tunc sup̄ ex
timate statim iuramento partis etiam in alijs casib⁹
ex quo concurrat delictum conueni. sed hec restrictio
mibi non placet nec vt arbitror seruaretur in iudicio cū
cōmunis opinio sit in oppositum. et videtur p̄bri con
traria opi. in. d. l. si quando. vbi tex. loquitur generali
ter de vi. facit tex. ibi dum dicit super rebus tempore
impetus arreptis. rē. Item in furto videtur tex. in
cta glo. in. d. l. videamus. et in. l. cū furto. eo. ti. hinc
est q̄ glo. iuris ciuilib⁹ non restrinxerunt se ad violentiā
sed dicunt q̄ vbi concurrat difficultas probandi male
ficiū conueni debet stari iuramento partis ita nota
uit glo. in. d. an. sed hodie nouo iure. et i. d. l. videam⁹
et idem sentit Bar. in. d. l. in actōnibus. Item si iura
defecerant hoc esset asserendū ratione naturali. nam ex
quo delictum tuum fuit causa difficultandi probatio
nem debet stari iuramento meo. nam ratione naturali
deficiente lege arguendum est. vt. l. scire oportet. §. suf
ficiat. ff. de excu. tu. facit. c. ij. requiris in fi. de appeli. nō
glo. quam tenebis menti. l. di. cōsuetudo. et p̄dicta bñ
notabis. q̄ sunt quotidiana. Sed quia. s. dixi q̄ dēt
p̄bri furtum seu maleficiū quo modo probabit. Dic
q̄ p̄pter difficultatem probandi admittuntur testes q̄
alias non admitterentur. vnde per socios et familiares
probabo q̄ fur intransit domum. Item ostium videt
fractum vel quid simile. nam cum de nocte vel regula
riter in die non sint in domo nisi socij et domestici seu
familiares oportet necessario q̄ illi admittantur in te
stes. pro hoc bonus tex. in simili in. l. consensu. C. de
repu. et in. c. veniens. ij. in fi. de testi. dic etiam q̄ vbi
opus esset probare res amissas potest fieri probatio p̄
domesticos et familiares modo p̄dicto qui viderūt
illas res p̄cedenti die et de nocte senserūt fures ⁊ sur
gentes non repererunt alias res. Et hoc notanter di
cit Bar. in. d. l. si qñ. et habetis materiam satis dare
collectam. et videbitis q̄ doctores intricate loquuntur
sparsim hic et sparsim ibi. In glo. pe. in fi. nō. glo.
et idem tenet Inno. dicit non valere sententiā si iudex
condemnat in minori quātitate q̄ fuerit per eum tax
atū et partem iuratum et hoc per tex. in. §. oportet. et i
d. l. si qñ. vbi dicitur q̄ ex quo iudex taxauit et detulit
iuramentū parti nō debet i minori quātitate cōdemna
re. et hoc dicit verū nisi iudex deprehendat se errasse in
taxatione. q̄ tunc poterit reuocare taxatōem et cōdem
nari i minori quātitate et est singularis limitatio ad ia
ra p̄allegata. Sed ego dubito an h sit vez q̄ illa iura
necessitant iudicem ad cōdemnandū scōm taxatōem ⁊
iuramentū. Nam ibi ponit vbum oportet qd̄ est neces
sitatiū. vt nō. in le. in bonifidei. C. d. re. credi. et in. l.

admonendi. ff. de iuratur. Item hoc est notabile q̄
vt. s. dixi quando fuit iuramentū de veritate non pōt
iudex postmodū taxare minorem quantitatē. quia no
taret iuramentum de peritorio. vt nō glo. in. d. an. sed ho
die nouo iure. et ibi per Bar. in fi. In glo. si. ibi si
pauper vel diues. vnde secundum docto. si muliercula
diceret se habuisse cyphos aureos argenteos. vt villis
mercato: margaritas preciosas non est eis credendū
Sed aduerte quia tex. hic simpliciter dixit vt sup̄
quantitate rerum amissarū stetur iuramento. sed in ex
timate rerum debet procedere iudicis. taxatio et sic
in taxatōe seu in extimate loquitur tex. in. d. l. si qñ
Dicit etiam hosti. q̄ debet considerari persona cōueni
an sit verisimile q̄ talia furtiuerit. et pro hoc tex. ibi
personar. rē.

De resti. in integrum Ru.

Hec rubrica continuatur ad p̄cedentia hoc ordi
ne. Supra visum est de quadam restitutione speciali
que scilicet datur occasione metus sed quia quedam ē
restitutio generalis per quas subuenitur ecclesijs ⁊ mi
noribus iure sp̄ali. maioribus vero ex clausula genera
li iusta scilicet causa suggerente merito post rubricam p̄
cedentē subijcit ista in q̄ tractat generaliter d̄ resti. in
inte. ⁊ dicit q̄ restituē i integrū ē eides qd̄ i p̄stinū statū
reponere. ij. q. ij. in fi. et in. l. l. d. sen. passi. Inco.

Equiuit.

Hoc dicit in sū
ma. Contra cō
tractum alias legitime celebratum
restituatur ecclesia si manifeste ap
paret ipsius detrimētū. vel summa
tur claris sic. Si i contractu ven
ditionis vel locationis. ecclesia fuit enormiter lesa pōt
aduersus talē contractū petere restituōem in integrum.
emptor tñ seu conductor nō debet fraudari in p̄cio suo
vel in sumptibus per eum factis. h dicit. Cōmunis di
uisio. secunda vbi noueris. Nota primo ex tex. iun
cta glo. i. q̄ ecclesia restituat non solū aduersus contra
ctum locationis si per talem contractū passa ē lesione
h dicit generaliter q̄ aduersus omnē p̄tractū pōt eccle
sia petere restituōem si pōt p̄bare lesionē. vt in. ca. i. e.
ti. li. vi. Nota secūdo duo requisita ad tex. ad hoc
vt ecclesia cōsequatur restituōem aduersus contractum.
Primo requiritur q̄ fuerit lesa occasione illi⁹ con
tractus. Secundo q̄ manifeste appareat de lesione. nō
tamen intelligas q̄ lesio debet esse notoria sed requi
ritur q̄ sit manifesta h est q̄ per testes vel alia legitima
documenta. p̄betur de lesione q̄ interesse p̄ueniens ex
p̄tractu d̄ p̄bri per testes. vt nō. glo. i. c. dilecti. d. fo.

eōpe. quā vide. facit tex. et qd̄ ibi nō. istū. de verbo. ob. in si. non enī debet dari iuramento p̄lati sup̄ lesiōe ar. ba. tex. et per id̄ qd̄ statim dixi secus ubi interesse proueniret ex maleficio aduersarij. quia tunc statim iuramento damnū p̄lati de quo dicendū vt legitur et notatur. f. c. p. et i. l. si quando. l. unde vi. et de et per ciam requisitum. nam debet esse lesio enormis. nam p̄ modico dāno non datur ecclesie seu miori restitutō vt in. c. p̄ual. de re. ec. non ali. et i. l. scio. ff. de in ite. re. ltu. et nō. hic glo. ij. Adde et quartū nam oportet qd̄ ecclesia sit infra tempus restitutōnis petende. i. c. infra quadrienniū a tempore lesionis. vt in. c. i. eo. ti. l. vi. nī si subdit aliqua legitima causa p̄ quā debeat audiri etiā vltra quadrienniū. puta qz lesio fuit enormissima. vt ē glo. singularis quaz tenebis semper menti in. d. c. i. in h. vel si vixit p̄latatus qui male alienauit. nam tūc non currit istud quadrienniū vt ibidem nō. Tercio nota qd̄ per restitutōem in integrum ecclesie concessaz pebet etiam laicus qui secum contraxit pariter consequi restitutōem. vide licet et ecclesia reducitur in statum pristinum in eo qd̄ sibi restituitur res distracta vel locata ita debet restitui secum cōtrahēs quia debet sibi reddi precium. Item debent sibi reddi sumptus quos fecerit circa istam rem. Item debet haberi respectus ad laicū quem p̄sonaliter sustinuit in reddendo istā rem meliorem vtp̄ta erat rusticus qui p̄sonaliter colendo agrum reddidit illum p̄ciosiores puta in. x. debent etiā ista. x. sibi restitui. et in hoc nota bene tex. et dicit i hoc notanter Inno. qd̄ non tenet iste qui contraxit cū ecclesia reddere rem nisi p̄mo satisfiat sibi de precio sumptibus et labore quasi sentiat et bene qd̄ potest vā re. tentōe rei etiam post concessaz restitutōem pro. precio sumptibus et labore. Et pro hoc facit quod legitur et notatur in simili. in. l. in fundo. et in l. sumptus. ff. de rei vendi. sicut in simili dicimus in scriptore vt posuit retinere q̄nteros donec sibi fuerit satisfactū de mercede vt nō. in. l. si non forem. §. si autē. ff. de p̄di. inde.

Sed circa istos sumptus quero. pone qd̄ emptor seu locator expendit centum sed facit rem meliorem inda centis. vtrum teneatur ecclesia restituere centum an ducenta. Dic qd̄ centum tñ per istum tex. in eo qd̄ dicit qd̄ debet restituere sumptus non autē valorem meliorationis. et optime facit. l. in fundo. p̄all. et quod ibi notat vbi idem disponitur i possessore bonafidei qd̄ fecit sumptus bona fide in re aliena. Sed dubium maius ē qd̄ si expendit centum sed non facit rem meliorem nisi qn quaginta. nungd̄ ecclesia teneatur restituere centum an quaginta. P̄nto qd̄ quaginta tñ. quia iste tex. mandat sūptus restituī. p̄p̄ melioratiōis. si ergo melioratio non est facta nisi in quaginta tantū. ista quaginta dumtaxat debent restitui et imputandū est illi qd̄

imprudenter fecit sumptus. alias ecclesia posset pati damnum et non nunq̄ desistere a petitiōe restitutōnis et pro hoc bene facit qd̄ legitur et nō. i. d. l. i. fundo. Item do aliam limitatōnem circa istos sumptus et labores nam dico qd̄ si iste tantum est lucratus in fructibus p̄ceptis qd̄ satisfactum est sibi de sumptibus et labore nō debet consequi aliquid aliud ab ecclesia. ad hoc vide optimū tex. in. d. c. p̄sil. f. de rebus eccle. non alie. et i. d. l. sumptus. ff. de rei ven. et hec notabis. In gl. i. in si. pro intellectu glo. oppo. contra tex. de cōtrarieta te. nam in p̄ncipio ibi sub modico censu et cetera. innuit qd̄ loquatur de contractu locatōnis et cetera. et nō venditōnis quia si loqueretur de cōtractu emptōnis dixisset sub modico precio. Sed contrarium innuit tex. in verbo. que in damnū. in eo quod dicit qd̄ ista bona debent per restitutōem redire ad ius et ad proprietatem ecclesie. et sic sentit qd̄ ista bona fuerūt vendita. qz alias non possent redire ad proprietatem ecclesie nisi expiis sent de dominio ecclesie. ar. i. c. ad dissoluenduz. de de spon. impub. in si. vero tex. videtur sentire primū dum loquitur de colonis et non de emptoribz. So. gl. ista meta contrarij ponit duos intellectus vt patet in ca. nam potest intelligi in vtroqz cōtractu et quatenus tex. loquitur de contractu locatōnis intelligit glo. de contractu ad longum tempus quasi sentiat qd̄ si ecclesia locauit ad modicum tempus non possit p̄teritū lesiōis petere restitutōem. Sed si cupis saluare glo. intellige quādo ecclesia non fuit enormiter lesa. qz verisimile ē qd̄ enormiter non ledatur ecclesia ex contractu ad modicum tempus. sed dic qd̄ vbi ex tali contractu ad modicum tempus ecclesia enormiter lederetur posset nihilominus petere restitutōem qz restitutio est fundata supra enormi lesione. qualitercūqz ergo p̄tingat illa lesio ex contractu semp̄ pōt peti restitutō. pro h̄ bonis tex. in. c. i. c. ti. l. vi. vbi tex. generalit̄ dicit qd̄ aduersus quē libet contractum pōt petere ecclesia restitutōem si p̄teritū dicit enormem lesionem. Et tenendo intellectum qd̄ iste tex. loquatur de contractu locatōnis. nō istum tex. ad notabilem q̄onem quaz ponit Inno. in. c. epi. de rebz eccle. nō alie. l. vi. vbi querit. nungd̄ index datus vt rediret ad ius et proprietatem bona ecclesiastica q̄ fuerūt alienata iniuste possit iste cognoscere de possessionibus quarum dominium non fuit alienatum sed sola possessio. et post multa concludit qd̄ sic pro quo facit optime textus iste. nam hic mandatur qd̄ ista bona debeant redire ad ius et proprietatem ecclesie. et tamen intelligitur respectu possessionis et non respectu dominij. Ad de etiā tertiū intellectum ad istum textum vt intelligatur in contractu proprie censuali de cuius natura est vt trāseat dominium vtile et directum. p̄ dño antiquo solū reservat solutio cēsus nec redit ad dñm antiquū lz

cessetur magno tempore a solutioe census. secus est in
contracta emphiteotico. quia ibi solum transit utile do
minium et redit ad dominum proprietatis si cessatur
per biennium in solutioe canonis seu pensionis vt in
c. potuit. de loca. et pro hoc vide glo. no. quam tene
bis menti pro differentia inter istos contractus in. ca.
constitutus de reli. do. et idem ibi Innoc. et vide per
Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. Et scdm istum iud
lectum nota qd res ecclesie possunt concedi seu dari si
solum in emphiteotico. sed etiam ad censum. et sic tra
seat utrinqz dominium. et vide quod le. et no. in. c. ij.
de reb' eccle. no. alie. li. vi. In glo. ij. in fi. no. glo. 7. vt
dixi. pbatur in. c. pe. de reb' eccle. non alie. Sed q
ro que dicatur magna lesio vel parua. Credo qd in ma
teria. ca. nostri debet inspicri conditio ecclesie et qntas
contractus nam si ecclesia esset tenuis in redditib' mo
digam lesionem sibi reputabo enormem cuius contra
rium esset dicendum in ecclesia multum abundanti.
Item finge qd contractus fuit initus super mille flo
renos deceptio fuit in decem seu in. xx. certe non repu
tato magnam lesionem. secus si contractus fuit fact'
super. xx. et ecclesia fuisset decepta. in. x. vel. vij. pro b
vide quod in simili no. glo. in. c. si. de re. iudi. li. vi. et
Bar. in an. nisi breuiores lites. L. de sen. ex p'iculo
reata. In glo. in verbo deterioran. ibi fraternitates
Jo. an. restringit istam tex. dicit enim qd prelati non
p'ot facere conditionem ecclesie deterioram in facien
do. secus in omittendo. na videmus qd per negligentiam
am prelati prescribitur res ecclesie vt per totum titulu
de prescrip. Et habes hoc dictum Jo. an. in glo. in re
gula delictum. de re. iur. li. vi. Sed tu adde singulari
ter limitationem qd contra prelatum qui passus est pre
scriptionem seu p'ra eius heredes p'ot ecclesia agere ad
emendationem damni. vt est glo. singularis in. c. pla
cuis. el. ij. q. iij. facit tex. in. l. quicquid. L. arbi. tu
te. Item dicit qd potest facere prelati conditionem ec
clesie deterioram in non acquirendo vbi poterat acq
rere de quo vide bonam glo. xvi. q. vi. c. vltio. et sic p
latus non agnoscendo legatum. vel hereditatem dela
tam ecclesie preiudicat ecclesie. quod tenuit Frede. in
quodam consilio suo. et vide quod dixi in. c. tua nos.
de his que fiunt a prela. et latius tetigi materias in. c.
i. de do. et contu. Unum tamen tene menti qd contra p
latum qui neglexit ecclesie acquirere vbi potuit pote
rat agi ad interesse lucri cessantis. vt est glo. notabilis
xij. q. iij. in. c. si. facit tex. in. l. quicquid preall. vbi idē
disponitur contra tutores. In glo. in verbo iure mi
noris. ibi etiam fungitur iure reipublice. nota bene ista
particulam glo. ex qua habes qd ecclesia in favorabili
bus equiparatur non solum minori. sed reipublice vt si
cut subuenitur reipublice. ita subueniendum est ecclesie
Inno. tamen hic non facit differentiam inter miorem

rem publicam ciuitatem et ecclesiam dicens qd contra
minorem etiam non pupillum hodie non currunt pre
scriptiones temporales. vnde non habet locum vsuca
pio que currit triennio. in rebus mobilibus contra mi
nozem. neqz alie prescriptio temporalis puta. x. vl. xx
anno. nam ista est regula qd contra pupillum nulla cur
rat prescriptio. vt in. l. sicut. L. de prescrip. xxx. vel. xl.
anno. sed contra adultum minorem. xxx. anno. no cur
rit hodie prescriptio temporalis. et dicitur temporalis
ista que non attingit. xxx. anno. et vltra vt habetur in. l.
si. L. in quibus causis. in inte. restitu. non est neces. sed
contra ecclesiam reipublicam et ciuitatem currunt p
scriptiones temporales vt prescriptio triennij in rebus
mobilibus et alie prescriptioes temporales. Et idem
contra reipublicam seu ciuitatem. sed datur restitutio
in integrum. dicit tamen qd ciuitati non datur restit
tio in integrum quia licet reipublica fungatur iure mio
ris. secus tamen est in ciuitate. ar. in. l. nihil intere. ff. d
ad mace. Et dicitis Inno. habes notare perpetuo duo
Primo qd contra ecclesiam currit vsucapio quemad
modum contra priuatam. Secundo qd ciuitas non fungi
tur iure minoris. et sic si est lesa in iudicio vel extra no
potest petere restitutionem in integrum. et sic sentit qd
leges facientes mentionem de reipublica debent intel
ligi de reipublica romanorum. non autem de reipublica in
ferioris ciuitatis vel alterius municipij. Tercio p'ot
notari qd contra prescriptioes datur ecclesie seu reipub
lice restitutio in integrum. Circa primum aduerte quia
sunt opi. nam glo. in summa i ti. de resti. i integ. tenuit
ibidem quod Inno. b. et glo. i an. de ecclesi. ti. in. §.
p'ot temporalibus et glo. in an. non alie. i. §. si nimis
sed hosti. licet i summa tenuerit opi. Inno. in ti. de in
te. resti. b. tamen tenuit contrarium firmando qd vsu
capio triennalis non habet locum contra ecclesiam.
mouetur qz illa fuit iuducta a lege civilis que non pot
uit transferre dominium ecclesie in alium. vt in. c. i. iij.
di. vnde illa lex tanqz d'nsosa ecclesijs non est recipi
enda facit. c. si. de re. eccle. non alie. Ho. ti. xvi. q. iij.
quas actiones dubitauit et posuit opinionones contra
rias. Dy. tamen in regula possessor de re. iur. li. vi. tenu
it cum Inno. et apte hanc opi. sentit glo. xij. q. ij. i. c.
de redditib'. Do. an. simpliciter. asinit aliqs opi. red
tando. p' do. car. firmanit opi. Inno. motus. qz ex quo
ius canonicum no disponit cotranu standu est iuri ciu
li. cu ergo ius civile generalit et sp'alter i facto ecclesie
i duxit vt b' mobilia p'scribant spacio triennali vt in. l. si.
L. d' vsuca. tr'asfor. et no. i auc. q's actoes. L. d. sa. san.
ec. ergo st'adū ē iuri civili. ar. i. c. i. d' no. op. nū. michi
iste casus ē latus dubi. et p' host. p'ra Inno. adduco. c.
illud. §. de prescrip. vbi tex. non restringens se ad
immobilia dicit generaliter qd aduersus ecclesias ca
nones no approbat nisi p'scriptoem quadragenariam

unde cum loquatur indistincte nec faciat differentiam inter mobilia et inter mobilia et facit mentionem expressam de canonibus. glo. voluit excludere respectu temporis omnem prescriptionem legalez inductam cum minori tempore. et per hoc facit quod non. Inno. in. c. si. de re. ecclie. no. alie. ubi dicit quod ubique canon in aliqua materia ponit aliquam regulam specialem non debemus illam distinguere per us civile. ideo in alienatione rei ecclesiastice dicit quod non debet servari solemnitas. aut hoc ius porrectum. L. de sacrosanc. ecclie. qz canon in dicit solemnitatem suam in tali alienatione. unde non debet supplere per legem quod verbum est menti tenendum Item adduco aliud bo. ar. a simili. nam contra fiscum non procedit usucapio. insi. de usuc. in. s. res fidei et ego nec contra ecclesiaz que non debet gaudere minori privilegio. ar. eoz que no. de do. in. c. penult. de iudic. In contrarium tamen facit. qz ubique lex civilis potest se habere versus ecclesiam ad danum et ad lucrum ista lex est servanda etiam contra ecclesiaz maxime cum ea capit pro se. Et ad hoc quod non. in. c. ecclesia sancte marie. ut lite pendente. Exemplum in legibus inducentibus iurium litigiosi nam habet locum eius contra ecclesiam ut ibi. et idem dicendum in actione recubiteza et quanto minorum et similibus. et hanc conditionem in istis legibus piter se habentibus ad lucrum et ad danum firmam in repetitio. c. ecclesia sancte marie. de consi. et ibi vide. sed lex loquens de usucapionibus potest se habere ad lucrum et ad danum ecclesie. nam si lex non esset non possit ecclesia prescribere rem privati spacio triennali ergo si vult accipere legem pro se debet etiam accipere contra se. ex quo in hoc non reperitur privilegiata motu proprio principis. facit quod in simili non. glo. in. au. quas actiones. L. de sa. sanc. ecclie. et Jo. an. in regula possessor. i. merca. et glo. in. c. ij. de mu. peni. Et tenendo istam opi. qz videtur corior et verior de subtilitate iuris posset respondere ad. c. illud quod loquat in prescribendis rebus immobilibus nam ista decretalis non dat ecclesie facultatem prescribendi contra alium spacio triennali. opi. tamen contraria est equior. et quia in fauorem ecclesie tendit potest optime teneri et maxime qz non reperitur aliquid canon. qz in rebus ecclesie approbet illam usucapionem. Quo ad secundum in eo quod Inno. voluit civitatem non fungere iure reipublice vel minoris. et sic non potest petere restitutionem in integrum adversus lesionem. vide tu glo. in. l. reipublica. L. ex qui. ca. ma. que tenet aperte contrarium. Bar. vero ibi post Ja. bu. concludit quod civitas posset petere restitutionem saltem ex clausula generali. quia ex quo regitur per administratores habet iustitiam causam petendi restitutionem in integrum. et hanc opi. etiam tenet ibi Bal. et videtur verior. Et pro hoc facit. l. legatis. ff. de iudi. nam si legatis civitatis possunt con-

templatione civitatis petere restitutionem in integrum adversus lesionem quam fuerunt passi occasione legationis. ergo fortius hoc potest civitas. ar. in. au. mul. tomagis. L. de epi. et de. ad idem est tex. in. l. sed hi. ff. de publica. Sed dubitatur quid in castris et in villis utrum possunt petere in integrum restitu. iure minoris siue reipublice. Ho. in. d. l. reipublica quod non. Bar. ibi post Bon. distinguit inter universitatem castri siue ville populosam et modicam. ut si in castro siue villa sint multi habitatores tunc competat eis beneficium restitutionis. quia est eadem ratio que in civitate secus si sint pauci homines puta decem. quia tunc isti regunt universitatem tanquam bona propria. et non possunt petere restitutionem quasi tunc non possit pretendi negligentia ex facto administratorum sed Bal. ibi post Ja. de are. simpliciter dicit idem in castris et villis quod in civitate. qz castrum siue villa est pars reipublice et regitur per alios unde cum ibi sint minores et mulieres quibus potest prejudicari ex factis administratorum equum est ut concedatur restitutio. et hec opi. mihi placet. ar. in. d. l. sed et hi. ubi quodlibet municipium appellatur reipublica. et facit quod le. et no. in. l. i. reipublica. L. de iure reipublice. li. xi. ubi civitas appellatur reipublica. Et adduco ad predicta plenam additionem quam facit Jo. an. in addi. Specu. in. ti. de in. inte. restit. in secunda parte. s. i. idem quoque ubi recitat multas opiniones. et tandem videtur residere cum opinio. Odofre. qui tenet quod non solum civitas sed etiam castrum et villa possunt petere restitutionem in integrum cum ibi sint multe persone miserabiles. puta vidue pupilli et senes. ideo quinimo ibi recitat quidam de zuraria exten. disse hoc dictum in. l. reipublica preall. ad omne corpus. id est ad omne collegium in petenda restitutione quod utatur iure minoris. et sic recitando transit Jo. an. ibi quod est valde notandum. nam legiste moderni non faciunt mentionem de his dictis in locis preall. Ego in hoc ultimo dicerem quod si collegium est primum tunc potest petere restitutionem. unde hospitalia et similia loca pia utentur in hoc iure minoris. De hospitalibus et locis pijs firmavit Jo. an. in. c. ij. e. ti. li. vi. ar. c. requisi. de testa. Sed ego allego tex. singularem notabilem in. l. omnia. L. de epi. et de. ubi et probatur quod omnia privilegia tributa ecclesijs extenduntur hodie ad hospitalia et ad alia loca pia. et de illo tex. facit ibi festum bar. Et per hoc infero quod capitulum alicuius ecclesie potest petere in bonis suis restitutionem in integrum quod firmavit Innocen. in. c. nisi de preben. in. fi. quod intellige quando capitulum leditur in iuribus suis. scilicet si lederentur persone singulares ipsius capituli. vel epus in iuribus competentibus persone sue. videtur quod capitulum non eligit infra tempus sibi prescriptum vel epus non

contulit. non enim audiantur restitutōnem petentes.
q̄ cessat fauor ecclesiay. Ad hoc allego glo. notab. iē
in de. vnica. in v. lapsus. c. ti. Et ex h̄ infero q̄ si col
legium nō est pium nō pōt restitutōnem petere in iur
gerum. et sic limitare dictum Guido. pall. q̄ spāle est i
ecclesia vel in collegiis pijs. secus in alijs. Ex hoc in
fertur ad q̄onem. nūqd collegiū scholariū possit pe
tere restitutōem in iure. et credo q̄ sic. q̄ in eo sunt mul
ti minores. xxx. anno. vnde respectu minoris debet au
diri. Quid aut̄ si p̄lati iurat in facto ecclesie nō pete
re restitutōnem. dic q̄ iuramentum nō valet r̄ eo nō ob
stante potest petere restitutōnem. secus in minore iurante.
ad hoc vide glo. singu. in. c. e. ti. li. vi. et tene menti illā
Quo ad vltimū tene menti dictū Inno. q̄ aduersus p̄
scriptionē cōpetit ecclesie minori et reipublice restitu
tio. sed hanc casum plene examinavi in. c. i. de p̄scrip.
et sic ut ibi. In ea. glo. ibi. et dic de iure minoris.
hec glo. vsq̄ ad h̄. est hodie determinata per. c. i. e. ti. li.
vi. vbi deciditur q̄. f. q̄. d. iennū a tpe lesionis debet ec
clesia petere restitutōnem in iure. In glo. penl. in fi.
nō singulariter istaz glo. ex qua collige q̄ ad hoc vt re
neat alienatio rei ecclesie opus est q̄ fiat in casu licito.
et quattuor sunt generaliter casus liciti quos vide p̄ gl.
nō. xij. q. ij. in summa. Itē oportet q̄ seruetur forma
tradita in alienatōe pura q̄ p̄cedat tractatus et interue
niat auctoritas ep̄i. r̄. put traditur. xij. q. ij. sine excep
tione. In eo tū q̄ glo. allegat. r. q. i. hoc ius porrectū
dic q̄ forma tradita in illa auct. nō est necessario seruan
da sed satis est seruare formam a canone traditam. de
quo vide bonaz glo. in de. i. de re. eccle. nō ali. r̄ ibi p̄
Inno. deceptio aut̄ in p̄cio nō inducit nullitatem p̄tra
ctus vt hic habes tex. aptum. satis enī est q̄ ecclesia n̄
est decepta in cā primaria suadente alienatōem sed ad
uersus istam deceptōem q̄ venit extrinsece et accidenta
liter subuenitur ecclesie per restitutōnem in iure. vt hic gl.
m. xij. q. ij. in summa. et in. c. sine exceptōe eadez causa
et q̄one tenet q̄ valet alienatio seruata forma licet nō
fiat in casu licito. sed cōpetit ecclesie remediū restitutōis
q̄ forma est ista que dat esse rei et cōseruat eam in esse
ergo ad validitatem p̄tractus sufficit obseruare formā.
et hanc opi. secut⁹ est hic Jo. d̄ lig. sed aliq̄ doc. cōter
sequuntur istam glo. tam antiq̄ q̄ moderni. et adducit
Jo. cal. tex. exp̄sum in de. i. de re. eccle. nō allie. vbi a
p̄te decidit q̄ nō valet alienatio nisi fiat in casu licito
et seruetur forma. et tene menti illum tex. q̄ bene hoc
probat. Ad idem facit. c. sine exceptōe pall. vbi dicitur
q̄ p̄lati debet eligere id qd̄ ē profuturū ipsi eccle. ad
ides. c. que in ecclesiay. de cōsti. et. c. fi. de re. eccle. non
aliq̄. vbi d̄ q̄ in alienatōe d̄z interuenire legitim⁹ cō
sensus p̄sonarū ecclesiasticarū. nō enī dicitur legitim⁹
nisi interponatur in casu licito. et hanc opi. tene. et vide

per Archy. et Jo. an. in. c. ij. de re. eccle. non alie. li. vi.
coram quo iudice ecclesia possit petere restitutōem in
iure. vide notabile dictum Inno. in. c. cū sit generale. d̄
fo. cōpe. vbi dicit q̄ pōt petere coram iudice ecclesia
stico. et tene menti dictum illud. pro quo facit glo. nō.
in. c. penul. s. ti. p̄xi. in verbo. nec metum ad fines. et h̄
est fauore eccle. q̄ est in hoc iure p̄ilegiata. alias aut̄
regulariter debet quis petere restitutōem in iure. coram
iudice rei. et in. li. vt qd̄ ibi nō. L. vbi ē apud quem.

Ultimo hic quero. pone q̄ in alienatōe nō fuit ser
uata forma debita tamen fuit facta in casu licito. et inter
uenit consensus illoz qui habent consentire nūquid in
foro anime sit tams iste qui habet rem sine debita solē
nitate. de hac questione vide per Inno. in. c. quia plerū
q̄. de iur. eccle. vbi cōcludit q̄ non. quia ex quo con
tractus est nullus propter defectum forme non potest
iste tenere rem cum bona conscientia sine titulo iusto.
sed do. An. tenet ibi cōtrariū. dicit enī sufficere quo ad
forum conscientie vt contractus teneat scēum limites
iuris naturalis sci gentium. nam de iure naturali sci
gentium sufficit solus consensus. et hec opinio michi
placet. et adduco singulare dictum Inno. in. c. q̄. p̄p̄
de elec. vbi dicit q̄ electus est tutus i foro anime li. ele
ctio sua tenuit de iure gentium. licet non fuerit seruata
forma tradita a iure positivo. q̄ illa forma est introdu
cta propter scandala et deceptōes vitandas. vnde ex
quo oīa ista cessarūt et interuenit verus p̄sensus satis ē
sō tutus quo ad deum. et tenebis semper menti istud
dictū. quia valet in omni actu in quo est p̄missa solē
nitas iuris positini vt in foro anime non teneat q̄ de
hoc sibi facere conscientia ex quo non interuenit ibi ali
qua deceptio et affuit consensus habentiam actum ex
plicare de iure naturali. Ex quo inferatur q̄ in foro cōsci
entie equitas iuris naturalis p̄fertur rigori iuris po
sitini. quod nō. et vide quod plene dixi in. d. ca. quia
plerūq̄.

Restituitur eccle
Vm venissent. si lesa propter
negligentiam procuratoris. qui iura ecclesie
non produxit. Prima pars ponit comparitionē par
tium et dationem auditorum. Secunda ibi. coram. ale
gationem episcopi. Tercia ibi. ad hoc. allegationem
monasterij. Quarta ibi. nos igitur. interloquitur.

Nota primo ex principio tex. q̄ electus in p̄da
tum etiam religiosus potest prosequi electionem suaz
etiam in iudicio litigando nec ex hoc potest aliqua am
bitione notari cum ipse se non ingerat sed vocatus
per Canoniam electionem. concor. c. cum dilectus. e.
de consuetudi. et. c. cupientes. §. fina. de electio. li. vi.
non enim peccat consentiendo electioni. immo mere
tur si intentionem habet circa deum vt in. c. q̄. ep̄atum

vij. q. i. quānimo dubitatur utrū peccet elect⁹ ad p̄latam
ram remuendo electōnem de se factam acceptare. et cō
dudatur q̄ sic si non regitur aliis idoneus. qz resuuit
prodesse ecclesie et p̄missis de quo vide p̄ Jo. an. in. c.
si electio. de elec. li. vi. et facit illō euāgēlicū maiore carī
tate nemo hz q̄ ut animā suā ponat qz p̄ amicis suis
i. p̄missis. Ad scō q̄ ep̄s p̄t de iure speciali puta
ex p̄uetudine habere ius eligendi i ecclesia collegiata
etiam regulari. et p̄t intelligi iste tex. fm̄ Jo. an. q̄ ep̄s
dicebat se habere ex consuetudine ut ip̄e eligeret abba
tes i omnibus monasterijs sibi subiectis ideo hoc dī
sp̄at̄at i cā electionis sup̄ iure subiectōnis Et nō bñ
huic tex. fm̄ hunc intellectū q̄ p̄t induci generalis con
suetudo. ut i omnib⁹ ecclesijs collegiatis ep̄s loci ha
beat p̄uisionem p̄latoy et sic p̄t. c. i. de elec. tolli p̄ con
trariā p̄uetudine qd̄ mibi satis placet et allego gl. nō
in. c. quānq̄. de elec. li. vi. que dicit q̄ olim ep̄s habe
bat p̄uidere de omnibus beneficijs sine diocēsi ita q̄
nō expectabat electio nec p̄ntatio aliquorūm. s̄ postea
fuit inductum ut i ecclesijs collegiatis electio p̄tineret
ad collegiū. et cōfirmatio ad ep̄m Item i ecclesijs pa
tronatis fuit institutū ut p̄ntatio p̄tineret ad p̄ionum.
et iustō ad ep̄m vñ cōsuetudo p̄traria d̄z valere. qz per
eā reducitur res ad p̄stinum ius. factū. c. ab exordio. xxxv
di. 2. l. si vnus. ff. de pact. et vide qd̄ nō. Jo. an. i regu
la. q̄ aliam gratiosē. in m̄. Tercio nō ibi intrusus
q̄ potest appellari intrusus is q̄ obtinuit dignitatem a
non habente p̄tatem illā. cōferendi. cōcordat. c. ex fre
quentib⁹ et qd̄ ibi nō. s̄. de insti. et scias q̄ gesta p̄ iura
sum nō valent quātūcūq̄ dicatur tolerat⁹. qz i intruso
nō habet locum tolerat̄ia. ex quo nō habuit ingressum
ab habente p̄tatem ut nō. In. in. c. qualiter et qñ. el.
h. de accu. et p̄ archi. xij. q. h. alienatōnes. vide p̄ In
no. in. c. nihil. de elec. Quarto nota ibi districtius inhi
bentes iūcto si. c. q̄ inhibitiō iudicā p̄tra ius facta nō
inducit nullitatem actus gesti. contra ip̄os inhibitiōem
q̄tūcūq̄ a tali inhibitiōe nō fuerit appellatum qd̄ be
ne nō b̄s. Et de hoc. s̄. latius Item nota ibi nimis
animose q̄ index nō debet p̄cedere nimis animose in
p̄iudicium alterius p̄tis alias posset recusari fm̄ doct.
h. q̄ dicit q̄ isti procedebāt animose forte facientes se
p̄tem i fauorem ep̄i et denegantes audientiam procura
tori monasterij. Ex quo habes notare q̄ vbiq̄q̄
index aliqd̄ agit ex quo cōcluditur nimis fauere alteri
p̄ti p̄t ex h̄ legitime recusari facit. c. accedēs. el. h. ut li
te nō p̄tēta. Ad i verbo nos igitur q̄ negligentia p̄
curatoris. nocet etiā ecclesie nō solum ergo nocet p̄ua
te persone s̄ etiā publice est tñ d̄tia circa remediū cō
cedendū. qz p̄uate p̄sone nō datur restō p̄pter negligē
tiam. p̄curatoris sui. s̄ imp̄tādā s̄ sibi q̄ tales elegit
etiā si p̄curator sit minor ut i. l. mandato. ff. d̄ mino.
sed ecclesia restituatur p̄pter negligentiam. p̄curatoris

ut hic et idem dicit i minore lesō. ut in. d. l. cum mādato
Item nota q̄ nō solū p̄t ecclesia petere restōnem d̄re
cte p̄tra sniam per quam lesa extitit. ut i. c. vnico. de in
inte. resti. li. vi. sed etiā p̄t petere restitutiōnem aduer
sus p̄batōem notorie obmissam ut h. et. s̄. c. p̄. Et ol
cunt h̄ Inno. pe. et abb. q̄ necessaria hic erat restō qz
nō fuerat pro parte monasterij appellatum a snia nec
erat infra tempus appellādi et sic de erat remediū or
dinariū et per hāc restitutiōem dicit Inno. q̄ licebat
monasterio p̄ducere omnes p̄batōnes quas snia p̄bi
bebat induci. vide snia i effectu reuocatur hic naz post
sniam nō licet regulariter c̄tra appellatōem exape. vel
p̄batōem inducere. ut i. c. cum iter. d̄ re iudi. et. l. sen
rescin. nō pos. in. l. i. et. h. sed beneficio restōnis ut p̄e
dixi ecclesia hic audiat. dicit etiā Inno. q̄ ista nōn
ē vera restitutiō qz p̄ncipaliter nō retractatur snia s̄ so
lum audiat aduersus p̄batōem obmissam. Ob hōc
cōcludit q̄ nō est necesse i casu isto dare libellum vel li
tam cōtestari. sed satis est summarie cognoscere de lesi
one. sed ego nō bene percipio hoc dictum Inno. nam
satis retractatur snia cū ea nō obstāte que transuerat
i rem iudicatam audiat monasterium contra ip̄am.
et regulariter qualis cognitio exigatur in restōe i inte
dicam i. c. tum ex litteris. s̄. co. et vide bonum tex. cū
glo. in. c. h. de offi. iudi. Ultimo nota h̄ ex si. littere
et tene menti q̄ electio facta ab his q̄ etiam de iure ha
bēt potestatem eligēdi nō d̄z cōfirmari per superiorem
si fuit facta lite p̄dente super iure eligēdi. sed debet dif
ferri cōfirmatio i euentum litis p̄ncipalis et ratōnes. s̄.
subh̄ciam Electio tamē facta lite pendente non debet
retractari p̄pter solam litis pendentiam tex. notabilis
est h̄ i si. et nescio alibi In gl. i. in si. idem nota. in. c.
p̄questus. s̄. de fo. cōpe. Et nota ex ista glo. iūcto tex.
libellum nō viciari. l. cōtineat verba impropria. satis
cōt̄ q̄ fm̄ latum verborum significatum cōcludit intē
tionem libellantis et cōsimilis tex. est in. c. olim. el. h. de
rest. spoli. Nam libellus est latissimi iuris et semp̄ d̄z
interpretari quānū p̄t fieri ut p̄ueniat intētionē libellantis.
ut legit et nō. in. l. si q̄ intētionē ambigua. ff. de iudi.
et i. c. cū ecclesia sutrina. de cō pos. et vide optimū tex.
eam gl. i. c. cōfirmatus. de reli. do. In gl. h. in si. p̄
tellectu glo. op. cōtra tex. vid̄ et̄ q̄ frustra ep̄s h̄ alle
gabāt subiectōem monasterij ad inferēdiū nullitātē ele
ctionis qz p̄supposita subiectiōne electio tñ p̄lati p̄tinet
ad caplm̄. et sola cōfirmatio p̄tinet ad ep̄m ut i. c. i. r. c.
nihil. de elec. et i. c. p̄gregatio. xvi. q. vlt. et vide glo. iū
cto tex. xvij. q. h. in. c. i. vbi d̄z q̄ ep̄s hz p̄firmare ele
ctiō i abbatē. s̄ electio p̄tinet ad monachos. ut in. d. c.
p̄gregatio. et p̄ p̄ns ex sup̄uacuo monasterij allegabat
p̄uilegiā exemptōis. So. metu p̄trarij ut arbitror glo.
ista sensit vnam lecturam ad istū tex. q̄ ep̄s hic agebat
sup̄ duobus. i. super subiectōe monasterij et super iure

eligendi abbatem qz dicebat se esse i possessione iuris
eligendi abbatē. Intelligit B de spali. vñ discutit hic de
subiectōne monasterij ad effectum pronuncian̄di sup
subiectōe vel exemptōe discutit etiā sup possessione iu
ris eligendi quo ad effectū pronuncian̄di sup validitate
vel invaliditate illi⁹ electōnis facte p caplin. hec lect.
fatis ē vera i se sed nō pgnit pncipio. c. vbi inuitur qz
de subiectōe cōtendebatur hic accessorie respectu facul
tatis eligendi r ideo dat h scōs intellectus p pe. r abb.
qz illa electio attēptabat ā monachis qz dicebat nul
la qz facta ab excoicatis r interdicitis. nā dicebat epus
qz ex cā interdixerat r excoicauerat monachos ante ele
ctionem. f. monachi dicebant se esse exemptos ab epō
r p pns dicebant electōem tenere. vñ validitas electō
nis dependebat a iure subiectōis ideo de ea disputat.
hec lect. est fati vera i se sed nō pgnit textui i vbo distri
ctius inhibentes. nam ibi dicit qz iudices inhibuerunt
monachis eligere donec agnosceretur de iure qd epus se
habere dicebat i electōne abbatis ergo epus nō solum
allegabat nullitatē electōnis sed dicebat se habere ius
i electōe abbatis. ideo datur tercius intellectus qz epus
dicebat ex cōsuetudine se habere ius eligendi i oibus
monasterijs sibi subiectis. monasteriū vero non nega
bat p̄suetudinē f dicebat qz istud monasterium erat
exemptū ideo disputabatur h sup iure subiectōis qz
ppter cōsuetudinē dependebat ab ea validitas ele
ctionis. et iste intellectus placet Jo. an. r mihi fati pla
cet. nā multū cōuenit lre tam i pncipio qz i fi. vñ acces
sorie disputabatur h de subiectōe In gl. i vbo duo
eoz ibi. vel se excusante hoc pcedit cuz cā erat cōmissa
cū clausula qz si nō oēs duo veltz rē. vñ tunc terciō
se excusante duo pnt pcedere. c. prudentiaz. de offi. de
legati. secus si cā fuisset tribus simpliciter cōmissa. r
tūc non pnt duo pcedere q̄rumcunqz tertius se excuset
vt in. c. vno delegatoz. de offi. dele. In gl. i verbo
renūciavit in fi. nō istā glo. qz elect⁹ an p̄firmatōem p̄
renūciare iuri suo i manibus eligentiū. vñ non tenetur
a iure supiorē. secus post cōfirmatōnem vt in. c. h. de
transla. ep̄i p̄dico hoc facit fm hosti. regula omnis res
f. de re. iur. f tu vide circa banc materiā gl. plenam et
nō. in. c. si electio. de elec. li. vi. vbi plene examinatur i
cui⁹ manibus debet fieri renūciatio electōis vide etiā
qd nota. in. c. h. palle. In glo. in verbo infūxerunt
in fi. nō ex ista glo. qz regulariter cause ecclesie nō dnt
tractari sede vacante fallit qñ est talis cā que p̄mode
tractari non p̄t nisi sede vacante vt contingit i cā no
stro. Nam ex quo sede vacante dubitatur de iure eligē
di oportet necessario illam tractare cum non possit p
sideri ecclesie de plato nisi p̄us diffiniatur ista q̄stio. et
idē legit et nō. in. c. cum dilectus de cōsue. Inno. vero
dat h aliā solutōnem dicens qz cause p̄tinentes ad pla
tū dūtaxat non pnt tractari sede vacante r sic loquunt

iura allegata i glo. f. cause p̄tinentes ad caplin. solum
bene p̄t tractari sede vacante r sic p̄t inteli gi iste tex
nam ius eligendi platum cōpetit tñ capitulo nō autē
plato r nō hanc theoreticam Inno. et idem sensit respe
ctu monasterij. in. c. cuz dilectus. pal. vbi dixit qz mor
tuo abbate caplin succedit i administratione r p̄t agere
i iudicio i causis spectantibus ad monasteriū f theori
ca glo. plus placet h Jo. an. Ego puto hanc q̄stionē
decidendam ex notatis in. c. edoceri. de rescrip. vt i ill
calib⁹ in qbus caplin nō potest esse i iudicio sine aucte
r p̄sentis plati nō potest esse i iudicio sede vacante. qz
auctas p̄dati seu consensus requirit vt ecclesia nō de
cipiatur vel vt nullū p̄iudiciū irrogetur inni plati. que
rānes dnt sibi locum vindicare etiā sede vacante cū ec
clesia tunc careat idoneo defensore. r vide ad materiā
qd nō. in. c. si. de p̄cura. r qd le. r nō. in. c. si. ne sede
va. In glo. i vbo inhibentes i fi. dic qz cōtrarium
istud formaliter non soluitur. f. bñ glo. ibi plen⁹ exaiat
istud passim. f. dic qz illa lex dicitur. non obidi etiā p
hibetur alienatio rei de q̄ litigat ideo obtampandum ē
p̄cepto iudicis. vt i. c. ecclesia. f. vt lite pendente. sed i
cāu nostro. monachi eligendo nō alienauerunt rem lit
giosam neqz ius dubitatū. nam vt dicit Inno. r bñ hic
nō erat p̄tentio de abbacia. qz epus nō p̄tendebat se ab
batem. f. solū erat p̄tentio d iure eligēdi. vñ de eligēdo
abbate nō p̄t alienari ius eligēdi siue ius d quo cō
tendit. f. quodāmodo colligendo fructus rei de cuius
pprietate agitur qd fieri p̄t lite pendente. vi. q. iij. in. c.
volumus. r qd ibi nō. r in. l. si. l. de rei v̄. S3 cōtra
h r cōtra tex. op. ex quo etiā monachi nō appellari ab
illa inhibitiōne iudicium transiuit illa interlocutoria in
rem indi. vt in. c. cuz dilectus. de elec. ergo fuit. proga
ta iurisdicctio iudicū p̄supposito etiā qz p̄us non habuit
sent ad hoc iurisdicctōnez vt in. c. cum olim. de offi. de
le. ergo electio dicitur cassari facta contra inhibitiōnem
Jo. Inno. soluit multipliciter. r p̄mo dicit qz i proga
tione iurisdicctōnis requirit exp̄llus p̄sentis. vñ tacendo
nō progauerunt iurisdicctōnem iudicū nō tñ in h p̄sistit
Inno. quinimo ip̄t p̄trariū in. c. ad petiōez. d accu
vbi firmat tacitū p̄sentis sufficere ad progatōez iur
dictōnis r istud ver⁹. r t3 bar. in. l. i. ff. de indi. r vide
qd plene dixi in. c. signifi casti. de fo. p̄pe. r cōdo soluit
Inno. qz p̄cepta q̄ fiūt sine cause cognitōe n̄ trāseūt i rē
indi. vt in. l. iij. i fi. l. p̄minatōes vel epl̄as. f. h nō pla
cet Inno. qz i bis q̄ spectant ad officū supioris p̄t fieri
p̄ceptū sine cause cognitōe. vt nō. in. c. ad auree. d tēp.
oz. f. saluando istā solutōem dic qz l3 non exigat cause
cognitio tñ nō trāsit i rem indicatā p̄ceptū factū extra
iudicialiter vel iudicialiter sine cause cognitōe vt ē tex
iūcta glo. in. c. ex pte. el. i. f. d vbo. sig. r p bar. i. l. nō
fatef. ff. d p̄fel. facit. c. p̄tationi. de apel. li. vi. vñ cū
istud p̄ceptum iudicium fuerit iniquū nō tenebatur illi

obtempere. Tercio soluit Inn. qd istud hō spectabat ad officium istoz iudicū. Itē pceptū erat notorie iniustum ideo superior nō debebat illud habere ratū vt i. c. soluti tudine. de appel. Et nō bñ hec dicta Inn. iūctoz tex. ex qbus habes qd qñ iudex iniuste excedendo metas sue prātis aliqd pāpit pti sine cause cognitōe tale pceptū nō astringit pte quāntūcumqz taceat et nō appeller qz tale pceptū ē nullū. vt i regula ea que fuit a iudice. d. re. iur. li. vi. Quare autē istud pceptū iudicū erat iniustum apparet ex hīs q dicit sup glo. si. In glo. i verbo psumpserūt ibi ex h vidi q nō debuerūt eligere. aduer te nā hec gl. videt p raria pcedenti. vbi dicit q monachi potuerūt eligere. h hec gl. fuit decepta ppter verbū psumpserūt qd sonat i malā pte. vñ dicit h hosti. q istud verbū fuit. platū apte vñ nō facit ius nō em fuit psumptio eligere h tutio iuris p p rā. patz ex sine lre vbi papa nō dānat electōem h dimittit eā i suspēso donec p titerit ad quē p tinebat ius eligendi. In gl. in verbo i dānum ibi vocari debuerimus. Itē istā gl. simpliciter ex qua colligit q i cā subiectōis mota p rā subiectum dicit vocari dñs. h certe h dicitū nō pbat in. c. auz dle eta. alle. in glo. qz papa ibi obtulit se defensionē. Itē qd aut valeat iudicū cōtra subiectū nō vocato dño q possidet subiectōem. dicit vt plene dixi i. c. cū sup. d. re. iudi. et in. c. auditis. de p rā. iste tñ tex. ppe finē mul tum facit q iudicū agitātū p rā exemptā sup iure sub sectionis p iudicat pape. qd an sit vey indistincte vide qd dixi in. c. pe. de re iudi. In glo. in vbo rest. tuimus p intellectu hui? glo. op. p rā tex. videt em q ecclia debuit agere cōtra pcuratorē ex cui? facto sensit dānum et nō petere restōem i inte. qz regula iuris hz q qñ do minus ledit ex dolo pcuratoris d pmo dñs agere cōtra pcuratorē et si nō ē soluendo p rā in subsidium petere restōem i inte. vt in. l. eleganter. §. si dolo. ff. de dolo. So. gl. ista i effectu soluit p rariū duob? modis. p rā mo fatendo p rariū vt pcedat etiā in ecclesia. Et d. tex. rīdet q pcurator nō erat h soluendo cū status monasterij non possit extimari ideo potuit petere restōem i inte. et tenendo hūc intellectū nō ē aliqd spāle in ecclesia nec in minore. qz qlibet etiā maior ex hac cā petens restōem audiret et tūc oportet itelligere tex. de restōne q ppetit cuilibet ex clausula generali. et videt glo. facere dñam iter restōem q fit iuris minoris et illā q daf maiori ex cā iusta qz pma explicat cessante omni actōne qz sit solū ex iudicis officio vt pbat in. l. q si minor §. vlti. ff. de mino. et in. c. fi. de offi. sed maior audiat intentādo suā p rā actōnem vtilem q efficacē p iudicis officium restringens obstaculū h dicit melius q quo ad terminos lre non est dñā an minor seu maior petat restōem qz nulla actio ppetit maior vt audiat aduersus pbatōnem obmissam. h solū iudicis officio audiat si ex iusta cā fuit impedit? vt i. c. ex lris. §. eo. sed

dñā posita p gl. hz locū in alijs terminis puta quādo aduersus abntem cā reipublice fuit ppleta p rā nā tūc pōt rediens implorare officium iudicis rescindēs vt tollat obstaculū p rā et poterit intentare si mal p rā actōem q appellat rescissoria q pmo erat i efficacē ppter cōpletam p rā et idem esset in ecclia vt i minore. et de istis dicit vt plene dicit in. c. tū ex litteris. §. eo. vbi post Inn. tractabo de actōne rescissoria et officio rescindente et p bar. in. l. ab hostibus ff. ex q. ca. ma. et p ibi nō. pōt declarari ista particula gl. Sōdo principaliter soluit gl. qz hic nō hēt locū p rariū qz pcurator ecclesie non i dolo h in negligētia quo cū quantum cūqz pcurator nō sit soluendo nō pōt dñs petere restōem i inte. sed imputet sibi qz talē dicit vt in l. cū mādato. ff. de mino. et tūc dicit qz iste tex. loqit d restōe q daf iuris minoris vñ audiat ecclesia fauore speciali. et hec solutio verior et melius cōuenit ltere dicit tñ gl. vñ dicitum valde nōndam q vbi pcurator ecclesie cōtrahēdo vel litigando culpose damnicabit ecclesiaz qz ē i optiōne ecclesie an velit agere cōtra pcuratorē ad interesse an velit petere restōem i inte. contra tertium et h fauore ecclesie. nā maior nō audiat volens petere restōem si pōt agere contra pcuratorē vt in d. §. si dolo. et aduerte qz glo. ad h dicitū solū allegat. l. etiaz. §. si tutor vel curator interue. Et la vero lex restringitur p gl. et bar. in d. l. cū mādato. §. si. vt loqitur i administratore necessario puestem tutor vt curator. nam ista lex loquitur in tutore et curatore secus aut dicitur in administratore voluntario vt pcurator. qz non meretur istud bñficium et honorem imo debet habere locū reglā q qdā cōpetit remediū ordinarium non debet implorari extraordinarium. vt i. l. i cause. ff. d. mino. remediū em cōtra pcuratorē ad interesse ē ordinariū restō vero i inte. est extraordinariū et i minore videt h pbari in d. l. cum mādato. i. si. et sic ista glo. nō videt pcedere i terminis lre cū loquat i pcuratore nisi aliud dīcam? fauore ecclesie scōz. Do. an. sed certe si teneremus p rā dicitū nō dicit iste fauor obseruari ex quo ista equitas nō reperitur scripta h pot? debem? obseruare rigore scriptū. vt nō. in. c. fi. de transac. vide tñ Inn. in. c. suscitata. §. e. vbi sentit qd ista gl. mouet tñ alia rōne videlicet qz interest ecclesie nō vexari i sumptib? quos haberet subire litigādo p rā pcuratorē. restō aut daf minori vbi cūqz p rā istud interesse ex pensaz pretendere vt in. l. minoribus. ff. de mino. sed aduerte qz ille tex. non loquitur in cā nostrā quando subest remediū ordinariū contra tertium imo videtur contrarium pbari in. d. l. cum mādato et Jo. an. in. c. si. p rā. §. eo. sentit p rā eius quod hic nota. glo. et tenet etiā do. car. et mihi plus placet vñ restringamus dicitū glo. i administratore necessario Ex quo infero qz si p rā dāficauit ecclesiaz p rā hēdo

in iudicio ē in optiōe ecclesie an velit agere cōtra p̄la-
tum seu ipsius heredes ad emendatōem dāni .an vero
velit petere restōnem i integre p̄tra tertiū seu rem vē-
dicare a tertiō .z p hoc vide bo. glo. iuncto tex. in. c. ex
p̄ntium. de pigno. In glo. si. in si. hec glo. intricate
p̄cedit. p̄ in effectu ponit duas opi. cū q̄ritur an i mota
lite sup iure eligendi. possit reus eligere lite pendente.
Prima fuit opi. Jo. q̄ distinxit q̄ aut reus ē in pacifi-
ca possessione eligendi p̄ mouetur sibi p̄trouersia super
iure p̄prietatis dūtatur puta q̄ actor nō negat reum
esse i possessione eligendi. P̄dicat q̄ ins eligendi perti-
net ad se z tunc p̄t possessor eligere. p̄ differtur p̄firma-
tio in euentū litis. ratio huiusmodi dicti p̄t esse pendē-
te lite nō d̄z q̄s p̄hiberi vti possessione sua. sicut p̄us
vt in. d. c. i. vt li. pen. Confirmatio aut̄ differtur q̄ cū
electio sit q̄si q̄dam fructus iuris eligendi vt nō. Inno. i
c. cōsultationib⁹. de iure patro. z in. c. cū ecclesia sutri-
ya. de cā possessi. et p̄prie. subiacet restitutioni a tpe li-
tis p̄tēta. vñ sicut possessor qui succubuit i d̄nio fundi
d̄z restituere omnes fructus p̄ceptos a tpe litis p̄te. vt
in. l. certū. l. de rei vendi. z nota. in. c. grauis. d̄z resti-
spo. ita electio subiacet quodāmodo restitutioni si fuit fa-
cta post lit. p̄tēta. ideo nō d̄z p̄firmari. q̄ si p̄firmaret
z possessor succuberet i p̄prietate nō possit ampli⁹ re-
stitui. q̄ non d̄z amplius cassari. ex quo fuit p̄firmata
d. c. cōsultationibus z in. c. querelam. de electōnibus
Differt ergo p̄firmatio vt possessore succubente saluū
sit ius ip̄i actori vt possit eligere. z sic habere istū fru-
ctum q̄ p̄cipitur post lit. cōtēta. Redeo ad verba Jo-
hannis. Si aut̄ mouetur alicui q̄stio super possessione
iuris eligendi. vt q̄ negatur illum esse i possessione et
forte agitur interdicto vti possidetis tunc dicebat Jo.
q̄ reus nō d̄z eligere lite pendente. ex quo nō cōstat
de sua possessione. sed si elegerit electio ē in pendēte.
nō em̄ d̄z supior illā electōem cassare q̄ forte est i pos-
sessione z de hoc ē cōtentio an sit in possessione. Et ex
h̄ infero notanter q̄ si tu negas me esse in possessione
alicui⁹ fundi. et moues mihi questionē sup possessio-
ne. ego aut̄ lite pendente p̄cepi aliquos fructus. q̄ non
debet index li. pen. mihi p̄cipe vt restituas illos fruct⁹
q̄ hoc pendet a q̄stione p̄ncipali. Nam si sum in pos-
sessione possum colligere fructus. Et facit ad hoc q̄d
dixi in. c. significante de appellationib⁹. Secda opi.
fuit ber. glo. n̄stri. q̄ indistincte tenuit q̄ qualitercūq̄
pendeat lis sup electōne seu iure eligendi non debet re-
us eligere pendente lite. ne contingat illaz postmodū
cassari sed si de facto elegerit talis electio stabit in p̄-
dentēte h̄ic. Inno. autem videtur indistincte tenere q̄
sine vnus sit in possessione pacifica sine vno p̄tendant
se esse in possessione p̄t quilibet eligere pendente lite
nec reuocabitur electio p̄pter litis pendentiā vt h̄ic
sed illius electio cōfirmabitur q̄ obtinebit in cā ar. h̄ic

z in. l. i. ff. vti possidet Jo. an. videtur tenere illam di-
stinctionem Jo. sed mihi plus placet dictum Inno.
q̄ ex quo q̄s p̄tendit se esse in possessione nō debet
p̄hiberi vti sua possessione ex quo non subest aliq̄d
scandalum. nulli enim sit p̄iudicium si ambe p̄tes p̄
conseruatione iuris earum eligant. satis enim est q̄ dif-
fertur confirmatio. Sed si subest scandalum fateor q̄
index possz p̄hibere vtriq̄ p̄ti ne eligant. vt in. l. equis
simus. ff. de usufruc. et quod nō. Jo. de lignis. in de. i.
dere iudi. Ald. c. ex lris. de iure patro. propter quod
glo. fuit mota. dicit q̄ illud. c. non p̄bat electōnem nō
debere fieri pendente s̄z solum p̄bat a contrario sensu
q̄ non debet fieri cōfirmatio propter rōnēz quam sup
dixi post Jo. ad. c. si. de matrimonio p̄tracto p̄tra iter
dictum ecclesie. Respondet Inno. q̄ ē speciale i matri-
monio vt non contrahatur lite pendente sup alio ma-
trimonio Et puto q̄ specialitatis ratio sit ista. q̄ con-
trahendo matrimonium q̄d quodāmodo alienat per-
sonam suam q̄ non videtur amplius habere potestātē
sui corporis vt in. c. non debet de consanguinitate z af-
finitate. z sic alienaret rē quodāmodo litigiosam Itēz
ibi versat p̄iculum. nam p̄mitteretur adulteriū cū scda
si postea p̄nūciaretur p̄ p̄mo matrimonio. Ald. c. h̄. d̄
no. op̄. nā. R̄ndet Inno. q̄ etiam ē speciale in denūcia-
tione noui operis. vt nihil debeat edificari post nouū
op̄us nūciatum Itē dicit q̄ ibi non p̄t edificari sine
p̄iudicio alterius si denūciatio ē iusta. Aduerte tñ
ad vnam opi. hosti. cōtra p̄dicta sibi em̄ nō placet illa
opi. Jo. de q̄ supra i glo. q̄ dat locū figmētis. Itā d̄
facili aduersari⁹ volens impedire electōnem diceret q̄
re⁹ p̄uent⁹ nō ē in possessione eligendi. S̄z in materia
distinguit ipse sic. q̄ aut ē cōtentio super iure p̄ntandi
aut sup iure eligendi. Pr̄mo cān non p̄t lite pendēte
fieri p̄sentatio. sic p̄t itelligi. c. ex literis. d̄ iure patro.
ratio q̄ nō multū p̄iudicat patrono si non p̄ntat infra
tpa q̄ si non deciditur lis infra tpa p̄fixa. potest ep̄i
scopus ecclesie p̄uidere vt in. c. q̄m. et. c. eam te. d̄ iure
patro. Sed cān si ē cōtentio de iure eligendi tūz non
sunt determinata tpa ad litem decidendam ar. c. dudū
z. c. congregato. de elect. poterit fieri electio lite pen-
dente vt h̄ic. Et p̄ ista diuersitate facit q̄ patron⁹ inni-
tatur gratie. vt in. d. c. q̄m. caplm vero iuri cōi vt in. c. i
de elec. S̄z d̄no anto. nō placet ista diuersitas quā po-
nit hosti. nec etiā mihi. q̄ de iure non p̄batur. Et ad. c.
ex literis. dic vt. s. dixi vt ar. a contraria sensu. p̄cedat
ibi quo ad confirmatōem z non quo ad p̄ntationem.
vñ illud. c. de clarat p̄ istad. sentit tñ d̄o. an. h̄ic vnum
dictum q̄d mihi satis placet dicit em̄ q̄ si p̄ntatio fuit
facta a bonafidei possessore an lite motā debet fieri cō-
firmatio s̄z an confirmatōnem sit mota lis sup iure seu
p̄prietate iuris eligendi. Ratio p̄t esse iudicio meo quia
ex quo p̄ntatio fuit facta ante litem motā nō subiacet

amplius restitutioni p ptestationem postea facta. nam sicut fructus pcepti no subiacent restoi nisi a tpe lit. ptes. vt. s. dixi ita nec virtus istius electois iaz pnte supiori an lit. ptes. debet impediri p contestatione supuenientem z sic b limitat multu istu tex. z p hec habes expeditam materia intrinseca huius. c. Ma extrinseca Inno. plene tractauit b qliter p datur possessio iuris eligendi. Et tu adde quoddam pulchre dictu ipius i. c. qreia. de elect. p qd limitantur dicta sua b. Itē tractat qliter acquiratur possessio iuris eligendi z vide p eu plene hic z iter cetera ponit vnu dictu valde nondum qd quoti die allegatur. dicit em q possessio iuris eligendi no acquirif nisi interuenientib' tribus. Primo q qd eligat Secdo requiritur patientia eoz q erāt i possessione eligendi. Tercio confirmatio electionis p supiozem facta. vñ dicit q electio hz istas tres psonas z rō esse pnt. nam p solā decōem qa possidet tabia sua tñ. Itē cū possidit ista sit qd in corpale non pnt acqri sine scia z pntia illius q ē in possessione. vt in. l. h. l. de serui. Itē Inno. in. c. bone. el. h. de postu. pla. z in. c. pquerente. de offi. ordi. z bar. in. l. i. ff. de it. actu. qz pntia. Itē nisi se qual confirmatio p supiozem electio non hz effectū suū z hoc tene menti. Itē ad b vt valeat electio facta a possessore optet fm Inno. q sit in bona fide. z rō potest esse quia sicut possessor malefici non facit fructus suos ita ille qui elegit si est i mala fide non debet psequi effectum illius electionis cuz isti fructus subiaccant restitutioni ppter malam fidem quod nota. z an psumat quis i bona fide vide hic per Inno. rē.

Uditis Etia cōtra ecclesiā restituif

ecclesia que grauerit fuit lesa ppter pbationem omiffam. vel summa claris sic. Ecclesia lesa i pbatione necessaria omiffa pnt petere restitutionē i integz no obstante termino iuris pbationis excludit z restōez petere pōt non solū ptra pūatū s etia cōtra ecclesiā b dicit. Primo recitat factū. Secdo iterloquitur ibi. hz aut. Itē pmo ibi diocefana. l. q. l. diocefana large sumpta pphendit i se omnē iurisdictionem epī. nam vt piz ex sequentib' b pte debet de totali iurisdictione epī. z idē nōtur in. c. auditio. s. p scrip. qd ē ps istius. c. Et ex hoc infero q libellus ē la tiffimointerptandus ad hoc. l. si qs intentōe ambigua ff. de iudi. et. c. constitutus. de reli. do. iuncta glo. Itā i materia restringibili lex diocefana accipitur stricte vt non pphendat ea que sunt iurisdictionis. vt i. c. dilect. de offi. ordina. z declara ista vt ibi plene dixi Itē nō q licz pūilegiū pape nō possit pbari nisi p scripturā iuxta nō. p archi. z Jo. an. in pbenio sexti. z p Bal. in. l. humanum. l. de legi. tñ si gratia pape pbatur pūcipaliter per scriptam ipius pnt adduci alie pbates extrinsece ad declarandū scripturam pape vt b multū notāter probatur. nam pūilegiū pape hic erat icertū

qz referebat se ad loca donata p illos reges z admittit hec probatio ad certificandū z declarandū illud pūilegiū pape. z b tenebis menti. Itē tertio q si pbatio non concludit necessario non releuat probantem etiam si sit ecclesia. z in b vide qd dixi post Jo. an. in. d. c. auditio Quarto nō q prelati cōtra ipm pōt p̄scribere omnes ecclesias ep̄ites i certa pre diocesis quo ad totale ius ep̄ale. vt sic ip̄e prelat' inferior z nō ep̄s ibi iurisdictionem exerceat ep̄alem qd clare innuit hic tex. ibi. pleno iure rē. naz tunc ecclesia ē subiecta alī cui pleno iure qñ ep̄s nullū ius ep̄ale ibi exerceat vt nō in. c. qm̄. de pūile. z p̄t itelligi tex. q abbas possedit pleno iure. i. in spūalibus z tpalibus p quo vide bonā gl. z qd ibi dixi in. c. p̄questus. s. fo. ppe. Et ex b pmo inferitur q in istō auctorizabilis quo ad curā populī p̄t p̄scribi ptra ep̄m. de quo vide qd dixi in. c. venerabilis. de censu. Itē inferitur q nedū prelat' secularis s etiam religiosus potest aliq̄ loca nomie sui monasterij pleno iure p̄scribere. z vide qd dixi in. c. auditio. z c. cū olim. de p̄scrip. Quinto nō q ip̄s vacatōis ecclesie subducatur ip̄o iure de p̄scriptione. vnde isto tpe nō currit p̄scriptio siue contingat vacatio i principio siue i medio siue in fine p̄scriptionis de quo in. c. i. et i. c. de quarta. de p̄scrip. Sexto nota q p̄scriptōes iudiciales currunt cōtra ecclesiā. naz termini exclusiui pbationū seu allegationū pnt dici qdam pbatōes iudiciales z pariter currūt cōtra ecclesiam sicut cōtra pūatum vt b. r. i. c. coraz. j. eo. z in. c. pastoralis. j. de excep. cum si. Itā vides hic q terminus cōclusionis ita cōcludit ecclesiā sicut pūatum Septimo nō q ecclesia restituatur aduersus p̄scriptōes iudiciales. i. aduersus terminos exclusiuos pbationis siende seu exceptōnis pponēte ad idē de. vnica. eo. ti. s. dubiū ē nunqd restituat ecclesia aduersus p̄scriptōnem extraiudicialē de quo dicam cum glo. Octauo nota ibi vt asserit q in petenda restitutōe aduersus pbatōem omiffam nō est necesse pbare aliter lesionem. nā coipso apparet de lesione q ecclesia obmiffit pbatōem necessariam in termino vñ satis ē hoc allegare qd tene menti. vñ non ē necesse pducere p̄as testes sup hac lesione. secus dic qñ allegaretur lesio ppter pūilegiā omiffa nam debet p̄i ista exhiberi iudici anq̄ pcedat restitutō ne allegatio fiat in fraudem vt pbatur i. c. p̄cedenti i v. nos igif Itē secus est quando allegatur lesio in cōtractu vel aliter extra iudicium. naz tunc debet p̄as probari lesio q̄ datur restitutio vt legitur z nota j. eo. tum ex l. teris. et in. l. in cause. s. cā cognita. ff. s. mīno. Itō nota q ecclesia restituatur nedum contra pūatum sed etiam contra ecclesiam vt. s. c. i. Ex quo videtur inferri q pūilegiatus potest vt pūilegio suo ptra pariter pūilegiatum quod est contra tex. in auē. de san. ep̄i. in s. sed hec presenti. et contra glo. si. in. c. in presentia. s.

pha. sed tu intellige istum articulum vt nota. bar. i. an. quas actōnes. L. de sa. sanc. ecclē. z dixi in. d. c. i. pte sentia. nā istud. c. pcedit qñ cōcurrit solū pūilegiū vni us. restitutio em̄ datur ecclēsie lese vnde alia ecclēsia q̄ nō est lesa i illo articulo nō habet i eo pūilegium sec̄ aut qñ pūilegium vtriusq̄ cōcurrit sup. eodem tūc em̄ p̄quassantur pūilegia z vtiū iure cōi. z sic pcedit con trarium. Ex hoc z ex textu infero q̄ si ecclēsia cōtra p̄t tam ecclēsia. z fuit lesa in cōtractu pōt petere restitutio nem aduersus ecclēsiā. nā i iudicio q̄si cōtrahimus. l. iij. §. idē scribit. ff. de peculio. Ad idem. l. v. in fi. ff. de mino. vbi minor restituitur cōtra minoz in p̄tra ctu locatiōis. Decimo nō ibi equitate pensata q̄ restitutio i integz est fundata sup. q̄dam eq̄tate. An decimo z vltimo nō ibi graui iactura. q̄ restitutio non cōceditur nisi ob graue iacturā seu lesionē qd̄ dixi in. c. f. s. e. Et nota ibi negligentia q̄ negligentia p̄latoz li tigantiū non excludit ecclēsiā a restitutione illa conse quēda. In gl. p̄ma in fi. intellige istam glo. z tex. de libertate quo ad sp̄alia vt d̄z in glo. sequēti in fi. Nāz isti reges ista loca exemerūt a iurisdicōne domīnoz tē poraliū et voluerunt ea esse libera ab omni onere secu lari. In sp̄ialibus aut̄ non p̄t p̄ncipes seculares cō cedere pūilegia seu exemptōnes quia nō p̄tinet ad eo rum iurisdicōnem vt in. c. dudū. de decimis. z in. c. be ne q̄dem. xvi. di. z. c. ecclēsia sancte marie. de p̄si. cuz simi. et hoc etiā voluerūt doc. hic. In gl. in verbo iure minoris nota ex p̄ma pte hui⁹ glo. q̄ ecclēsia non solū vtiū iure minoris. s̄ etiā qñq̄ vtiū iure reip̄bli ce. et sic pūilegia p̄cessa reip̄bli ce videntur concessa etiā ecclēsijs z idē nota. glo. in. c. i. s. e. p̄ hoc facit qz ius publicū cōsistit in sacris sacerdotibus. vt. i. di. ius publicū Sec̄do nota q̄ ecclēsia pōt vtiū iuris iu perij Et sic pūilegia attributa imperio d̄nt extendi ad ecclēsiāz qd̄ bene notabie. p̄ h̄ facit. qz ecclēsia h̄z im perium i sp̄ialibus q̄ sunt digniora t̄palibus ergo ista pūilegia debēt a maioritate rōnis extendi ad ecclēsiāz nam etiā h̄z p̄ncipatum vt in. c. non minus. de imu. ecclē. z vide bonū tex. xij. di. in. c. i. et. ij. p̄d̄terea si cut dicimus q̄ p̄sbiter vtiū pūilegio militis qz ē mi les dei. vt nō. glo. in. l. miles. ff. de re iudi. z dixi i. c. i. de cleri. egro. ita ecclēsia que h̄z imperiū in sp̄ialibus z etiā in t̄palibus saltem habitu. vt in. c. nouit. d̄ iudi. debet vti iure imperij. Tercio nō q̄ p̄lati equipa rantur t̄poribus. Sed dic q̄ non ad omnia qz pingui us ius et honorabilis habet p̄latus q̄ tutor. Et vt de ad hoc bonam glo. v. q. iij. in. c. fi. In ea. glo. ibi sed in quibus ecclēsia. glo. hic vsq̄ ad v. et potest. p̄sequitur an ecclēsia restituitur in integrum contra p̄scriptionem extraiudicialē. et non bene firmat pe des sed potius videtur inclinare i partem negativam Doctores hic recitant aliquas op̄iniones z nō bene

firmant pedes. Sed ego pleni⁹ ceteris examinaui i. c. i. de p̄scrip. z dic vt ibi dixi. z op̄i. magis cōis est vt restituitur. nam si restituitur aduersus contractum q̄ est de iure gen. et vbi interuenit verus consensus vtriusq̄ partis. fortius debet restitui aduersus p̄scriptōnem que ē de iure ciuili z odiosa z fundatur super negligē tia. Item satis alienat qui patitur p̄scriptōnem vt i l. alienationis. ff. de v. sig. sed ecclēsia restituitur aduer sus veram alienatōnez vt in. c. i. s. eo. Ergo fortius ad uersus fictam vel p̄sumptam. Item de. vnica. eo. ti. lo quitur indistincte. nec ob. ratio z fundamentū huius gl. q̄ si daretur restitutio frustra p̄scriptōnis iura es sent condita. nam hoc ar. nō concludit tolle instantiā i minoz. Item i p̄scriptionibus iudicialibus que nō currunt contra ecclēsiā z tamen datur restitutio vt h̄ Item post quadriennium nullum remedium compe tit z sic restitutio nō excludit omnino effectum p̄scripti onis z de isto quadriennio vide tex. cum glo. in. c. i. f. eo. li. vi. p̄ quod decidantur bodie q̄ones q̄ ponunt h̄ in fine glo. In glo. penul. aduerte glo. h̄ p̄sequi tur q̄onem tacite quam formauit in glo. p̄cedenti nun quid i omnibus ecclēsia equiparetur minoz. et iunge glo. si. cum ista et enumerando casus singulares videt gl. sentire q̄ i materia restitutōnis ecclēsia i omnibus equiparatur minoz Ex qua nota q̄ omnia iura loquē tia de minoribus in materia restitutōnis d̄nt trahi ad ecclēsiāz quod tene menti. Et p̄cipue nota ex glo. q̄ si ecclēsia fuit p̄denata vt contumax q̄ possit petere res titutōnem z alle. glo. l. minor etiā. ff. de mino. vbi tex. loquitur simpliciter sicut hic allegatur per glo. sed ha bet i se multos intellectus vt ibi nota. nam fortiter ob stat qz minor non restituitur aduersus dolum seu deli ctum vt in. l. i. L. si aduersus delictum. z. l. auxiliū. ff. de mino. sed non cōparens ad citatōnem iudicis vide tur i dolo. vt in. l. non potest. ff. de re iur. Item cōtu macia est delictum graue. vt i. c. ij. de ma. z obe. ergo non debet restitui minor vel ecclēsia aduersus contu maciam So. si cōstaret de vera contumacia z ecclēsia vel minor fuisset condemnatus pro cōtumacia nō au dretur petens restōem vt i p̄trarijs sed illa. l. debet in telligi i contumacia nō notoria siue in contumacia siue dolo. nam minor non cōparendo p̄t esse i culpa et nō i dolo. vñ minor bene restituitur aduersus delictū p̄e sumptum de p̄terito vt in. l. si ex cā. in fi. ff. de mino. z ita r̄ndet bar. in. d. l. minor. Intellige ergo glo. istaz q̄ restituitur ecclēsia si fuit p̄denata vt contumax qñ nō p̄stat q̄ ista cōtumacia fuit dolosa. Sec̄do p̄t in telligi qñ ecclēsia reportauit sniam p̄trariam ex p̄tuma cia sua nā tūc p̄t petere restōem p̄tra sniam qz nō petit p̄tra delictum s̄ p̄tra sniam etiā si fuit latalea absente cōtumaciter sic limita. c. i. f. eo. li. vi. Sec̄do nota ex glo. q̄ ecclēsia restituitur etiā in sacro sicut minor.

vt si ex contractu vel quasi contractu perdidit lucrum. Ex hoc dicit h. 30. an. post d. antiquos q. si ecclesia non fuit vlti scripto negligenter infra annum potest petere restitutionem in integrum. secus si vlti postposuit dolose q. si in d. c. c. etiam ecclesia non restituit contra dolum vel delictum sicut dicimus in minore vt in iuribus pallea. qd. intelligit hosti. qm. tota ecclesia fuit in dolo. ar. in. l. i. ubi dicitur nulla. L. de sa. san. eccle. Secus si solus platus fuit in dolo. p. regula delictum. de re. iur. l. vi. r. xvi. q. vi. si epm. Et non dicitur h. dicitur nam in iudicijs delictum plati nocet ecclesie vt no. glo. in. d. regula delictum. tñ. d. restitui vt noster vult hic hosti. qd. no. Extra gl. qritur p. declaratione tex. r. materie nūq. ecclesia indifferenter debeat audiri p. restitutionem in integrum aduersus pbatorem omittat. Inno. h. in effecta videt distinguere q. aut vult pbare id sup. quo nullas pbatōnes induxerat r. d. au. diri vt h. nam ep. iste nullam pbatōnem fecerat super vacatione ecclesie r. idem dicit qm. induxerat pbatōnem. Non timetur aliq. subordinatio in testibus seu pbatōnibus pducendis. ar. s. c. proxi. f. eo. coram. aut ecclesia petit restitutionem vt possit pbare sup. articulis antiquis in qbus facta fuit publicatio attestatiōnū. r. tūc non d. audiri q. timetur de subornatione testium ar. in. c. fraternitatis. de testibus. r. c. p. l. titulus. e. ti. et in de. h. e. ti. non enī d. hoc casu restitui q. est p. ecclesia psumptio doli. nisi diligenti inquisitione p. iudicem pmissa appareat q. ecclesia omisit pbatōnes sui facilitate. ita q. excludat psumptio subornationis. Et no. singularit. hoc vltimū vt p. restitutionem in integrum possit fieri. p. d. c. i. testium publicatiō attestatiōnibus qm. p. c. cognitiōnem excluditur psumptio subornatiōnis. Et idē d. videndum in minore p. hunc tex. fm. vñ. intellectum i. l. minor. xxv. an. ff. de minor. Sed cōtra hanc qōnem Inno. opp. restō in integrum non datur p. dolum psumptū de futuro. vt in. l. auxilium. p. mo. r. i. s. ff. de minor. Et timor subornatiōnis nil aliud ē q. psumptio doli futuri ergo no. debet ecclesia vel minor p. istam psumptōnem restitui. So. dicit q. contrarium pcedit qm. minor vel ecclesia ex tali psumptione non sentiret damnum de p. senti vt si vult restitui aduersus accusatiōnem adulteri. secus autē vbi sentiret damnum de p. senti restitutione non concessa. tūc enī ne ppter psumptōnem doli futuri ecclesia sentiat dānum de p. senti fit restitutiō. Et hoc plenius prosequitur bar. in. l. i. §. nunciatio. ff. de no. ope. nū. vbi recitat r. sequitur istam opi. Inno. r. ibi etiam psequitur nūq. concessa restōne minori vel ecclesie sis licitū alteri pti infra dilatiōnem pcessam ecclesie pducere testes r. dicit vt ibi no. p. eū. Et vide etiā in spe. de dilatiō. vide d. v. in summa. Item limita p. dicta fm. aliud dicitum spe. i. ti. de i. resti. §. ij. in scda. pte. v. f. pone. vbi dicit q. ecclesia no. restituitur aduersus pemptoriū psumptū ad opponendum crimina cōtra litigantem sup.

bñficio. q. ex omissione illius pbatōnis ecclesia no. cōsequitur aliquod dānum pecuniarium. Item q. in executionibus penarū no. habet locum restitutiō vt i. d. l. auxilium. sed litigans puniretur si pbarentur crimina p. tra cum. q. excluderetur a iure suo vt i. c. accedens. f. de accu. Nota ergo vna regulam ex p. dictis q. vbi ecclesia vel minor non consequitur dānum pecuniariū seu non p. dit lucrum non debet restitui aduersus istas p. scriptiones iudiciales. Ultimo h. qritur q. tex. loquitur hic qm. vtraq. ecclesia fungitur iure minoris. s. pone q. ecclesia litiget cū puato nūq. d. si restituat ecclesia aduersus lesionem d. restitui etiā puatus Inno. h. dicit q. non. r. ponit exemplum qm. vtraq. p. s. fuit cōfessa aliqd. in iudicio. s. cū ecclesia restituitur aduersus p. sionem suam. tñ. non restituetur puatus q. ecclesia audiat iure singulari. ad hoc. l. cum minor. ff. de minor. vbi bo. tex. qd. limitat Inno. nisi q. tenet p. puatus restitutionem circa coherētia confessioni ecclesie. p. hoc pot. allegari. l. etiā. ff. de minor. vt si pbatur q. si minor petit restitutionem aduersus vnum articulū restituitur p. p. s. puata persona que secum litigabat secus dicit Inno. in his q. sunt extra iudiciū q. tunc si ecclesia restituitur debet restitui etiā puatus q. secum p. traxit vt in. c. i. et in. c. si. s. e. r. in. l. q. si minor. §. si. ff. de minor. f. ego no. facerem d. iam iter iudicialia r. extrajudicialia f. solum puto attendendū vt ecclesia petat restitutionem sup. facto cōnexo r. p. iuncto cum facto puati. an. super facto diuerso vt p. mo. casu restituitur p. quādam p. nam etiā puatus sic loquitur. c. i. s. e. r. l. q. si minor. Secundo casu no. restituitur puatus vt i. d. l. cum minor. vbi patet q. si minor petit restitutionem p. tra vnum articulū sine non audiat puatus petens sniam rescindi in totum et idē dicit eadē rōne i. extrajudicialibus. pone exemplū q. ecclesia vendidit puato fundū puatus aut separatim vendidit ecclesie castrum s. ecclesia petat restitutionem aduersus venditiōnem fundi no. p. hoc audiretur puatus petens restōnem aduersus venditiōnem castrum nisi castrum fuisset venditum occasione venditiōis facte de fundo ar. in. d. l. etiam nā i. iudicio q. si p. trahi mus vt i. l. ij. §. idē scribit. ff. de peculio. Enū tñ. no. hñ. ex dictis Inno. h. dicit enī q. ecclesia audiat p. restitutiōnem p. tra confessionem suā qm. fuit confessā tpe quo no. tenebat ad r. idendum q. tūc no. fuit p. fessa iure cōi nisi vellet restitui vt pbaret falsum esse qd. fuit cōfessa alias aut ex quo fuit cōfessa tpe debito non d. restitui q. non apparet de lesione ad hoc. l. nam r. postea. §. si minor. ff. de iur. iur. Ex hoc enī dicto habes q. ecclesia non audiat petēs restōnem cōtra confessionem nisi doceat de errore. r. si diceret idē ē i. puato sine restitutiōne. vt in. c. si. de confes. Rñ. datur q. puatus no. auditur nisi durante negotio vt ibi. ecclesia vero auditur etiam post sniam et hoc dicitur videt p. tra gl. in. c. i. de

in inte. resti. li. vi. q. sentit qd ecclesia petit restitorem ptra
confessionem suam licet non doceat de errore. et i hoc
ecclesia differt a puato. ff. spe. co. ti. s. q. v. ff. nuqd. sen
tit pmam. Et hoc dictu videt verius lz dictu illius gl.
videat puenire illi lre q loquitur indistincte. Sz cu non
possit apparere de lesione nisi doceat istud esse falsum
non apparet ex quo capite ecclesia non sit audienda.

Contra sniam lata i ca matri
xlis. moniali restitutio ex iusta causa
etiā maior bñi cōsupplicatōnis vel summa
lati sic. Restitutio ex iusta cā etiā maior ē cōcedenda
dūmodo iusta cā petendi pbetur si aut nō pbat plene
f semiplene pceditur restitutio i cā favorabili dūtaxat.
h dicit dicitur. nā pma ps ponit mulieris supplica
tionē et iudicio relatōem Scda dat iudicē ibi lz autem
Nō pmo ibi archiepiscopi qd cā matrimonialis p
delegari etiā non epō. dicunt tñ doct. in. c. cām matri
monij. de offi. dele. qd de p̄suetudine curie bec cā r ele
gatur ep̄is dūtaxat. et hoc facit qz de iure cōi nullus
p̄latus citra ep̄m p̄t p̄gnoscere de cā matrimoniali.
bec enī cognitio ē dignitatis ep̄alis. vt ē tex. in. c. acce
dentibus. de excessi. pla. et in. c. i. de p̄sanguini. et affi
cum ibi nō. Scdo nō ibi cui alter p̄indez rē. qd dele
gatus p̄ncipis etiā sup cā matrimoniali p̄t alteri vices
suas subdelegare et tene mēti ad h istū tex. Ex quo in
fero qd ista cā matrimonialis ē delegabilis p ep̄m nāz
si delegatus hoc p̄t forti ep̄s q cognoscit iure ordina
rio. ar. in. l. vnica. l. q. p̄ sua iurisdic. Nō tercio qd
cā appellatōis p̄t de iure canonico delegari p̄ inferiorē
a p̄ncipe de iure ciuili dūbitatur d quo dicit vt legitur
et nō. in. c. sup qd̄num. iūcta glo. i vbo alij delegare. s
de offi. dele. Quarto nō qd dūbitans de remedio s
bi cōpetenti p̄t intentare ad cautelam bñū remediū
vnde ista mulier appellauit et nō supplicauit qz dūbita
bat vtrum possit appellare p̄pter contumaciam suam
vbi enī p̄t appellari non debet supplicari. qz vbi p̄petit
remediū ordinariū cessat extraordinariū vt in. l. in
c. r. ff. de mīno. Et p̄o p̄mo dicto vide bonum tex. in
c. p̄stitutus. ff. eo. et in. l. i. ff. quoz lega. Nō et tene
menti qd ptra sniam inferiorum potest supplicari qñ ex
aliqua causa excluditur appellatio. Nota ibi p hu
iusmodi iuramentū et tene menti qd iuramentum non
ē semper sufficiens p̄batio ad excusandum p̄tumaciā
seu ad p̄bandum impedimentum ad p̄tumaciā excu
sandam. et nescio alibi ita bonū tex. qd limita vt. ff. ol
cam Itē nota qd non solum minor vel ecclesia audī
tur iure speciali per beneficium restitutionis. sed etiāz
maior dūmodo habeat iustam cām petendi restitutio
nem illā. et iusta cā subest si fuit p̄ alium circumuentus
ecclesia vero audītur etiā si non habeat iustam cām pe
tendi illam restitutōnez puta qz fuit in negligentia vt
in. c. auditis. et c. v. remissent. ff. eo. et in hoc differūt

iste restōnes que indulgentur maiorī et minorī. quia re
spectu m. nois vel ecclesie sufficit enormis iectio. lz re
spectu maioris requiritur qd subij iusta cā. et qd illa etiāz
pbetur vt b. r. ff. ex qui. cau. ma. qñ p̄ totum Nota
ibi ordine iudicario. qd i causa matrimoniali d̄z scna
ri ordo iudicarius. et hodie dicit vt habetur i de. disp̄e
diolam. de iudi. Ultimo nō et tene menti qd i causa
supplicatōnis p̄ceditur ad p̄firmandū vel infirmādum
sniam sicut in cā appellatōis vt apte colligitur hic ex
sine lītere. nam restituitur p̄ supplicatōem ac si appellat
set. equipollet enī i hoc supplicatio appellatōis. Et in
stat hic p̄mo. i diffiniendo seu describendo supplicati
onem. dicit enī qd supplicatio late sumpta idēz ē quod
p̄cam porrectio. vnde i curia i qualibet supplicatōe d̄z
supplicatur. S. v̄re rē. nam capitur ibi supplicatio latē
sine. p̄ qualibet p̄cam porrectio. sed stricte sumpta
put sumitur i p̄posito nōllo dicit qd supplicatio ē qdā
benignitas superioris p̄ quam retractat oīa que credit
male acta et equipollet appellatōis. bec nō ē p̄prie dif
finitio s̄ potius qdā descriptio qz nō euacuat p̄suis
naturam diffinitio. nec est p̄uertibilis cū suo diffinito si
cat d̄z esse q̄libet diffinitio bona vt i. l. i. ff. de dolo. et
nō glo. sup rubrica d̄ sum. tri. et glo. iuris ciuilis insti.
de obli. in p̄n. ideo sumendo stricte supplicatōem put
sumitur b̄ et i anē. q̄ supplicatio. l. de p̄ci. impa. offe.
diffinitio sic. qd supplicatio ē qdā p̄cam porrectio facta
p̄ncipi. p̄ quā ex qdāz benignitate superior restituit sup
plicatōem aduersus sniam ptra quā nō p̄petit remediū
ordinariū. bec diffinitio pbatur hic et meli⁹ in. l. vnica
l. de sen. p̄fecti. p̄o. In glo. h̄. ibi iure cōi audire
tur. nō intelligas gl. qd fuisse audita qz snia esset nulla
qm̄ p̄supposito qd vere itenuisset ista fraus snia tamē
mero iure teneret ex quo index ignorabat istam fraudē
s̄ debuisset subueniri mulieri iure cōi p̄ beneficium sez re
stitutōis i integz. vt i. c. cū bertoldus. de re iudi. vbi p̄
bat. legit et nō. in. c. q̄relā. d̄ p̄cura. vbi dixi. nō. bar. in
l. q̄sitū. ff. de re iudi. s̄ qz mulier nō p̄bauit plene fran
dem allegatāz d̄ iure cōi nō debebat audiri sed favore
matrimonij papa indulgit bñficiū restitutōis In autē
idem sit dicendū i q̄libet cā favorabili de c. instat. s̄ satū
p̄t teneri qd sic tūmodo iusta causa aliquāliter pbetur
vt hic et hoc reputo istum tex. valde notabilem. et ad
ducerem in ar. qd in causa favorabili concedenda est re
stitutio i integrum maiorī allegata iusta causa lz plene
non pbetur sed semiplene. puta p̄ iuramentum vl vñū
restem. Et hoc nō singulariter. qz nō credo qd alibi ita
bene probetur. iste tñ tex. loquitur i p̄ncipe. sed idem
credo in inferiore in causa i quo p̄t restituere ar. in. c. in
causis. de re iudi. et hoc p̄to procedere de iure cano
nico non autem de iure ciuili per tex. ibi. de benignita
te canonica. nā mitius p̄cedit d̄ iure canonico q̄z ciuili
vt i. c. i. d̄ dolo et p̄tumacia In gl. i vbo supplicauit

hec glo. pncipaliter facit duo pmo querit an reme-
 ta appellatōe possit contra sniam supplicari. r ruder q
 quātiūcūq; sit appellatio remota nihilomin' supplicari
 p̄t. r nō h pncipiam glo. singularis. nā infero ex ea q
 siue in instrō siue i rescripto siue in aliqua iuris pte lit
 remota appellatio p̄t nihilominus aduersus sniaz sup-
 plicari. nam ista sunt duo remedia sepata. quoz vnu ē
 ordinariū aliqd extraordinariū. adeo ad remōtionem
 vni' non sequitur remotio alterius qz ex separatio nō
 fit illatio vt i. c. ij. de transla. pla. Dicit p̄t b̄ Inno. qz
 solius pncipis ē admittere supplicatōnem p̄tra sniam.
 cū supplicatōnem retractat snia. r p̄iudicatur iuri alte-
 rius quod inferoz a pncipe facere non p̄t. vt in. l. ij. et
 ij. l. sen. rescin. non pos. r in. l. mor. ff. de penis. l. in
 c. i. literis. r quod ibi nō. de offi. dele. r nō b̄ dictū qz
 quotidie allegat r p̄firmat. So. an. in. c. romana. d̄ ap-
 pel. li. vi. Sed p̄tra hoc dictū Inno. ego opp. de. c. cum
 beroldus. de re iudi. r in. l. i. cause. i. si. iuncta. l. p̄fedi
 etiā p̄to. ff. de mino. vbi p̄bat qz nō solū pnceps imo
 magistratus inferior p̄t rescindere sniam etiā p̄p̄riā p
 b̄nificiū restitutionis i integrum. So. dico qz suppli-
 catio r restō stricte sumpte differit. l. z an largo modo
 restō possit dici supplicatio qz p supplicatōnem indulge-
 tur. cum nulla actio p̄petat ad istā obtinendā vt i. c. ij.
 de offi. iudi. r in. l. qz si minor. i. ff. d̄ mino. an suppli-
 catio p̄p̄rie sumpta ē. euz ad p̄ces alterius retractatur
 snia p̄tra quā non p̄petebat aliqd remediū rescissoriū
 l. z pnceps ex benignitate sua dūtaxat mādāt cām itez
 tractari. exemplū qm supplicat p̄tra sniam pncipis vt
 i. auē. qz supplicatio. palle. restō vero i integz cōceditur
 qmz minori seu ecclesie qmz maiori. r si cōceditur mi-
 nori seu ecclesie tunc p cā sufficit sola lesio vñ depēdet
 magis ab officio iudicis qz ab instantia petentis. illa
 vero qz cōceditur maiori dependet magis a iure cōi et
 ab instantia partis qz ab officio iudicis vñ requiritur vl
 tra lesionem qz subit iusta cā petendi restōtionem vt. ff.
 ex qui. cau. ma. l. i. vñ iste tex. potius pōt adaptari ad
 restōtionem stricte sumptam qz conceditur maiori ex cau-
 sa qz ad supplicatōnem. qz l. z supplicatio possit fieri qm
 subest cā petendi retractationem snie vt. p̄bat b̄ tamē
 sumendo supplicatōnem stricte. put sumit Inno. illa p̄ce-
 dit etiā cā nō extrinseca subsistente vt qz supplicat vt
 rescindat snia pncipis vel cā bis iudicet. qz istā aut sup-
 plicationē admittit sol' pnceps qz solius pncipis est
 tollere ius alteri' vel dispositōnem legis sine cā extrinse-
 ca apparēte. sed quia restō i specie sua sumpta semp fit
 cum causa siue concedatur maiori siue minori. quia in
 minore saltem subest cā miseratōnis etatis. idē illa p
 mittit iudici inferiori a pncipe. secus i supplicatōe rati-
 one p̄dicata. Et ita itellige dictū Inno. scz i supplicatōe
 stricte sumpta que p̄cedit ex sola benignitate pncipis.
 Et ex hīs potes decidere qōnem quotidianā. nungd

a sententia vicarij ep̄i possit supplicari ad ip̄m ep̄m In-
 no. r p̄de. de sancto. dicant qz sic. in dicto. c. romana
 archidi. r host. ibi p̄tra So. an. ibi dic̄ r b̄n qz si samis
 supplicatio stricte frustra querimus an possit supplicari
 ad ep̄m cum solus pnceps possit ip̄am admittere. aut
 q̄ritur de supplicatione large sumpta. put p̄p̄bendit
 b̄nificiū restōtionis in in. egz qd p̄ceditur minori vel
 maiori ex cā r tunc p̄cedat opl. Inno. vt possit etiā ep̄s
 adiri r hūmum. Nam quēadmodū ipse vicarius ep̄i
 possit restituere in integz ita r fortius p̄t ep̄s adiri vt
 restituat contra sniam sui vicarij. Et ex hoc dicto nota
 qz etiā vicarius ep̄i p̄t ex causa p̄cedere restōem i inte-
 grū etiā p̄tra sniam quod itellige ex cā modo p̄dicato r
 h̄ notabis Et i. si. glo. hic gl. videtur velle facere d̄faz
 vtrū supplicatio p̄trigatur superiori vel iudici inferiori
 r hoc forte sensit qz. l. vnica. l. de sen. p̄fec. p̄to. ad-
 mittit indistincte supplicatōnem .ij. biennium s̄ auē. quē
 supplicatio vidē admittere .ij. r. dies t̄m. Et ideo p̄ cō-
 cordia glo. h̄ distingit. vt p̄t i ea. Legit̄e dant ibi all
 as solutōes s̄ mibi plus placet opl. h̄st. h̄ quā omu-
 niter sequitur doct. vt dicamus qz quo ad facultatem
 admittendi supplicatōnem seu supplicandi non ē vis an
 fiat infra biennū an fiat .ij. r. dies. qz semp infra biennū
 p̄t supplicari r ita loq̄. d. l. vnica s̄ quo ad facultatē
 exigēdi cautōes ab eo qz vicat r p̄seq̄ executōes snie sit
 distinctio an supplicet .ij. r. dies. r tūc p̄staf illa cautio
 aut p̄ .x. dies r mādāt snia executioni sine onere satisf
 dādī r b̄ cām p̄p̄rie loquit̄ illa auē. qz supplicatio In-
 glo. in vbo ad plenū. ibi r hoc ideo. hec glo. vsqz ad
 finē p̄cedit intricate Et vt clare habeas intentōem gl.
 opp. contra tex. ex quo etiā mulier ista appellauit r ip̄as
 supplicauit ex papa potius admittere appellatōnem qz
 p̄remediū ordinariū qz supplicationem cui sit ex-
 traordinariū. So. glo. ista sentit maxime i sine vñ
 intellectum satis bonum ad istum tex. qz cum mulier su-
 isset citata r non comparuisset erat vere contumax. sed
 p̄tumax appellare non p̄t vt. h̄. q. vi. sunt quoz. r. l. h̄.
 l. quoz ap. non recipiant. quod itellige vt plene no-
 ta. glo. i. de vnica. de dolo r cōtuma. nec ob. frans al
 legata per mulierem. qz illam plene non p̄bauit. ideo
 fuit opus i fauorem matrimonij admittere per viā sup-
 plicationis. r hūc intellectum tenet hic hosti. Alij po-
 nunt aliam lecturam scz qz ista mulier nō erat infra de-
 cendiū a tempore sententię. Alij qz b̄ erat remota ap-
 pellatio in rescripto sed in tene primum intellectum qz
 est satis bonus et notabilis. Sed contra istum intelle-
 ctum op. sic sententia lata in causa matrimoniali non
 transit in rem iudicatam vt in. c. latoz. r. c. p̄sanguinei.
 de re iudi. ergo non erat opus hic supplicare cum h̄ta
 re p̄muni mulier potuisset audiri. So. glo. sequens in
 erat hūc articulū r nihil boni dic̄. s̄ hosti. soluit nobili-
 ter r tenebis semp menti solutōem suaz dic̄ etiā qz snia

non transit i rem iudicatā in causa matrimoniali quo
ad veritatē et ita loquuntur p̄trafia. Et quo ad instantiaz
sic ut hic. Cū mulier ista petebat restitui quo ad instā
tā et nō quo ad cognitōez cause tū. Et ut intelligas de
beo scire q̄ p̄ sniam extinguitur oia acta litis. ut litis
p̄testatio citatio libelli oblatio et similia. unde si quis
nō appellat i cā matrimoniali et vult d̄ nouo audiri ad
p̄bandū q̄ ecclesia fuit decepta debet oia acta iudicij
recenseri. i. de nouo formari. Et p̄ restōnem istā q̄ repo
nit i statum i quo erat tpe late snie non erat opus acta
de nouo conficere. Et audietur sup̄ p̄ma instantia. Et ex
his collige vñ bonū dictū q̄ vbi p̄inguis incurrit
p̄ remediū extrordinarium potest q̄s intentare reme
diū illud licet p̄petat ordinariū vt p̄batur h̄ iucto. c.
tenor. p̄alle. et nō. in. c. ex p̄te. s. de rescrip. Itē p̄ hunc
tex. et p̄dicta habes nōbilem p̄uisionē vltra id q̄d le. et
nō. in. d. c. tenor. vt i istis sententijs que nō transeunt in
rem iudicatā habeat p̄s duplex remediū videlicet p̄
mum de iure cōi inchoando suā cām d̄ nouo p̄bando
in iusticiā snie vt i. d. c. tenor. Scdm̄ remediū vt petat
restōnem cōtra sniaz latā et sic restituat ad p̄mam instā
tiam. Et tunc optet q̄ aut sit minor aut q̄ petat restōez
ex iusta cā. et istā iustā cām d̄ saltē per remediū iura
mēti p̄bare vt h̄. et hec nō. Sed cōtra tex. oppo. naz
iuramentum debet sufficere ad excusandum p̄tumaciā
vt nota. glo. iij. q. v. in. c. vnico facit. c. extrordinaria
alle. in glo. et sic debeat mulier audiri p̄ viam appella
tionis So. glo. ista videt velle q̄ regulariter sufficiat iura
mentum s̄ h̄ non sufficit s̄ non allegat cām quare hic
non fecit p̄batem cum potius debuisset sufficere i cā
fauorabili. q̄ i alijs causis. Hof. dicit q̄ istud iuramē
tum fuit sponte oblatum p̄ partem ideo non fecit fidē
secus si iudex detulisset sibi iuramentum. et sic posset
solui contrarium s̄m hosti. de. c. extrordinaria. Ad p̄
dictam solutōnem facit dictū Fre. consilio. c. x. vbi vo
luit q̄ p̄ iuramentum p̄betur impediētum. sed certe
iste tex. vrgit i p̄trarium in eo q̄ dicit q̄ p̄ iuramentū
non cōsistit ad plenum tē. unde non fundat se quia iu
ramentum non fuerat oblatum. s̄ q̄ iuramentum ple
ne non p̄bat. et ideo dico q̄ iuramentū non semp̄ suffi
cit ad excusandū cōtumaciā seu ad p̄bandū impedi
mentū. s̄ d̄ iudex arbitrari q̄lis p̄batō sufficiat consi
derata q̄litate persone impedimentū et cause. Et quicq̄
erit p̄tentis iuramento quicq̄ exiget semiplenam p̄ba
tionem quicq̄ plenā. Nā si tractaret de graui p̄iudicio
vel allegaret impedimentū manifestū nō d̄z credi soli iu
ramento. et hanc theoriciā vltimam posuerunt notanter
archi. Jo. mo. et Jo. an. in. c. i. de dolo et p̄p̄. li. vi. vñ
q̄ h̄ veniebat retractanda snia p̄ quā fuerat ius acqui
situm p̄ti non debebat sufficere solū iuramentū et h̄ ca
su intellige istū tex. si aut tractaret de modico p̄iudicio
puta vt detur aliqua dilatio breuis et tunc poterit p̄ce

dere id q̄d d̄z de iuramento et p̄ hoc habes materiā hu
ius. c. satis declarata. In glo. h̄. ibi p̄ p̄te p̄t confir
mari tē. Nota bñ glo. et dicit q̄d q̄ iudex appellatio
nis quicq̄ p̄t etiā ad indicationes facere. allegat. l. cum
apud. ff. iudica. so. vbi bonus tex. sed ego allego tex.
aptum in. c. cum cā. de re iudi. i. h̄. et ibi plene dixi q̄li
ter se debeat habere iudex ad quem

¶ In re lris.

Quo ad titulū iste
tex. scdm̄ dicit duo.
Primo q̄ etiā p̄tra sniam pape restituit ec
clesia. Secdo q̄ cā restōis i integz d̄z p̄ibus p̄ibus
tractari. et diuiditur i tres p̄tes. Primo ponit p̄titi
nem ecclesie bylerden. Secdo examiatōem deliberatio
nem et iterlocutionē pape ibi. nos sc̄ḡ. Tercio citatio
nem p̄tis aduerse cuz p̄minatione. p̄cessus ibi quo cir
ca. Nō ibi se lesam enormiter q̄ petens restōnem
d̄z se fundare sup̄ enormi lesione q̄ p̄ modica lesione
nō datur restitutio vt dixi in. c. l. s. ec. vñ non sufficit li
bellanti allegare simpliciter se esse lesam q̄ posset ve
rificari libellus super lesione modica vñ talis libellus
nō ē admittendus. q̄ non sufficit aliqd̄ allegare in ge
nere q̄n̄ qlibet ip̄s p̄tenta sub genere nō p̄cludit inte
tionem allegatis seu libellantis. ad q̄d vide bo. tex. iū
cta glo. in. c. pia. de excepti. li. vi. vbi d̄z q̄ non sufficit
p̄tra actorem allegare excōicationem i genere q̄ illud
vñ posset verificari i excōicatione minori q̄ nō repel
lit ab agēdo. vt i. c. nobis. d̄ except. dicit tñ q̄ si tal̄ libel
lus generalis admitteretur vt postea probaretur lesio
enormis deberet p̄cedi restō. ad hoc. l. h̄. et q̄d ibi nō.
L. de annali exceptōe. et q̄d dixi i. c. si. d̄ li. ob. Nō
tercio q̄ l̄ a snia pape nō possit appellari vt in. c. cum
era p̄ mūdū. ix. q. iij. tñ p̄t cōtra illā p̄ istum tex. peti
integz restō rōne lesionis vt ex cā iusta. an aut̄ debeat
supplicari an peti restitutio dicā infra. Tercio nota
q̄ legat̄ etiā cardin̄ alis non p̄t p̄cedere restitutōnem i
integz etiā ecclesie p̄tra sniam pape. solus ergo papa
d̄z adiri. vñ legat̄ h̄ cognouit ex delegatōe pape. licet
cā esset infra limites sue legatōis Nō q̄ restō i integz
p̄tra sniam d̄z tractari corā sup̄iore ip̄ius sniantis. vt i
li. l. vbi. et apud que. Itē inferior non p̄t rescindere
sniam sup̄ioris vt i cle. ne roman. de elect. Ex quo in
fero. q̄ vicarī ep̄i non p̄t etiā ex cā restituere in integz
p̄tra sniam ep̄i. secus in ep̄o respectu snie sui vicarij vt
dixi. s. c. p̄xi. Quarto nō practica libelladi cā pe
titur restō i integz contra sniam vt colligitur h̄ i vbo
maḡ ster. a. et videbatur iste petisse duo scz sniaz i me
lias restōrari. i. sententia retractat a aliā cum forma
meliori ferri. i. magis iusticie consonam. Item petiit
ecclesiam bylerden. restitui supple ad audientiaz cause
et sic videtur innuere istā l̄ra q̄ posset quis i h̄ iudicio
intentare duo remedia scz officium iudicis respectu re
stitutionis et p̄nam actōnem in quātum petebat aliā

ollenantis nō currit i isto quadriēnio vt i. c. si sacerdo-
tes. xvi. q. iij. et est etiā tex. iūtra gl. si. in. c. i. e. ti. li. vi.
ita nec tps male sententiantis currit i quadriēnio indul-
to ad petendū restōem z ē dicitū satis notādū. f. intelli-
go qd nō fuit ecclesia ausa, ppter verisimilē timorē pete-
retunc restōem vputa qz restitutio fundabat sup iu-
sticia sine z platio nō erat ausus dicere pape qd iniuste
pnuāisset Et idē puto dicendū i alio iudice d quo ve-
risimiliter timeret ar. in. c. si de appd. secus dicerē voi-
cessaret pbabilis timor. vputa qz petitiō restōis fun-
datur nō sup iniusticia sine. f. sup alie extrinseco. nam
tūc etiā ab eodē papa q tulit suam p̄t pbabulter peti-
restō i inte. ad hoc allego tex. in. c. pxi. z. s. eo. auditis
hosti. sol. cōtrarium pncipale alijs duob' modis. Et
p̄mo qd h agebatur de falsitate instrōz z q̄stio falsi p̄t
intentari. etiā post quadriēniū vt i. c. cū venerabilis. d. ex-
cep. z i. l. querelā. L. de fal. cum si. l. hoc fo. ē vera in se
f non quo ad tex. nostz quia ex q̄cunqz cā petat restō
oz peti. f. quadriēniū. cū sit illud bñficium extraordina-
riū vt in. l. si. L. de tēpo. i. inte. resti. z. c. i. eo. ti. li. vi.
dicitū vō hosti. pcederet qñ qz directe ageret contra
suam respectu falsitatis. Scda so. sua est qd h petebat
restō iure maioris. f. ex iusta cā ad q̄ petēdi z obtinē-
dam nō ē p̄fixum tps. tēpus enī q̄ quadriēniū est p̄fixum
sui eum restōi q̄ petiit iure minoris. Rō diuersitatis
sui cū ē qz restō q̄ petiit iure maioris pendet ex mero
iudicis officio magis q̄ ab instantia petentis. Sed re-
stitutio q̄ conceditur iure minoris pendet magis a iure
cōi. z ab instantia petentis. q̄ officio iudicis. Id autē
qd expeditur ex puro z mero iudicis officio non clau-
ditur tpe. qz iudex p̄t mēz officii suū impēdere z exer-
cere q̄cunqz z cum hac solutōe transit recitādi Jo.
an. z do. an. Sed p̄fecto hec solutio nō est vera nec lī
quo iure pbatur imo tex. vidz in oppositō in. d. l. si. L.
de tēpo. in intg. resti. vbi dicit qd oīs restō clauditur qua-
drisiēnio siue ppetat maiori sine minori z apte com̄i qd
hanc opt. t. z bar. in. l. si. L. ex qui. cau. ma. vbi dicit qd
officiū iudicis rescindens claudit quadriēnio z alle. d. l.
si. Idem in qōne facti tenebat Bal. vt hic recitat do.
cardi. l. z qdam do. Bal. q legibat tunc padue ius ca-
nonicū teneret p̄trariū allegādo istud dicitū hosti. Sz
do. cardi. t. z p̄mū qd p̄to verius p. d. l. si. nec vt dixi
dicitū hosti. pbatur iure. nec rō sua mibi placet. nā pa-
to totū oppositū qd magis dependeat a iure restō q̄ cō-
petit iure maioris. q̄ illa q̄ petiit iure minoris. nam i
p̄ma cōcedēda vō cōcurrere enormis lesio z iusta cā.
f. in scda sufficit lesio cno amīs vt dixi. s. c. p. vñ p̄toz
moma ex edicto suo dedit vtilē actōem maiorib' ex iu-
sta cā vt in. l. i. ff. ex qui. cau. ma. z p h facit qd nō. gl.
s. eo. c. ij. in v. restituiū? z h quo ad p̄mum respectum
R̄spectu vero scde op. q̄liter. f. audiat nūc ecclia byler
dē. tpe Jnn. cū effluerant. xlv. ani. gl. dat bonam so.

quā nō dicit enī qd ex quo nō deficit p ecclesiaz vt p̄t
ex varijs p̄missionib' p eū impetratio lapsus quadriēniū
sibi nō obstat Et ex hoc nō qd istud quadriēniū indul-
tum ad petendā restōem nō currit impeditio ex facto
iudicis vel aduersarij vñ lz quadriēniū def a iure ad pe-
tendā z finientā cām restōis vt ē tex. ap̄tus i de. vni-
ca. eo. ti. in ex quo nō deficit p pte q̄ cū petit restōem
quātū p̄t non vō sibi p̄iudicari si nō finiat. f. quadriēniū
qd apte tenuit glo. in. d. de. vnica. z Jo. an. h facit op-
time i ar. l. si. i. si. L. de adul. z. l. si cū ip̄e. p̄iudicā. l. p̄ce-
denti. ff. de excep. t̄to. z qd ibi nota. quicqd ergo sit in
alijs t̄pibus tñ istud quadriēniū hz a iure hāc naturaz
lz aliq̄ voluerint p̄trariū f. p̄ p̄mo vtra f. dicta ego alle-
go tex. i. c. l. e. ti. li. vi. vbi dicit qd ecclia nō audiat p̄ q̄driē-
niū si negligēter omisit. f. quadriēniū petē zc. vñ p̄ dera
vbi si negligēter. f. illd tps quadriēniū currit solū negli-
gēti n̄ aut n̄ volēti. z p h tex. h ex his habeo plene de-
claratā istā gl. In gl. i v a pte v̄ra. in. si. ex ista glo.
colliguntur tres intellect' ad v. f. illa nitens zc. z lz ite-
ctus isti sunt veri i se tñ nō p̄gruūt multū litere q̄ inuit
qd papa credidit p̄uilegiū eē falsum cū tñ p̄trariū post
ea apparuit in registro. Ideo do. an. dat aliū intellectū
ad illū v. qd ecclesia bylerdēn. p̄duxerat p̄uilegiū p se
qd ecclesia osenēn. dixit falsum. z ad hoc p̄ducit aliq̄s
p̄batōes q̄ mouerūt papā eugeniū ad sententiā dū cō-
tra ecclesiam bylerdēn. Sz Jnn. corā quo erat nūc qd
repiit in registro qd illud p̄uilegiū nō erat falsum quia
i registro erat tenor quēadmodū i illo p̄uilegio z iste i-
tellectus magis puenit lfe z mibi placet z tunc optet
tenere aliā literā vt dicat a pte altera p̄ductū zc. qz pa-
pa loquitur h ecclesie osenēn. Ideo verbū a pte v̄ra non
h̄staret fm istū intellectū. In gl. in v. ostensori. in
si. z dicit fm hosti. qd ecclia bylerdēn. habebat p̄sumpti-
onem p se rōne illius p̄uilegiū qd fuit repertū in core-
ctū. Ideo on' p̄bandi qd non erat danda restō incūbe-
bat alteri p̄ti. In glo. pe. ibi multa enim ppter dī-
stātiā zc. Quid ergo glo. qd p̄emptorium potuit h̄-
mitti p̄ma vice ppter difficultatē geminādi citaciones
p̄tingētes ex viāz lōga distātia debēt tñ tūc fm hosti.
z Jo. an. apponi tres termini in p̄emptorio. lz tu vide
practicā p glo. in. c. p̄stōnem. de sen. ex. li. vi. z tene il-
lam menti et ex hoc sentiūt glo. z docto. qd cessante cā
non potest mitti p̄emptoriū p̄ma vice. f. cōtrarium est
vex dūmodo p̄emptoriū habeat terminū p̄petentem
maxime cū interuallis terminoz iuxta nota. in. d. glo.
z hoc vltimū sentiunt doc. in. c. i. de dila. vbi vide. naz
p̄emptorium tres citaciones regulariter equiparan-
tur vt in. c. de illiāra. xxiij. q. iij. et in. l. cōtumacia. ff.
de recēdi. vñ de tñ limitatōnem quā posuit. c. ex tue. de
de. non resti. z vide bonam glo. in de. i. de vi. z hone.
In glo. si. in fine. nota gl. que videt inclināre i par-
tem affirmatiuam vt lis sit cōtestanda in cā restitutōis

et reliqu' iuris ordo seruandus de quo vide plegi' per
 gl. et qd ibi dixi i. c. h. de offi. iudi. Inn. b. dixit qd si pe
 titur restō ptra ptractū ē iuris ordo seruandus vt detur
 libellus et fiat ptestatio etc. Et si petis ptra sniam et sic
 ptra actū iudicialē expediēda ē cā summarie qz b. Casu
 nō psequit' restitut' aliqd lucz s' solū pagur sibi vta ad
 negotiū pncipale. dicit tñ tuti' tenendum qd etiā i hoc
 cā fiat lītis ptestatio et sic transeūt h' doct. Et tu vide
 bar. in. l. si. ff. ex qui. cau. ma. vbi recitat b. dictū Inn.
 et respectu pmi mēbri illud approbat. s' quo ad scōz dī
 cū se potare qd si petis restō ptra sniam diffinitiaz dōz
 līs cōtestari si ptes sunt pntes qz hec restō hz vim ap
 pellationis seu illi equipollet. vñ sicut i cā appellatōis
 dōz līs ptest. pntibus pntibus vt in. l. vnica. L. ne lice. in
 vna eademqz cā. et in. c. p. tuas. vbi dixi. de appel. itz i
 hac cā restōnis. Sed si ps est abis pntiacier tūc pa
 rat qd p't. pcedi lite nō p't. p. tex. i. auē. si nō oēs. allega
 ta i glo. mibi placet p'rimū dictū bar. quia data pntia
 ptium. dōz līs cōtestari ex quo petitur restō cōtra sniam
 pncipaliter vidz. pbari. i. c. h. de offi. iudi. et b. i. si. nam
 b. petebat restō cōtra sniam. et papa cōminat pti qd si
 nō pparuerit. pcedet quātū de iure poterit qli ad sentē
 tiam nō poterit pcedi ex quo līs nō erat cōtes. Et ex b.
 dico qd scōm dictū bar. nō pcedit i eo qd voluit qd da
 ta abntia posset pcedi lite nō p't. nā regula iuris ē cō
 tra eum qz ois cā ē plenaria. ex quo offert graue p'judi
 cū vt nō. glo. in. l. iudices. L. de iudi. et ipemet bar. in
 extrauag. ad repruēndā i v. summarie. s' qd retractare
 tur snia non p't dici qd nō inferat graue p'judiciū. Non
 ob. anē. si nō oēs. p. cū alle. qz illa pcedit qñ petitur re
 stitutio nō cōtra certā psonā s' i genere contra oēs qui
 pnt p'tendere interesse sicut petit minor cū vult restituī
 aduersus aditā hereditatē vñ si nemo pparet nō ē dare
 ptem aduersam qz nemo vidz velle p'tendere interesse
 sec' qñ restō imploratur cōtra certā psonam vt hic et in
 d. c. h. de offi. iudi. Et dubiū ē circa pbatōem siendaz
 vtz requiraf plena probatio i hac cā restōnis Inn. re
 fert hic duas opi. cōtrarias. nā qdam dixerunt qd vbi
 qd petit solū restituī cōtra aliqd obstaculū satis est qd
 pbet semiplene seu colorate lesionē. s' vbi vltra restōz
 intendit aliqd psequi puta vt retractetur snia et alia me
 liori forma seraf tūc optet plene pbare Alij dicunt qd
 semp requiritur plena probatio. et vidz hec opi. placere
 Inno. et eam sequor. Et primo adduco. c. i. s. eo. vbi
 dicitur qd de lesione debet manifeste constare. ad idem
 adduco. c. ex l'ris. s. eo. vbi pbat qd fundās se impedi
 mēti cā dōz illā plene pbare nisi cā sit spozabilis vt ibi
 dixi et solū ibi petebatur restō snie. vñ p illa duo capi
 tula cōcludo qd sine petatur restō iure minor suz petaf
 iure maior dōz cā sup qua fundatur restō plene pbari.
 Et adde ad pcedentē qdem gl. nō. quā puto singularē
 i. c. se. i. v. monasteriū. qd dicit qd qñ petitur restō ptra

sniaz incōtinenti. i. ante lapsum. x. diez dōz peti incidē
 ter et non pncipaliter. et si illa glo. esset vera p't inferri qd
 qñ petitur restitutio ptra sniam incōtinenti nō ē opus
 litē ptestari. qz tūc fit cōtestatio qñ petitur pncipaliter
 et nō incidēter vt ē tex. in. d. c. h. de offi. iudi. et sic scōz
 mō posset limitari dictū Inn. et bar. de quo vide i pce
 denti qōne. Extra gl. op. ptra tex. et vidz qd non debuit
 peti restitutio i integz s' debuit appellari qz remediū
 extraordinarium cessat qñ cōpetit ordinariū vt in. l. in
 cause. ff. de mino. So. dicit Hof. qd hic nō poterat ap
 pellari cū snia fuisset lata a pncipe. vt. l. q. iij. in. c. cū
 eta p mundū. et in. l. vnica. ff. a qui. ap. non li. nec ob.
 fm cū si dicatur qd poterat supplicari qz aduersus sen
 tentiam pncipis admittit supplicatio vt in auē. q sup
 plicatio. L. de p'ci. impa. offe. et in corpe. vñ sumit qz
 supplicatio ē remediū extraordinariū. et ex hoc dicto
 Hof. nō. duo. p'rimo qd vbi cōpetunt duo remedia
 extraordinaria vnū nō tollatur p reliquū. s' p't qd intē
 tare quod placet. ad hoc qd legitur et nota in. l. si quis
 exceptione. ff. qd me. cā. Secundo nō tene mēti qd
 aduersus sniam pncipis cōpetunt ista duo remedia
 extraordinaria p't ergo p'damnatus per pncipem pete
 re restōem vel supplicare contra illā sniam. sed aduerte
 qz Inn. hic in v. supplicatōem sentit oppo. dicit em qd
 nō auditur qz contra sniam pncipis nisi p supplicati
 onem et sic non hz locū petitio restitutionis i integz
 qd clarius voluit i. c. p'ri. Doc. nihil dicit qz nō pō
 derant hāc cōtrarietate. Et p concordia dicerem sic
 qd aut ptra sniam pncipis nō allegat aliq cā puta mi
 nor etas vel fauor ecclesie vel aliq alia pbabilis cā ex
 trinseca accedens. s' solū qz non potest appellari a snia
 pncipis et tūc nō dōz peti restitutio sed dōz intentari reme
 diū supplicatōis qz supplicatio innitit pure gratie et hē
 nignitati pncipis. ideo ex quo nulla iusta cā p'tenditur
 dōz fieri supplicatio. s' vbi allegaret cōtra snia aliq pba
 bilis cā. vtzputa minor etas vel fauor eccleie vel qz p'dē
 natus erat apud hostes et nō poterat pparere tpe snie
 vel qd simile p't peti tunc restitutio in integz Ratio qz
 restitutio in integz innitit iusticie hz tñ annexā gra
 tiam vt dicā in. c. se. et istud remediū ē datum a iure
 ppter cām pbabilem. vñ ipemet pnceps ex causa in
 dultit beneficiū restitutionis vt. s. c. proxi. ergo apud
 eandem potest peti ista restitutio cum pnceps de ho
 nestate debeat obseruare leges suas vt in. l. pnceps.
 ff. de legibus. et in. l. digna vox. L. eo. facit. c. cū oēs.
 de consti. et in hoc proprie loquitur iste tex. cum. c. se.
 et in hoc casu p't etiam supplicari Sed in pmo cā vbi
 nō p'tenditur iusta causa extrinseca nō incurret reme
 diam restitutionis qz illud vt dixi ē fundatū super iustā
 sticia cāe vt in. l. i. ff. ex qui. cau. ma. et i. l. i. ff. d. mino.
 et hāc puto ipam veritatē et reducā ad cōcordiam istā
 iura. sed instat goff. circa sententias inferiorum q'liter

possit aduersus eas peti restō crz possit appellari z re
spōdet nōnter q̄ tūc nō dat remediū minozū extraordi
nariū q̄ ē mī ipō iure z ita loq̄tur lex i cause. v̄puta
qz snia vel cōtractus ē null⁹. s̄ q̄n̄ act⁹ t̄z tenet̄ appella
re. v̄n̄ cū nō sit tūc ipō iure poterit petere restōem licet
possit appellare. z tene menti hoc dictū q̄ minor v̄l ec
clesia p̄t iure sp̄ali petere restōem aduersus sniam licet
possit appellare ab illa snia. z sic simpliciter ē limitat⁹
tex. in. c. i. z. h. eo. ti. li. vi. Item nota optimā limitatio
nem ad illā regulā q̄ non p̄petit remediū exōrdinariū
q̄n̄ dat ordinariū v̄l p̄cedat q̄n̄ ipō iure q̄s ē tutus p̄
remediū ordinariū. Secus aut̄ si haberet intentare
aliud remediū. Item dic q̄ p̄guis succumitur per re
mediū restōnis q̄ remediū appellatōis quia obtenta
restōne nō h̄z nouā instantiam inchoare nec adire aliū
iudicē forte remotū ergo p̄ remediū ordinariū nō toli
tur istud ex quo p̄guis p̄uidet v̄l dixi. s. co. ex literis
Quero attingendo difficilem z v̄tile glo. In nūqd
petens restōem p̄tra sniam vel p̄tractum seu p̄scriptio
nem possit intentare simul actōem p̄mā ita vt possint
p̄currere ista duo remedia simul. pone exemplū p̄te
bam domū a te. fuit lata snia p̄tra me. ego minor v̄l ec
clesia peto restōem p̄tra istam sniam nunqd̄ possum si
mul intentare z p̄sequi p̄mam actōem petendo etiam
istā domū mibi adiudicari. z solet ista q̄stio formari p̄
alia verba magis obscura videlicet nūqd̄ officium re
scindens z actio rescissoria p̄nt simul intentari q̄ voca
bula sunt multū obscura p̄sertim iuuenibus. Sed coll
gendo dicta doct. maxime bar. in. l. fi. l. ex q̄bus cau.
ma. z in. l. ab hostibus. ff. eo. dic q̄ officium rescindens
p̄prie ē officium iudicis p̄ qd̄ petat restō i integrum z d̄z
rescindens ab effectu qz rescindit obstaculum p̄tra qd̄
petitur restō. v̄n̄ p̄clude q̄ siue restō petat iure minor
siue maior semp restō implozatur p̄ officium iudicis et
nō iure actōnis sicut q̄dam voluerunt. ad h̄ tex. in. l. i
q̄s stipulatus. ff. ex qui. ca. ma. z firmat Bar. in. d. l.
ab hostibus. l. z aliud z minus bene senserit gl. s. do. c.
h. z facit. l. i. ff. ex qui. ca. ma. Actio vero rescissoria est
p̄ma actio q̄ p̄petebat an̄ obstaculū p̄tra an̄ sniam cō
tra me latā vel ante p̄scriptōem p̄pletā vel qd̄ simile. z
d̄z rescissoria nō q̄ sit nomē actōis. s̄ ē qd̄ adiectiuat
tio ad p̄mā actōem v̄n̄ actio illa p̄ma h̄z illd̄ nomē qd̄
p̄us habebat. z d̄z rescissoria qz sup̄ ea facta ē rescissio
p̄ restōem in integz vel qz p̄petit nunc p̄ rescissionē ob
staculi sicut p̄pator dicit̄ ē cesar qz cesus i v̄tre ma
tris. Item d̄z august⁹ ab augendo iura imperij ita ista
actio an̄q̄ d̄z rescissoria qz v̄bi p̄mo erat inutilis p̄p̄
p̄scriptōem vel p̄pter sniam vel erat sublata nūc effici
efficax z v̄tilis p̄ rescissionē obstaculi factā b̄nficio resti
tutionis. Nā rescissa snia lata p̄tra me intento p̄mam
actōem q̄ mibi p̄petebat siue illa esset p̄sonalis siue re
alis h̄is ergo visis venio ad principalem q̄onem

nunqd̄ possit simul intentari Inno. obscure p̄sequit̄
p̄sertim i p̄ma pte glo. Sed in scdo pte loquit̄ magis
clare z p̄cludendo clarius mentem suaz nō instādo in
verbis s̄ i mente dic q̄ q̄n̄qz petens restōnes nō inten
dit aliud p̄sequi v̄tra restōem petitā z tūc nō optet ali
qd̄ inuestigare v̄tz possit accumulari actio rescissoria
qz nō p̄petit exemplū. Ego eram reus ita qz nihil pete
bam s̄ a me petebat. fuit lata snia p̄tra me peto restōez
in integz. nō em̄ optet aliud petere qz solū mibi obsta
bat snia qua rescissa habeo intentōez. pone exem
plum i p̄tractu. Vendidi rem z an̄qz tradere peto resti
tutionē p̄tra p̄tractū. non em̄ intēdo aliqd̄ petere v̄tra
rescissionē p̄tractus qz res vendita ē penes me. v̄nde i
bis z similib⁹ casib⁹ solū h̄z locū officium rescissoria.
q̄n̄qz petens restōnes intēdit aliud p̄sequi v̄tra obsta
culum sublātū v̄puta petebā a te domū fecim⁹ postea
trāfactōem nūc iure singulari peto restōnes ego intēdo
p̄sequi illā rem quā p̄us petebam v̄n̄ p̄ illa p̄sequenda
cōpetit mibi p̄ma actio q̄ d̄z rescissoria qz p̄ b̄nficiū
restōnis nō possum illā rem p̄sequi. Rō qz restitutio n̄
p̄cedit v̄tra q̄s abstulerit lesio cū sit i p̄stimm̄ statu re
positio. ut in. l. qd̄ si minor. s. restō. ff. de minor. s̄ lesio
solū p̄tingit respectu trāfactōis. v̄n̄ satis ē qz rescindat
trāfactio. si ergo volo petere fundū quē p̄us petebas
a te optet qz intentē p̄mam actōem. z idē dic i iudicio
q̄ snia esset lata p̄tra actorē nam v̄tra restōem aduer
sus sniam intēdit p̄sequi rem quā p̄us petebat. z h̄is
z similib⁹ casibus dicendū qz aut res q̄s intēdo p̄seq̄ ve
nit accessorie ad dispōnem p̄tra quā peto restitutōem
z tūc nō ē necesse petere nisi restōem p̄tra illā dispōem
qz restitutio rei venit accessorie pone exemplū. Ven
didi fundū z tradidi vigore p̄tractus z peto restitutio
nem p̄tra p̄tractū h̄ non ē necesse petere rem qz venit
accessorie. ad contractum. v̄nde rescisso contractu debz
fieri restitutio rei quia tu non tenebas rem nisi rōne cō
tractus. Idem dic i iudicio. nam si fuit facta executio
snie contra quam nunc peto restōnem non est necesse
petere qz reuocatur executio qz venit accessorie ad sen
tentiam z accessorium sequitur principale vt regula ac
cessorium de re. iur. li. vi. Dicit tamen Inno. qz si vult
ad cautelam petere ip̄am rem potest v̄nde poterit dice
re peto me restitui contra talem contractum ac etiā me
reduci ad illū statum in quo eram tempore contractus
q̄n̄qz res quā volo p̄sequi nō venit accessorie ad dispo
sitionē p̄tra quā peto restitui. exemplū p̄missi q̄n̄ peto
restitui p̄tra transactionem. nam tu non possidebas rē
vigore transactionis s̄ possidebas p̄ p̄us ex aliq̄ cā quia
transactio fuit facta post. Itē exemplum in actorē qui
vendicabat rem ab alio possessam et reportauit sniam
contrariam. possessio em̄ rei nō venit accessorie ad sen
tentiam qz iā illā rem possidebat an̄ sentētiāz ideo per
restitutōem non consequitur illā rem. s̄ optet qz intēta

primam actōem nūqd aut possunt pcurare Inn. h. sent
 ti q sic. vñ dicit q e in optōne petens an pns velit pe
 tere restitutōem ptra obstaculū. r ea obtēta intētagē pri
 mam actōem. p̄t etiā si vult simul vtrūqz remediū intē
 tare fm cū. pone sic exp̄piū libellādi fm op̄i. suaz pore
 rit en libellās dicere cū alias petierim talē fundū r sy
 erit snia lata ptra me p quā sum enozm. ter leas peto
 p bñficiū restitōis illā iniam rescindi r mibi tāqz dño il
 lu fundū adiudicari. vñ pone exemplū i p̄scriptōe. pos
 sidebas rem meā ex aliq iusta cā p̄scriptisti eā ptra me
 abntem cā reipublice potero vtrūqz remediū intētagē
 libellare sic cū talis p̄scriptent rem meam me abntē cā
 reipublice peto p officii veltz illā p̄scriptōem rescindi
 r me restitui ptra p̄scriptōem ac mibi tāqz dño illā rē
 adiudicari. Et doct. cōiter trāsūt cū hac op̄i. Inn. vt
 bec duo remedia possint simul accumulari. Inn. nō
 adducit nisi. l. i. cause. §. interdū. ff. de mino. f. certe di
 cta sua approbo p̄ter h vltimum. naz firmiter tenco q
 actio rescissoria nō p̄petit neqz p pns possit intētagē nisi
 pns obtenta restōe ptra obstaculū. nā cū an obtentaz
 restōez tua actio sit sublata vel redgta inefficax p̄pter
 p̄scriptōem vel p̄pter sniam vel propter transactōem
 quō p̄t illa actio intētagē anqz rescindat obstaculū per
 bñficiū restitutōis cū paria lant nō habere actōem vel
 inuulē hē Et p h p̄mo allego istū tex. in v. quo circa
 vbi lz aduersarius peteret duo tñ papa citauit disim
 cūm. p̄dimo sup cā restōis r ea expedita citauit sup
 p̄ncipali r sic voluit ista duo remedia sil accumulari in
 p̄cessu. Scdo p̄bo p. l. fi. l. ex q. cau. ma. vbi tex. ad
 literā dicit q actio rescissoria cōpetit restitutōis an ergo
 indultā restitutōez nō cōpetit r ibi exp̄sse h r bar. vbi
 dicit q p̄ma actio vel citatio q dē rescissoria nō p̄petit
 seu nō ē nata nisi p̄hibita restitutōe. r idē sentit gl. in
 d. l. ab hostib. Tercio allego tibi glo. ordinariam et
 bar. in d. l. necnō. in. §. exemplo. ff. ex qui. ca. ma. vbi
 plus dicit gl. q nec actio nec exceptio p̄petit an indul
 tam restōem obstāte obstaculo p̄ ra qd̄ petiē restitutio
 Quarto p̄bo tibi p rōnem generalē. Inn. qz dnt simul
 accumulari duo iudicia qñ vnū ē p̄iudiciale ad reliquū
 vt le. r nō. in. c. tuā. de or. p̄g. r. l. fundū. ff. de excep.
 f iudiciū sup restōne petita ē p̄iudiciale ad aliud iudi
 ciū sup rescissoria actōe qz si denegabit restō cessat iud
 ciū sup p̄ma actōe vt h i v. quo circa. ergo nō p̄t si
 mul accumulari. quāto aut tpe durent ista iudicia dic
 q officii rescindēo p qd̄ postulat restō claudē q̄driē
 nio tam respectu minoris qz maioris vt. s. plene dixi.
 f actio rescissoria nō durat nisi p annum a tpe indulte
 restōis qz illa actio est restituta a p̄tore ptra ius ciu
 le. tex. ē nō. in. l. i. honorarijs. i. ff. de act. r obli. r in
 d. l. fi. l. ex qui. cau. ma. r vtrūqz dictum firmiter ibi
 bar. in dicta. l. in honorarijs. Sed dubitō de vno qd̄
 non memini me legisse vtz in ecclesia habeat locū hoc

dictum vltimum vt indulta restōne sit necesse intētagē
 re primam actōnem infra annum ita q post annū nō
 competat Et pro nūc potius inclinarem q non habe
 at locum in ecclesia. adduco hanc rātionem. Ecclesia re
 stituitur non beneficio pretoris sed beneficio iuris ca
 nonici vt per totū illū ti. pbatur ergo cū ista actio nō
 restituatur a pretore sed a principe et a iure canonico.
 cessat ratio super qua fundatur dicta. l. in honorarijs.
 r hoc nota.

Uscitata Si restitua in intētagē cō
 tra sniam is cōtra quem ē
 p̄sumptio mādat snia executioni p̄stita cautō
 one de restituenda re si pns p̄denatus i hoc iudicio p̄
 ualeat. vel summa aliter fm mentem iūcta glo. penul.
 p̄petitō restōis i integrum ptra sniam suspendit regu
 lariter executionē snie i euentum istius cause restōis.
 fallit si cōtra petentē restōnem est p̄sumptio malicie qz
 cā differendi executionē h petat quo casu executio fit
 p̄stita cautōe de restituendo si petens restōem obtine
 bit in cā. r in h vltimo ē iste tex. valde singularis respe
 ctu vtriusqz iuris. Diuiditur in quor ptes. Naz p̄ma
 ponit decisam facti narratōem. Scda ibi nos intelle
 ctis ipius diffinitōem. Tercio ibi restōis petitiōnem
 ibi sniam. Quarto ipius p̄cessionem cū certa puisione
 ibi qd̄ eidem. Nō p̄mo q aduersus sniam pape p̄t
 peti i intētagē restitutio r ab eo q tulit sniam Ex quo in
 fero duo. p̄dimo q nō excusat qz dicendo q nō fuit
 ausus perere restitutionē tpe quo vixit papa q sniauit.
 nā vides q iste p̄curator obtinuit restitutōem ab eodē
 papa q sniam tulit volēs ergo se excusare p̄textu timo
 ris v3 allegare r pbare cām verisimilez timoris iuxta
 eā q dixi in. c. s. p̄xi. r dic vt ibi. Scdo infero q cōtra
 sniam pape p̄t nedū supplicari. f etiaz peti restitutio in
 intētagē r istū tex. allegauit. s. c. p̄xi. naz hīc nulla fuit fa
 cta mentio d̄ supplicatōne vnde dic vt dixi. s. c. p̄xi.
 r aliqd̄ dicit. Scdo nō q petēs restitutōnem ad
 uersas necessariam probatōem omīssam quā intendit
 nūc facere p testes nō ē opus aliter pbare lesionem nā
 ex quo cōstat q pbatio illa allegata erat necessaria v3
 fieri restituro absqz alia pbatione. h em̄ papa indultit
 restitutionem nec prius examinauit testes vtrum ali
 quid scirent de p̄scriptione. et conco. c. auditis. s. e.
 et vide quod dixi. Tercio nota q propter suspitio
 nem ortam contra exp̄cientem seu perentem aggrua
 tur conditio ipius non tamen propter qzlibet suspitio
 nem debet iudex repellere exceptōnem peremptoriaz
 vt hic est tex. optimus. nam hīc allegabatur exceptio
 p̄scriptionis r erat p̄sumptio malicie cōtra ipsam al
 leg intem tamen p̄pa noluit p̄pter illam p̄sumptio
 nem excludere exceptōnem p̄scriptionis. vnde allego
 istum tex. pro cā ad p̄bādam dictum Inn. in. c. post
 electōem in fi. de p̄ces. p̄ben. vbi dicit q lz iudex possit

ex facill p̄sumptōe nō admittere exceptōem dilatoriā
peremptoriā tñ nō d̄z excludē nisi ex p̄sumptōe multā
urgēte. qz tractat de magno p̄iudicio sō requir̄ fortior
p̄sumptio vt i. c. lras. de p̄sump. Ultimo nō ibi ef
fectū snie. q̄ executio ē effect⁹ snie. reliq̄ veniūt expedie
da cū glo. In gl. i. ibi nō curat de ista solēnitare nō
bñ ista gl. q̄ solet multū alle. iūcto tex. ex q̄ habes qz lz
d̄ iure civili nō teneat snia lata p̄tra dñm si p̄cur. z non
dñs erat i iudicio vt. l. i. l. d̄ sen. et iterlo. om. i. a. iec⁹
t. i. ē d̄ iur̄ canonico qz de hac subtilitate nō curat nā b̄
fuit snia lata p̄tra mōsteriū lz p̄curator esset i iudicio. z
doct. simplr̄ transeūt cū glo. n̄ bar. in. l. stipulatio ista
in. s. si stipuler. al. in. s. si q̄ insulā. ff. de vbo. obli. z i
l. i. pal. mox det istā gl. dicēdo qz i b̄ n̄ ē diuersitas iter
ius canonici z civile qz etiā de iure civili valet snia p̄tra
dñm si i iudicio iteruenit nō vt simplex. p̄cur. s̄ vt admi
strator legitim⁹ p̄tra tutor curator p̄lar⁹ vt iudic⁹. Rō
l̄ qz ista tanq̄ b̄ntes legitimā z generalē administratōez
p̄nt verba p̄tractas p̄cipē i p̄sonā dñi vt i. l. cū q̄. s. si
actori. ff. d̄ p̄cur. co. mo i iudicio p̄nt vba p̄cipi in
p̄sonā dñi si tales administratores iterueniūt nā i iudicio
q̄ si p̄trabimus in. l. i. q̄. s. idē scribit. ff. d̄ pecu. s̄ p̄cura
tor simplex q̄ cōtrahit nō d̄z cōsēpe vba i p̄sonā dñi
s̄ p̄p̄tā qz regulariter nō acq̄rit dñō. s̄ d̄z dñō cedere
actōem de quo vide plene p̄ glo. i. c. quāq̄ de vsur. li.
vi. merito i iudicio dñt verba snie z alioz actorz referri
ad p̄sonā p̄curatoris z nō dñi. et hec ē rō. d. l. i. l. et nō
bñ hec dicta q̄ i se satis vera sunt s̄ quo ad tex. nostrū
p̄cedūt itelligēdo qz iste fuit iudicis generalis mo
nasterij. s̄ tex. s̄ nō apit̄imo appellat eum p̄curatorē
vñ si itelligeret qz erat simplex p̄curator dictū bar. non
p̄cederet s̄ d̄ dictū gl. qd̄ aut iuris sit habito respectu
ad ius canonici dic vt plene nō. in. c. q̄relā. s. de dec.
In gl. i. v. monasteriū. nō. singulariter istā gl. vsqz
ad v. ar. p̄tra. ex q̄ colligūtur due limitatōes ad iura
dicta p̄curatorē nō posse sine sp̄ali mādato petere re
stitutionem i integrum Illa etiā iura dñt itelligi q̄ re
stitutio petitur p̄ncipaliter vt qz agit causam p̄ se p̄nci
paliter inchoare vtp̄ta qz petitur p̄tra cōtractū vel cō
tra sententiā que transiit i rem iudicatā p̄ lapsū
decēdij secus aut q̄ incidit i causam nam tunc potest
peti p̄ p̄curatorē qui fuit litē cōtestatus i illa cā ar. b̄
et hoc voluit Inno. z omnes doct. z cōiter etiā sequū
tur legiste in. l. illud. all. in glo. et allegant notata i isto
c. et potest ad hoc dictū optime adduci. c. penul. s̄. co.
nam sicut i mādato iurisdicōnali fit illa distinctio an
restitutio petatur p̄ncipaliter vel incidenter eodem mo
do debet distingui in mandato p̄curatorio. nā i mul
tis ista duo equipantur iuxta nota. in. l. i. ff. de iurisdicō
ri. iudic. et itelligo qz requiratur speciale mandatum
ex parte scz petentis restitutōem s̄ ex parte defendētis
non requiratur speciale mandatum scdm̄ Inno. hic

et bene facit dicta. l. illud. quod nota. Secūdo p̄nci
paliter nota ex glo. qz restitutio petita post sententiā
ante lapsū. x. dierum dicitur venire incidenter qz ex
quo sententiā adhuc non transiit in rem iudicatā nō
videtur p̄trina cessasse mandatus p̄curatorum. vñ
quemadmodum potest p̄curator. s̄. decēdij appel
lare sine nouo mandato vt in. c. nō iniuste. de p̄cura
ita potest petere restitutionem i integrum quasi hoc sit
cōiunctum mandato cum restitutio cōiungat appel
lationi vt dixi. s. eo. ex litteris. et hoc dictum nō atin
gunt legiste in. d. l. illud doc. etiam nostri dubitasse vi
dēt vñ hoc procedat de iure. nam ex quo sententiā
est lata nō videtur amplius ista causa subsistere ergo ē
opus restitutōem petere p̄ncipaliter. Sed cōtra di
ctum glo. hosti. opponbat fortiter de. c. innotuit. d̄ elec.
vbi dicitur qz habens mandatum ad petendam cōfir
matōnem electōnis non admittitur ad petendam dispē
sationem i personam electi nisi habeat speciale mādā
tum z ob hoc dixit hic hosti. qz forte iste p̄curator ha
bebat speciale mandatum vt qz dicebatur i mandato
qz posset petere restitutōem i integrum tam ante sentē
tiam qz post sicut motus est. z nota bene incidēt hoc
dictum. nam sentit per hoc hosti. qz sufficiat mādātum
speciale licet non sit restrictum ad certum articulum d̄
quo vide quod latius dicam in. c. se. vel forte fm̄ cum
hic non fuit oppositum Inno. etiam dubitauit. nā p̄
mo videtur velle qz p̄curator qui fuit litē cōtestat⁹
possit petere istam restitutōem cum non possit remoue
ri sine causa cognitōe vt in. c. ij. de p̄cur. i. vi. postea
vero dicit qz p̄curator nō admittitur sine speciali mā
dato Sed hosti. rediens ad dictum glo. respondet ad
c. innotuit. qz dispensatio nō est ita coniuncta mādato
super confirmatione petenda sicut restitutio iū integrū
est coniuncta cause. nam confirmatio innititur iuri. di
spensatio dependet a gratia. nam nō multum p̄iudicā
catur si differatur dispensatio sed restitutio iū integrum
non ex toto dependet a gratia vt s̄. dicam Itē pos
set inferri magnum p̄iudicium si p̄curator qui est
p̄sens non posset petere istam restitutionem. z tandē
videntur doct. magis inclinare in partem huius gl.
que mihi multum placet per equiparationem quam su
pra feci ad appellatōem. z qz que i continentī sūt vidē
tur inesse. vt in. c. officij. de electi. et in. l. lecta. ff. si cer
tum peta. vnde satis vidē hec petitiō incidere i causam
ex quo imēdiate post sniam petitur anteq̄ mereat exe
cutionē z i favorabilibus debemus facere benignio
rem itēptationem vt i regula odia. de regu. iur. li. vi.
Tercio p̄ncipaliter glo. opponit de. l. si actor. l. d̄
appell. et nō inducūt nec soluit z fac̄ ille tex. in p̄triam
hoc modo. ibi enim dicitur quod si actor datus a cu
ratorē fuit cōdemnatus. appellat ip̄e actor sed curator
p̄sequitur causam. quasi inuat qz ip̄e actor q̄ iam fuit

condemnatō non psequat causam appellatōis. ita vī
 detur dīcendū in pcuratōe p̄dennato vt nō possit p-
 sequi causam restōis. **Resolutio** ponit ibi in glo. Nam
 actor non p̄sequitur cām appōis ex negligētia sī tñ vel
 let bñ possit vt in. d. c. non in iuste. z in. l. inuitus. L. d.
 p̄ci. et circa illud quod dicitū fuit de sp̄ali mandato rā
 quīto dicit hīc Inno. ar. illi? legis actor. q̄ habētes
 legitimā administratōem vt sūt tutores. pcuratores ico
 nomi et plati. z similes possunt restitūōes sine speciali
 mādato. z verum dicit q̄ isti habent a iure administra
 tōes quēadmodū iurāt de calūnia sine sp̄ali mādato.
 vt in. d. ij. L. de iura. calū. quod nō. et vide p̄ spe. e. ti.
 §. i. in. v. p̄lat. Itē adde ad p̄dicta dicitū Jo. an.
 post hosti. f. c. p̄mo vbi dicit q̄ post lapsū. x. diez
 etiā a tpe in locutorie non dicitur pcurator restitūōz
 petere incidenter q̄ ex quo iurlocutoria trāsiuit i rem
 iudicatā requiritur sp̄alis petitiō q̄ non pōt dīcī q̄ in
 cidat cū iam ille artīcal? trāsiuit in rem iudicatā qd
 nō. Itē pater pōt petere p̄ filio restitūōz in itegz
 sine sp̄ali mandato secus autē est in alijs cōsanguineis
 nisi minor sit talis vite cui merito esset bonis interdicē
 dum vt in. l. p̄. ff. de mino. Et ex p̄dictis posses for
 mare distīctōē an et qñ q̄s admittat sine sp̄ali mādā
 to ad petendā restitūōē. nā si habz legitimam admi
 nistratōē admittit. si vero simplex est pcurator debet
 distingui an petat p̄ncipaliter an incidenter vt. s. i. gl.
 in. v. effectū. ibi nili incōtinenti p̄betur exceptō Itē p̄
 culam glo. soleo multū adducere in p̄lū s̄ ad statuta q̄
 excludūt omnes exceptōes contra sententiā vt si in p̄
 nenti quis veller. p̄bare exceptōes legitimā cōtra sentē
 ciam. debet audiri non obstante statuto quia statutum
 videtur exclusisse legitimas exceptōes p̄pter p̄sumptā
 fraudem opponētiū que p̄sumptō cessat i p̄batōne que
 offertur in p̄tinenti. et p̄ hoc vide bonū tex. in. c. lras.
 in. v. p̄ptera. d. resti. spo. et qd nō. gl. in. l. i. ff. de ta. ex
 bi. z vide qd plenius dixi in. c. ex pte. cl. de off. dīc.
 In glo. in. v. equitate pensata. in si. nō. ex ista glo.
 q̄ licet regulariter petitiō restitūōis i itegz impediat
 executōē sentēcie. p. l. vnica. L. de i. ite. resti. postu
 tū qñ p̄sumptio est contra petentem restitūōē q̄ hoc
 petat maliciose causa differendi executōē tūc mādāt
 sententiā executioni recepta cautōne de qua hīc et sic vī
 detur sentire gl. q̄ illud qd hīc dicitur procedat de iure
 ita q̄ ad p̄nam ab alijs iudicibus est trahēdum. z in h
 est iste tex. singularis. vt. s. dixi. vñ hosti. dicit q̄ ista n̄
 fuit simplex. p̄uisio pape sed cōtinet in s̄ qd videt pla
 cere Jo. an. et optime p̄derauit istū tex. ibi iure duxi
 mus p̄uidendū zc. ita ergo gl̄ iudices debēt eodē mō
 iudicare vt in. c. i. cāis de re iudi. z Bar. simpliciter hoc
 dicitū videtur sequi in. d. l. vnica. Inno. tñ hīc videtur
 dubitasse nam p̄mo dixit q̄ p̄pter p̄sumptōē facti b

executio non impeditur postea inquit q̄ tex. iste potest
 intelligi cuz peti restitūō p̄tra sententiā p̄ncipis p̄tra
 quā nō admittit nisi p̄ viam supplicatōis. f̄ supplica
 tio non impedit executōnem sentēcie. f̄ p̄stat cautio
 vt dixi post glo. s. eo. ex lris. et scdm istam solonem ni
 bil noui induceret iste tex. et sic in alijs iudicibus peti
 tio restitūōis indifferenter impediret executōem. sed
 hoc mihi nō placet. nā si loqueret tex. in supplicatōe nō
 oportuisset q̄ papa b̄ se fundasset sup̄ p̄sumptōne orta
 cōtra petentē nec erat opus dicere q̄ voluit p̄uidere eq
 tate pensata zc. Nam hoc erat de iure autēnticōz vt i
 autē. que supplicatio. L. de p̄cl. impe. offe. ergo iste tex.
 loqtur p̄pue in petitiōe restitūōis. z nō in supplicatio
 ne et scdm b̄ videtur hīc tex. p̄tra Inno. vt aduersus
 sniam p̄ncipis possit peti etiā restitūō quod intellige
 vt dixi. s. c. p̄mo. Demū dat Inno. aliā solonēz
 q̄ iste tex. potest ponere istud sp̄ale in restitūōne q̄ p̄
 titur p̄tra sniam p̄ncipis. Sed mihi non placet q̄ pap
 le nō fundat b̄ sup̄ p̄lūptōē q̄ erat orta p̄tra petentē re
 stitūōnem ergo vbiq̄q̄ p̄tulerit ista p̄sumptio dēt
 seruari ista iuris dispositō vt in. c. cū dilecta. de p̄fir. vti
 cum si. ideo tene p̄mū dicitū qd p̄uiter tenet. Adde tñ
 vñ dicitū bal. in. l. vnica. p̄all. vbi dicit q̄ vbi executō
 sentēcie non esset reuocabilis nō debet fieri postulata
 restitūōne qd mihi satis placet q̄ tūc cessaret remediū
 istū. c. quia nō possit restitui z sic frustratoria esset ista
 cautio. Ad h̄ adduco nōbile dictum p̄dan. de lea. i
 cle. vna. de re iudi. vbi dicit istū tex. non habere locū in
 eo q̄ mādāt executōnem ante oia fieri qñ executio non
 est reuocabilis et tene menti istud dicitū. Sed aduerte
 q̄ Bal. vidz ponere exemplū sup̄ ista executōne irre
 uocabili qñ quis esset ducendus ad carceres qñ inuat
 q̄ licet in facto possit reuocari respectu futuri temporis
 non tñ possit reuocari respectu p̄teriti z respectu ig
 nominie. nam impossibile est facere q̄ q̄s non fuerit in
 carcere et q̄ nō fuerit passus illam ignominia. tex. autē
 hīc se fundat sup̄ cautōe qñ p̄t seruari ius illius cōtra
 quē fit executio ergo ex h̄ facio regulā notandā et mul
 tū apit istū tex. q̄ vbiq̄q̄ p̄ cautōem non p̄t omnio
 p̄uideri iuri illi? p̄tra quē fit executio nō debet sentēcia
 mandari executioni. p̄ h̄ facit q̄ cum ista p̄uisio veniat
 p̄tra legē vnica. p̄alle. debet stricte itelligi ar. in regula
 que a iure cōi exorbitat. de re. in. li. vi. in. l. p̄cipimus. i
 si. L. de ap. ponit etiā ibi bal. q̄dam alia dicta q̄ mihi
 non placēt. videt autē velle q̄ impedit executōē et offert
 ista cautio qñ p̄batō offert incōtinenti. iste autē tex. nō
 fundat se super oblata p̄batōe regulariter. ergo d̄z ipe
 diri executio sine offerat p̄batō sine nō. vt i. d. l. vnica.
 Si autē est p̄sumptio p̄tra petentē d̄z p̄uideri. put h̄ d̄z
 puto tñ q̄ vbi lesio esset patēs tūc nō haberet locū. q̄
 h̄ d̄z. Ratio q̄ cessare p̄sumptio. malicie. et idē possit
 ff

Et dicitur ubi forte infra breuissimum tempus quo vellet probare le-
sionem ar. eoz. q. dixi. s. in precedenti glo. Sed quod
quid si postulata restitio sit executio nulla ex parte psum-
pide propter petentem non quod indulta restitio deat reuocari
executio per viam acceptatam. hanc questionem h. ponit do. an.
et dicit quod dicitur de ro. tenent quod non ex quo legitime facta
fuit et videtur ipse cum eis transire. Sed tu aduerte quod aut ip-
se fuit deceptus aut lra sua est corrupta. quod dicitur de rota
de directe pcludant pcuriam in pclusionem. cclxvi. et dicitur
iure h. dicitur pcuriam per pcuriam. nam tex. in. d. l. vnica.
vult quod postulata restitio nihil debet inuari. ergo execu-
tio facta post postulacionem fuit iniusta ergo debet re-
uocari. ar. in. c. non solu. de appel. li. vi. et dicitur dicitur de
rota idem esse si petat restitutio ad appellandum quod si quis
petit restitutio simplr aduersus suam differt executio
vt in. d. l. vnica. fortius dicitur differt quod petit restitio ad ap-
pellandum quod non. Secus dicitur ubi executio fuisset facta ante
postulata restitio. quod sic h. postea postulet et obtineat
tar restitio propter sententiam non per retractat executio. f. debet
expectari finis causa principalis quod quod legitime factum est non
debet retractari. vt in regula factum legitime. de re. in. li. vi.
Et aduerte ad aliam limitacionem qua ad istum tex. ponit
h. do. an. et attribuit eam do. de rota deci. ccccxxxij. alias
xxxij. s. q. ista cautio exigitur a suspecto de dilapidato-
ne et quod est ita paup. quod post dilapidacionem non posset de
suo satisfacc quod mihi non placet. quod iste tex. loquitur indi-
stincte. vbi cum recedam? ab illa lege vnica dem? stricte
telligit istum tex. ex quo ei iste petens restitio quod i vno non mi-
rum si releuat i alio. s. in cautio. et vtile est sibi hinc plura
remedia. et propter hinc illorum et propter principale. ar. in. l. i. ff.
si quis in ius voca. et in. l. quotiens. ff. de act. et obli. et
facit quod non. bar. in. l. i. ff. ad trebel. Sed quod quod
dixi quod regulariter restitio in integru impedit executioem
et idem facit appellatio vt in. c. venientes. de iure iura.
secus in supplicacione vt dixi et notatum fuit in. d. c. ex lit-
teris. q. est ratio diuersitatis in hoc vide per Jo. an. i. addi-
spe. in. ti. de suppli. in. s. differt. et pcludit quod appellatio est
remediū ordinariū et iniuriam iniusticie. Ideo h. impedire
executioem. in integru restitio iniuriam iniuriam h. beat gratiaz
annexa tñ illa gratia potius h. a iure quod a iudice. nā in-
ra indulgent restitioem in integru minoribus ecclesie et
maioribus ex iusta causa. vt in iuribus vulgaribus merito
postulato restitioem impedit executioem sicut appellatio.
supplicatio aut iniuriam puge grē q. est fienda ab hoine. nā
propter psumptioem q. est orta ex psona pferentis suaz. pu-
ta pncipis vel pfecti ptozio non dicitur de iure admitti ali-
quod remediū retractatiuū. f. supplicatio admittit ex me-
ra gratia pncipis. ideo cum fundet sup mēra gratia non
debet impedire executioem sicut. satis em est quod det cautio
de restituendo si supplicatio obtinebit in causa. iuxta non
in. d. c. ex lra. et in. q. supplicatio supius allegata.

Et dicitur quod ratio restitio est quod remediū supplicacionis non fun-
datur sup aliqua iusta causa sed solum sup ea egrate quia a
sententia pncipis non potest appellari. f. restitio in integrum
est fundata sup causa extrinseca. puta sup imbecillitate etate
vel fauore ecclesie vel sup aliqua alia iusta causa. puta quia
era absens causa rei publice vel quid simile. ideo istud reme-
dium restitioem in integru pigrius opatur quod remediū
supplicacionis. et vide quod dixi. s. c. p. Ex h. em sup cau-
tus vt aduersus suam pncipis potius incedas per viam
restitioem quod supplicacionis quod intelligit quod vtrumque reme-
dium parit quod subest causa petendi restitioem iuxta ea que di-
xi in. c. precedenti. In gl. h. ubi ar. non hinc istam pculā
glo. quia est optima.

Oram. Post pemptorium non auditur
ecclesia de iure cōi audit tñ p be-
neficiū restitioem in integru. h. d. p. dicitur p
narrat factū. Sed a inter loquitur ubi nos aut. Ad p-
mō ex tex. quod ad pbatōz in causa faciendā vnica dat di-
latio et non plēs. pcor. l. si. ff. de ser. et vide quod plene nō.
glo. in. c. ij. de dila. et quam quod tex. hic dicit terminū su-
ille pemptoriū tñ oīs dilatio pbatōria est pemptoria
vt in. d. l. si. et in. c. l. de pba. vñ in causa civili nunquā da-
tur scda dilatio nisi ex causa. vñ sup exntia cause dicitur pmitti
cause cognitio. d. l. si. et i. l. orōne. c. ti. vñ nō potest inder si
ne causa dare scdam dilacionem. vt in. d. l. si. et ibi nō. bar.
nec videtur vale e pbatō q. h. dilatoz data sine cause co-
gnitioem de q. tñ dicendū vt ibi plene nō. Sed nō
quod iste pscriptioes iudiciales currūt etiā propter ecclesiam
nā vides h. quod quod ecclesia nō pbatuit in pma dilatoe sta-
tuta nō fuit admittā de iure pmoni ad pbandū p di-
latioem f. fuit opus recurrere ad ius singulare. l. ad hinc
cium restitioem. Et ex h. et ex tex. inferit quod aduersus psci-
ptioes iudiciales ppetit ecclesie beneficiū restitioem. de
quo vide quod dixi in. c. auditis. s. e. Tercio nō quod
vbi p dilatoem pfixam quod tenet ppetere instructus non
audit petens terminū vltiorē ad instruendū. Et facit
iste tex. in ar. ad quod quotidianā. iudex citauit aliquē
vt cōpareat certo termino p quo cōpuit in termino p-
curator et petijt dilatoz ad faciendā fidē de mādato nū-
quod sit sibi dandus terminus. an dōis possit cōdemna-
ri tenēz psumax quod nō ppuat legitime in termino. et dicendū
quod nō dicitur dari dilatoz f. potius potest vt psumax pdemnari
quod cum habuerit dilatoz ad ppendū dēbat ppetere legi-
time ad h. l. si. qñ. l. d. dila. et hoc firmat ibi bar. et tene-
mēt hanc questionem quod quotidie accidit. Ad quod etiā
propter interlocutiōnā pape potest ecclesia petere restitioem in integru.
Alitio nō casum quo exclusus vna via admittit ad
idē alia via. nam ecclesia hic exclusa de iure cōi fuit ad-
missa p beneficiū restitioem et p hec limita regulā cū quod
vna via. de re. in. li. vi. et quod le. et nō. in. c. tue. de par.
In gl. in. v. spale mandatū. ubi nō videtur sufficere

generale mandatu. **¶** In canonista tex. iuncta gl. qz nō habes alibi in corpe iuris canonici qz ad petendum restōem in integz requirit spāle mandatu. legiste hnt in. l. illud allegata in glo. et intellige. qm restō i integz venit pncipaliter. secus si venit incidēter in causa generaliter pmissa. vt dixi post gl. s. c. p. r. iō in casu h. c. nō erat necesse hfe spāle mādatu qz veniebat incidēter. vñ dicit hosti. qz spōte pcurator exhibuit spē ciale mandatu vel p̄t dici fm eum z Jo. an. qz h crant elapsi. x. dies a tempe interlocutorie. z nō singulariter h dicitu qz nescio alibi qz vbi ptingit lesio p interlocutoriam nō pōt pcurator petere restōem sine spāli mādato post lapsū decēdij. Ratio pōt esse qz post lapsū decēdij trāsiuit interlocutoria in rē iudicatā vt i. c. cū dicit. de de. vñ nō p̄t amplī dicit qz restō incidit in cām Sed satis pōt de hoc dicto dubitare qz licz transierit in rē iudicatā. ex quo tñ ptingit negotiuz pncipale qd nondū est diffinitū videtur qz debeat admitti rōne incidētie z p̄nexionis ar. optimum qd legit z nō. in. c. si. d. apel. li. vi. z in de. cū a repulsiōe. c. ti. p̄dicit tñ per ibi nō. eque distingui qz aut est talis interlocutoria q̄ non ptingit negotiū pncipale vtp̄ta sup dilatoria exceptione z tunc requirit spāle mandatu post lapsū decēdij. Stat cōtingit negotiuz pncipale puta qz fuit lata sup aliqua pemptoria z tūc sufficit generale mandatu p nō. in iuribus pall. Sed cōtra predicta z p̄tra tex. opp. videtur eñ qz nō debeat iste pcurator au diri nā videtur ecclesia fuisse in dolo dādo pcuratori mandatu spāle ad petendam restōem casz potuisset assignare omnia munimēta cause sicut dedit mandatu videtur ergo peccasse ex certa scientia s̄ aduersus delictum nō datur restō. vt in. l. auxilium. ff. de mino. So. dicit hosti. qz forte dedit ecclesia mandatu generale ad petendam restōem in integz iure minor. vtp̄ta cōstituo te. pcuratorem z do tibi mandatu ad petendaz restōez in integz vbiunqz opus fuerit. vnde iste casus non fuit p̄cogitatus p ecclesiaz. et forte pcurator credit attulisse secū omnia munimēta cause z dum esset in curia vidit qz illa nō erant sufficientia vñ p̄duxit mandatu suū sup restōne petenda vel forte melius scdm eū post interlocutoria ecclesia dedit mandatu spāle. nō. singulariter z tene mēti ex p̄cedenti solutione qz ad petendā restōem sufficit spāle mandatu cōprehensum sub generalitate verborū qd est cōtra L. y. z alios legistas in. l. vnica. L. de p̄cura. vbi dicit qz mandatu. de bet esse spāle quo ad illam cām in qua est petēda restō ar. l. si qz mibi bona. in. s. iustus. ff. de acqui. here. vbi ad adeundā hereditatē p seruum requirit spālis iustus dñi. nec sufficit dare spāle mandatu sub generalitate verborū. Do. an. simpliciter sequit hic dictū hosti. non obstante dicto legistarū Sed tu vide plene p bar. in. l.

filii familias. ff. de dona. vbi reprobat dictū L. y. z tenet idem qd doc. nri hic licet nō alleget. mouetur per istū tex. q̄ optime facit. nā ad donationē faciendā requiritur spāle mandatu. vt in. l. p̄tra iuris regulas. ff. de pac. z in. c. si. de offi. vica. li. vi. z tñ sufficit dare mandatu spāle sub generalitate verborū vtp̄ta qz possit donare lz non dicat cui et qd vt i. d. l. filius. nec obstat dicitus. s. iustus. qz illud p̄cedit p̄pter graue p̄iudiciū qd posset incurrere dñs si hereditas nō esset sufficiens. et idem dic vbi timet de graui p̄iudicio dñi. tūc eñ requirit spāle mandatu spāliter factū vt in. d. s. iustus z vide tex. optimū cū gl. in de. nō pōt d. p̄cu. z i. c. pcurator. d. dec. li. vi. Et ob istam cām ad p̄trahendū m̄i moniā requirit mandatu spālisimū vt exprimat p̄sona cū qua dz p̄trahi m̄i moniū vt in. l. generali. ff. de ritu nup. vide tex. p̄iuncta glo. in. c. si. de p̄car. li. vi. Ego aut h dicitu doc. p̄bo p tex. in. c. qz ad agendū. de p̄cu. li. vi. z ex nō. i. l. sed z si qz. s. quod tū. ff. si qz cautio. vbi patet qz in requiritibus spāle mandatu sufficit ex primere vnū casum requirēte spāle mandatu subiecta clausula generali. vñ plus puto qz ad petendā restōem sufficit istud mandatu cōstituo te pcuratorē meū et do tibi mandatu trāsigendi et generaliter faciēdi omnia q̄ requirit spāle mandatu qz satis p̄prehendit casus restitutionis vt ibi nō. cū nō sit istud p̄iudiciale nec continet aliqz penā resp̄ca dñi. Illud tñ scias qz vbi p̄babit dubitat de spāli mādato admittit pcurator cū cautio ne de rato tex. ē nō bilis in. l. qd si spāli. ff. d. mino. z vi de ad materiā hui? gl. meliorē gl. i. d. c. qui ad agendū q̄ enūerat oēs cas? regretes spāle mandatu z tene illaz menti. Extra gl. quero. qm incipit currere q̄ driēniū p̄fixū ad petendā restōez si ecclesia fuit lesa qz nō p̄bauit in termino. So. dicit hic Inno. qz currit a die lapsi termini qz tūc ecclesia fuit lesa et nō a tpe sentētie interlocutorie refert tñ quosdā dicere q̄ driēniū currere a die snie qz p̄ sniam ecclesia fuit realiter lesa. s̄ mibi pl? placet p̄num dictū. z hāc opi. Inno. sequit glo. i. cle. vnica co. ti. p̄dau. de lia. ibi z Archi. in. c. h. e. ti. li. vi. s̄ dñi de rota deci. clvi. formiat hāc q̄ōnem in ecclia que omisit p̄bationē necessariā z reportauit tres suias contrarias z dicit qz q̄ driēniū currit a tpe snie vltime z nō a die lapsi termini ad p̄bandū motū qz gramē non fuit p̄pletū nisi qm ecclia appellare nō potuit nā in cā appellatōnis potest p̄bare id qd omisit in instātia pncipali. vt in. c. cū Johannes. de si. instru. z in. l. p̄ hāc. L. de tēp. appel. Et ad dictū doc. p̄alle. r̄ndet qz p̄cedit in sententia interlocutoria nā ab illa nō p̄putat quadriēniuz

Ego distinguerē p̄cordando sic qz aut ecclia vult ad mitti ad p̄bandū in eadē instātia qz snia diffinitua ad huc nō est lata z tūc currit quadriēniū a tpe lapsi termini vt voluit Inno. s̄ hoc p̄bat in isto tex. vbi fuit data

restitutio aduersus lapsu terminu q̄ tūc fuit p̄pleta le-
sio. Et sententia diffinitiva fuit lata añ q̄duennium ⁊
tūc aut omīssa fuit talis p̄batō que nō poterat fieri in
cā ap̄lōnis. puta datus fuit terminus ad dilatorias p̄-
ponēdas. nā dilatorie nō p̄nt p̄poni i cā ap̄lōnis. vt ē
tex. nō. in. l. ita demū. C. de p̄ca. et tūc indubitanē qua
diciōnū incipit currere a die lapsi termini aut erat p̄ba-
tō q̄ poterat fieri in cā ap̄lōnis ⁊ tūc si ecclesia petit re-
stitui aduersus ap̄lōnem omīssam incipit q̄duennium
a die quo scia trāsiuit in rem iudicatā q̄ tūc eccia fuit
lesa nā nō obstante lapsu termini poterit p̄bare in causa
ap̄lōnis. ⁊ h̄ casu intelligo dictū dñoz de rota. Et ec-
clesia petit restōem aduersus sententiā et nō puto q̄ si
bi p̄sit q̄ ista restō reducitur eam in statum in quo erat
tpe scie. ⁊ tpe scie nō poterat p̄bare p̄pter lapsum ter-
mini vt hic. ergo opus est petere restōem aduersus sen-
tentiā ⁊ aduersus p̄batōem omīssam in eo q̄ petit re-
stitui aduersus p̄batōem omīssam puta dcm̄ Inno. p̄ce-
dere ⁊ respectu scie. p̄cedit dictū do. de rota.

Onus minor i eo
q̄ p̄traxit vel omisit si
petende. In p̄ia p̄ois p̄tis petitio sup̄ qua. Scda dat
iudicis ibi quo circa. Nō p̄mo ibi. p̄ le ac fratre suo
canonico ⁊c. q̄ clericus p̄t petere restōnem in integrū
corā iudice ecclesiastico aduersus p̄tractum cū quocun-
q̄ inītū. Item aduersus p̄sc̄p̄tōnem inductā ex statu-
to vel p̄suetudine laicoz. Ex quo infert p̄ma fronte qd̄
petens restōem non tenet sc̄q̄ forū illius in cui⁹ p̄tri-
diciū petitur restitutō et dicebat do. an. h̄ fore mirabi-
le. Ex quo colligebat q̄ vbi nil dari vel fieri petit a p̄-
te. ⁊ solū implorat iudicis offiū lz̄ redundet in iudici-
um. terci⁹ nō tenet q̄s adire iudicē illius de cuius iudi-
cio agit. Et ex h̄ sentit q̄ petens restōem p̄t regularit̄
īpsam petere coram iudice suo. ⁊ h̄ dictum apte est p̄tra-
tex. in. l. h̄. C. vbi et apud quem. vbi tex. ap̄issime dic̄
q̄ petens restōnem tenet adire iudicē illius in cui⁹ p̄tri-
diciū petit et h̄ nō. ibi bar. et alij. Sed tex. vt dixi est
ibi clarissimus dic̄ ergo ad istū tex. intelligēdo q̄ ven-
ditio fuerat facta laicis qd̄ sp̄ale est in eccia et in p̄so-
nis ecclesiasticis ad h̄ vide Inno. in. c. cū sit generale.
de fo. p̄pe. vbi dicit q̄ eccia p̄t petere restōnem corā in-
dice ecclesiastico etiā aduersus p̄tractum inītū cū laico et
h̄ ideo quā ecclesia in hac p̄tate est p̄uilegiata q̄si ve-
lit singulariter inuere q̄ vbiq̄nq̄ eccia gaudet aliquo
p̄uilegio sp̄ali potest illud intentare corā iudice ecclesi-
astico ad qd̄ vide in simili qd̄ nō. glo. si. in. c. p̄uile. s. ti.
p̄pi. Ego allego tex. in. c. pe. de re. ec. non alie. vbi
hoc p̄batur in ecclesia. Respectu vero clericoz in patri-
monialibus p̄bat h̄. nam clerici gaudent eodem p̄uile-
gio in rebus suis quo gaudent in rebus eccie. vt in. c.

si. de vi. ⁊ ho. de. et p̄ gl. in. c. ex h̄is. ⁊ e. p̄igne. ⁊ facit
iste tex. in eo q̄ dicit q̄ possessiones fuerunt vendite qui-
busdam non refert ergo an venditio fuerat sc̄a laicis l̄
clericis. Et ex p̄dictis habes casum in quo cleric⁹ gau-
det q̄ ad p̄uilegiū fori in rebus suis eo sc̄no quo gau-
det in reb⁹ eccie et h̄ tene mēti. Nō q̄ cleric⁹ etiā b̄nifi-
ciatus p̄t l̄cite tenere primonialia et qd̄ plus est habz
in illis beneficiū etatis et etiā in multis p̄uilegiū p̄cel-
sum rebus eccie p̄cor. xvi. q. i. in. c. s. l̄iter. Nō terci⁹
q̄ minor etiā cleric⁹ p̄t rōne lesionis petere restōnem
in integz b̄nificio etatis. q̄litas ergo clericat⁹ ⁊ etiā ca-
nonicatus nō excludit ab ista p̄tate restōnis etiā i
rebus sp̄alibus ⁊ in h̄ tene mēti istū tex. Quid aut si
cleric⁹ minor ledat in sp̄alibus in iudicio vel extra
an possit petere restōnem vide p̄ gl. in. c. ex p̄te. de re-
sti. po. et ibi p̄one dixi. Quarto nō q̄ q̄ntas cleri-
catus ⁊ etiā canonicatus nō liberat a p̄ia p̄tate. nā iste
erat cleric⁹ et canonic⁹ ⁊ tñ erat sub p̄ia potestate.
vñ fuit emancipatus a p̄re. Et p̄clude q̄ in clericis secu-
laribus sola dignitas ep̄alis liberat a p̄ia p̄tate vt p̄-
batur in. c. p̄ venerabilem. ⁊ q̄ si. sint le. et tene mēti ad
hoc illū tex. p̄ locū a sp̄ali. Ad idē in auct. p̄stitūdo q̄ dī-
gnitas liberat a p̄ia p̄tate. ⁊. palā. q̄ transumptiue ha-
betur in auct. ⁊ dignitas. C. de ep̄i. ⁊ cie. Et hanc p̄clu-
sionem ⁊ Inno. et cōiter doc. moderni in. c. indecorū.
de eta. ⁊ q̄l. q̄cquid ibi senserit gl. Et intellige p̄dicta
quo a d̄ tēp̄ta. nā in sp̄alibus nō ē cleric⁹ sub p̄tate
paterna vt in. c. si annū. de iudi. l. vi. Religio vō appro-
bata dissoluit vinculū p̄rie p̄tatis. vt nō. in. c. h̄. ⁊. q.
h̄. et in. l. si ex cā. ⁊. penul. ⁊ ibi bar. ff. de mino. Nō
q̄nto q̄ statutū laicoz ligat clericos quo ad eoz patri-
monij ita colligebat h̄ do. an. et credo q̄ sicut ⁊ excep-
tū allegatōe Bar. q̄ bar. in. l. cūctos p̄los. C. de sū-
tri. allegabat ad h̄c sc̄niz istū tex. Sed certe h̄ tñ ē
apte p̄tra. c. si. d̄ vi. ⁊ ho. de. nec iste tex. h̄ p̄bat. nā nō
loq̄tur tex. de statuto p̄iudiciali. ⁊ sanore p̄origente nā
dicat̄ statutū seu p̄suetudo q̄ lz̄ p̄rimozib⁹ recapa-
re rē veditā ex̄neo l̄ p̄iūcto imoziori oblato p̄cio. ⁊. anū
et dīc. h̄ an̄ erat sanorabile clericis in eo q̄ voluerit ef-
ferre p̄ciū et recuperare rē venditā extraneo. vñ ipse bar.
i. l. emilius. ff. de mino. ⁊ i. l. si. L. in q. can. in ite. resti.
nō est necef. intellexit istū tex. ⁊ bñ in statuto p̄origente
sanore q̄ tractabat de lucro captādo. vt ⁊ dīcā vñ collī-
go fm̄ vey intellectū vñ dcm̄ notabile qd̄ mēti⁹ p̄bat
h̄c l̄ra q̄z aliq̄ alia vidz q̄ clīci possint vii statutu seu
p̄suetudie laicoz p̄origēte mez sanore exq̄ statutu seu
p̄suetudo disposit̄ ḡnialiter q̄ tūc vidz qd̄dā statutu p̄-
uilegiatiū cōtūq̄z est laicos posse in rebus eoz p̄uile-
giare ecciaz ⁊ clīcos. vt in. c. nouit. de iudi. Sed q̄n
statutu nō est p̄uilegiatiū q̄ tūc nō ex̄tēdit ad clīcos
ex defectu iurisdictionis q̄ntū canq̄z generaliter loquatur

vt est tex. in c. ecclesia sancte marie. de pñi. et ibi plene dixi. et p hunc tex. p̄t d̄gadi nōbillis et quotidiana que stio. Statuto laicoꝝ cauet q̄ extantibus masculis filia femina nō succedat mortuo p̄re extat masculus cleric⁹ nunqd̄ habeat excludere feminā secularē a successione et certe tex. valde nō. est hic q̄ sic. q̄ illud statutum est mere p̄uilegiatiū respectu masculoꝝ ad idē vide bonū tex. in .ca. dilecti. de fo. p̄pe. vbi p̄uilegium simpliciter p̄cessum hoibus alicuius loci p̄prehendit etiā clericos illius loci. et hanc s̄nias firmavit Bal. in .l. cunctos populoꝝ. p̄alle. 3. Jo. de lig. in .c. q̄d̄ clericis. de fo. p̄pe. et ibi plene dixi. Nō sexto q̄ minoribus subuenit p̄ restōnis beneficiū etiā in lucro captādo. nam resp̄ctū portōnis partis p̄tingentis p̄tem quā volebant isti recapare oblatō p̄cio tractabant isti de lucro captādo. vbi cūq̄ ergo minor vel ecclesia potuit aliquod lucrū p̄seq̄ ex sua v̄alitate vel in curia negligit p̄t petere restitōnem in integrū p̄tra obstaculū lucrī obsequēdi et de iure ciuili est etiā tex. in .l. ait p̄tor in fi. ff. de mino.

Septimo nō valere statutū seu p̄suetudinem vt liceat p̄ximioꝝ rem venditā extraneo infra certū tēpus recuipare oblato p̄cio de iure p̄i secus est vt in .l. duduz. L. de p̄tra. emp. Octauo nō tene mentē q̄ nō p̄batur in corpe viriūsq̄ iuris ita bñ sicut h̄ q̄ p̄scriptio statutaria seu p̄suetudinaria licet sit tēpali s̄ currit cōtra minoꝝ vbi agitur de lucro captādo. qd̄ aut si ageretur de damno ip̄loꝝ minoꝝ dicam. et nō q̄ p̄tra p̄scriptio nem extraiudicialē dat̄ minoꝝ restitūtō etiā si p̄scriptio sit inducta statuto vel p̄suetudine. Nono et vltimo nō ibi debita iuris solēntias rē. q̄ in rebus patri monialibus clericoꝝ minoꝝ distrabēdis d̄z interueniē iuris ciuilis solēntias. nam cū ius canonicū non dicat p̄trarium et ius ciuile in fauorē minoꝝ loquat̄ indistincte d̄z intelligi. etiā in clericis minoꝝibus ar. in .d. c. dilecti. et in .c. i. de no. op. nunc. Cōtra p̄dicta et p̄tra tex. oppo. de .l. si. L. in qui. cau. in inte. resti. non est neces. vbi d̄z q̄ nulla p̄scriptio tēpali currit p̄tra minoꝝ. hic aut̄ erat p̄scriptio vnius āni et diei tñ fecit cursum suū p̄tra minoꝝ. So. Anno. voluit p̄ istam tex. singulariter limitare dictam. l. si. dicens q̄ illa. l. debet intelligi in p̄scriptōe legali secus in p̄scriptōe statutaria vel p̄suetudinaria q̄ illa currit p̄tra oēs vt hic mouet quia lex finalis non cogitauit de statuto vel p̄suetudine cui ista p̄stant in facto. Hinc est q̄ nō tolluntur p̄ legem p̄trariam nisi fiat sp̄alis mentio vt in .c. i. de p̄si. l. i. vi. Sed bar. in .l. emilius. p̄alle. et i p̄dicta. l. si. et p̄trarium dicens q̄ imo. l. potuit cogitare in genere. nā illa. l. fū dant se sup̄ indēnitati minoꝝ vt nō inciderēt detrimētum vigoꝝe p̄scriptōnis t̄pali. ergo debet intelligi in q̄ntūcūq̄ p̄scriptōe t̄pali. et ad istū tex. r̄idet q̄ h̄ ageretur de lucro captādo. secus vbi ageretur de dam-

no incurrēdo quasi velūt dicere q̄ vbi p̄scriptō statutaria tēpali excludit a lucro p̄sequēdo currat cōtra oēs q̄ non debemus stricte interpretari statutū generaliter loq̄ns vt alius laucec ar. in .l. p̄p̄xit. ff. q̄ et a q̄. Sed vbi agitur de d̄minutōne p̄monij debem⁹ tūc stricte interpretari statutū ne aliquis iuste incurrat damnū vt plene nō. in .l. oēs ppli. ff. de insti. et in. et videtur tex. in .c. cum dilectis. de p̄sue. et in .l. ij. L. de noxa. Ideo statutū h̄ casu generaliter loq̄ns nō debet intelligi vt includat minoꝝ cū eoz damno p̄tra dispōnenti dicte. l. si. debet ergo scōm bar. restringi dictū Innoc. ad casum in quo agitur de lucro captādo. et h̄c opi. bar. seq̄tur do. an. hic et bal. in .d. l. si. et fuit subtilis cōsideratio. q̄ mihi satis placet et p̄ ea adduco hanc p̄sideratōnem. l. si. p̄alle. fuit inducta p̄ncipaliter ad p̄seruatōnem p̄monij minoꝝ q̄ melius erat inra eoz itacta seruare q̄ post vulneratā cām remediū q̄rere. vt in .l. si. L. in qui. cau. in inte. resti. nō est neces. q̄ rō vendicat si bi locū etiā i statuto. nam statutū in d̄bio recipit limitatōnem et interpretatōz a iure cōi. vt in .d. c. cū dilectis et in .d. l. ij. et nō. Innoc. in .c. cām. de rescrip. et bar. in .d. l. oēs. Sed vbi statutū afferret lucrū cū t̄pō limitatōne cessat rō. d. legis. nō em̄ d̄minuit h̄ p̄monij minoꝝ neq̄ deteriorat eoz p̄ditio q̄ lucrū nō porrigitur ex statu to simpli f̄ cum p̄finitōe t̄pō nō ergo possumus dicere q̄ nō currat p̄tra minoꝝ q̄ cessaret statutū cessante q̄litate. vt in .c. si. de resti. spo. et in .l. in delictis. in .c. si. de retracta. ff. de noxa. nō obstat. c. de p̄si. l. i. q̄ illud. c. loq̄tur q̄ lex ex toto tolleret statutū vel cōsuetudinem. f̄ in casu nō potius limitat̄ seu restringit statutū p̄. l. qd̄ fieri debet. vt in .d. l. ij. L. de noxa. et in .d. c. dilectis. Quid aut̄ in p̄scriptōe tēpali inducto ex testō dic q̄ etiā currit p̄tra minoꝝ. vt in .l. ij. ff. d̄ m̄ nō. et nō bar. in .d. l. emilius. Idem d̄icti p̄scriptōe cōuentōnali. nā si ex p̄uentōe inita cū d̄sancto incepit alia qua p̄scriptō illa currit p̄tra minoꝝ successorē. si nihil agit cū minoꝝ vt ē casus nō. in .d. l. emili⁹. et dic vt ibi idē d̄icendū in p̄scriptōe legali q̄ inc̄ ep̄t currit cōtra maiorē nā postea currit p̄tra minoꝝ etiā papillū i illo iure succedentē. vt est tex. in .d. l. ij. ff. de mino. et ibi h̄ firmat bar. nisi eēt p̄scriptio. xxx. vel. lx. an. q̄ tūc illa nō currit p̄tra pupi. lū h̄ fuerit inchoata. p̄tra maiorē. et ad h̄c casum restringit bar. legē sicut. L. de p̄sc̄. xxx. vel. lx. annoꝝ. et in .d. l. etiā qd̄ est bene nōndū. In glo. l. ibi cā restōnis nō admittit rē. fallit in p̄re q̄ pater p̄t peter restōnem in integrū p̄ filio et h̄ p̄pter p̄iudiciū suū q̄ tenet p̄ peculio ex facto filij de quo in .l. patri. alle. i glo. Et ad istū tex. r̄ident doc. q̄ exceptō nō fuit opposita vel forte frater h̄bat h̄ mandatū sp̄ale. h̄c nō dicat. et ad. c. nōnulli. de r̄p. vbi admittit p̄incta p̄sona in casu regrente sp̄ale mandatū dicit Jo. an. q̄

ideo sibi ptingit qz agitur de modico pndicio tene me-
ti hanc rone iuncto suo rex. na pt elici hic regula qz vbi
cunqz casus regrens spale mandatu est modici pteu-
dici admittit pincta psona sine spali mandato in ca-
sibus regrentibus spale madam. vt i. l. patri. pal. cu
similibus. In glo. h. ibi pater vero habet usufructu
b intellige in laico. nam clericus non acquit patri usu-
fructu in bonis vnde qz sibi puenitibus. Et b hnt
clerici ex privilegio impatoris i auc. p. biteros. L. d. epi-
et de. no. hosti. i. c. qz nos. j. de testa. z b idubitanter
qn clericus aderat tpe delatdis bonoz. qd aut si su-
puenit postqz patri erat acquisitus usufructus dica ali-
bi vbi melius cadet. In gl. penl. in si. no. vñ istam
gl. iuncto tex. ex qua vltra pdicta collige qz qntumqz
in alienatde rei eccie vel minoris interuenierit decretuz
superioris z ois iuris solenitas tn si minor vel eccia pot
pbare se lesum ex illo ptractu pr petere restonem in in-
tegru. vt in. l. si qdem. L. de predi. mino. decretu eniz
superioris idcir psumptoz qz oia sunt ltima acta vt in
l. i. et qd ibi no. bar. L. de predi. decu. sine decre. non
alie. l. x. Tñ non iducit psumptio iuris. et de iure vno
pr pbare ptractum vt b z in. d. l. si qdem. Ex gl. op-
po. ptra tex. in eo qz admissus fuit b libellus alternati-
uus z intentatu remediū ordinariū cū extraordinario.
nam petebat istu venditōnem. pnuciar. nullā vel se re-
stitui inquantū venditō tenebat. b aut fieri nō debebat
qz libell' o3 esse clarus z certus vt i. c. si. de libl. obl. z
in. l. ptoz edixit. ff. de iur. do. dicit hosti. qz iste tex.
potest pcedere de iure canonico qd non curat de istis
substitutibus legilibus arg. in. c. dilecti. de iudi. h. ec-
so. non est bona p nō. in. c. j. de libel. obla. Inno. dat
aliā solonem nobilem ad quā quotidie allegatur iste
tex. dicens qz vbiqz qz pbabiliter dubitat de actō-
ne sibi ppetenti pr accumulare multa remedia alterna-
tine. qd dicit pcedere siue qz dubitet ex facto alieho si-
ne ex facto ppro. nam isti erāt minores tpe ptract' vñ
poterāt pbabl' dubitari nūqd interuenisset ois soleni-
tas Et p hac cōclusionē Inno. est bo. tex. i. l. i. ff. quoz
leg. vbi si qd est certus de remedio ppetenti tenet di-
gere altez. ex quo se ambo nō ppatiant. vt in. l. qd i be-
re dem. ff. digere. ff. de tribu. et in. c. vt qz dnas. d. elec-
li. vi. et p b dicit Inno. qz admittit iste libellus dico rē
pntere ad me iure dominij vel quasi. z nō bñ b vltim
qz libellus pcederet de iure ppter incertitudinē. nā ali-
qui voluerunt dicere qz solū pcedit ex cōsuetudine. de q
vide qd plene dixi in. c. q. de libel. obl. et p gl. in. c. ab-
bare fame. d. re iudi. li. vi. Et ex his hōs limitatōz bonā
ad istam regulā qz vbi ppetit ordinariū nōn dat extra
ordinariū vt i. l. in cause. ff. de mino. pcedit cū vbi cer-
tū est de remedio ordinario. b vbi pbabiliter dubitat pr
intentari vtrumqz disunctiue seu sub p. d. tōe vt hic no

tantur pbatur et est b valde vtile. Ultimo h querit
an p restōem in itegz aduersus lesionē ptingentē ex cō-
tractu deat ipe ptractus in totū rescindi. So. tex. videt
hic qz sic. ad idē. c. s. e. et. c. penl. j. de re. ec. nō alie. z. l.
patri. in. §. ex diuerso. ff. de mino. In ptractū tñ facit
tex. valde nō. in. l. si res extimata. ff. de iur. do. qui vi-
det velle distinguē qz aut lesio ptingit respectu ptract'
qz eccia vel minor nō erat alias venditur'. vt qz nō ex-
pediebat rem eccie vendē. aut lesio ptingit in precio vt
qz eccia vel minor erat alias venditurus illā rem b de-
ceptus fuit i p. cio duntaxat. p. primo casu d3 fieri restō
aduersus ptractū p quā rescindit ipse ptract' et sic qz
b casu etiā si ptingit lesio in p. cio nō audiet emptor vo-
lens supplere instū p. c. iū b debet in totū rescindi ptra-
ctus sicut qñ lesio ptingit solū respectu ptractus. ad b
bo. tex. iuncta glo. in. d. §. ex diuerso. In scdo casu nō
debet peti restō ptra ptractū b respectu deceptōnis pre-
t' d. at tñ optio emptori an b casu velit supplere iustū
p. c. iū an velit in totū rescindere ptractū qz forte non
emisset. p maiori p. cio ideo dat sibi optio. z hanc disti-
ctōem in minorib' firmat gl. et post eā bar. in. l. si qdē
L. de predi. mino. et pfecto vidz satis equa distinctio
qz restō nō d3 plus afferre qz abstulerit lesio. vt i. l. qz
si minor. in. §. restō. ff. de mino. nō. bar. in. d. l. ab ho-
sibus. ff. ex q. cau. ma. ergo si lesio fuit solū respectu p-
c. iū non debet fieri restō nisi ad iustū p. c. iū. Ad. c. i. s. e.
qd fortiter videt obitare vbi lesio ponderat solū respe-
ctu p. c. iū et rescindit ptractus in totū. pr mideri duplicat'
p. primo qz loquitur qñ emptor vel pductor nolebat sup-
plere iustū p. c. iū quo casu d3 rescindi ptractus vt. s
dixi. Vel scdo pr intelligi qñ eccia fuit decepta etiā re-
spectu ptractus vt qz credebat illā alienatōz seu locatō-
nem codere in vtilitatē eccie. b postea apparuit ptractum
Ad. l. patri. i. §. ex diuerso. pal. potest mideri vt p. xime
dixi et ita sentit glo. ibi.

Restitu- tō in in- tegru postulāda est ab ordinario admistratō

nam hūre vel a delegato ab eo sine bec cā sit spāliter si-
bi delegata siue incidat in cā generaliter sibi pmissa.
Ab ordinario vero admistratōz nō hūre vel a dele-
gato ab eo peti non d3 nisi veniat incident' in cā b p. i-
mo. Arbitr' de cā restōnis nō cognoscit nec pot' assu-
mi in maioribus caus. z tria sunt dicta pncipalia. Se-
cundū ibi delegati. Tercū ibi in matrimoniali. Nō
p. mo qz ordinariōz iudiciū qdam hnt admistratōem
iuriū seu bonoz vna cū iurisdicōe. qdā vō hnt tñ iu-
risdicōz seu facultatē iudicādi. admistratōez vō nullā
hnt et qz sunt illi instāt in b glo. i. z. iij. Sed sic clarus
qz ordinaria iurisdicō ppetit cum pmissa' alicui cer-
tum territorij vel iurisdicō in territorio. Et b p. i-
ge

potest dupliciter nam si datur iurisdicctio cū limitatōe seu districtōe territorij seu cū administratōe bonoz vel iurij aliquoz talis dicitur habere ordinariā cū administratōe bonoz. exemplū in epō in ptate et similib' p' latis vel secularibus. Si vero daf iurisdicctio inter car- tas psonas duntaxat isti dicunt ordinarij sine admini- stratōe. pone exemplū in doctoubus legentibus qui habent iurisdicctōem ordinariā in scolares sine aliqua administratōe territorij vel iurij seu bonoz territorij vt in anē. habita. l. ne si. p. pa. Item pone exemplū i deputatis sup apponibus. nam isti non habent aliqz administratōem s' solum habent facultatem cognosce- di de caus' appellatōnum. qñqz iurisdicctio nō daf i terri- torio s' solū sit pmissio certaz causaz et tales dicunt de legati etiam si pmittantur cause alicui' municipij vt est videre in officiali suffraganeoz epī. vt nō. gl. in cle. et si pncipalis. d. rescrip. Et ad p'dicta vide bar. i. l. si. l. vbi et apud quē et aliqd i. l. i. §. si plures. ff. de exercitib' et i. l. et qz. ff. de iurif. om. in. et p' Inn. in. c. cū ab ecclē- siay. de offi. ordi. vbi pcludit iter cetera q' ordinariā iu- risdicctōem solus pnceps seu lex pferit et vide qd ibi di- xi. Considera tñ circa p'dicta vñ q' inq'sitores hereti- ce p'auitatis deputati p papā in aliq' puincia vel dio- cesi dicunt habere delegatā et nō ordinariā vt nō. Jo- en. in. c. per hoc. de here. li. vi. vbi p'bari per locum a filii. in. c. ne aliqui. e. ti. li. vi. Secdo nō q' cā restitua- tōis in integru p't delegari p ordinariā habentē admini- stratōem et de iure canonico nō est hesitandū qz oēs cause s' iure delegari pnt vt plene dixi in. c. qd sedes. de offi. ordi. Sed de iure ciuili sit disputatio qz cū me- ri vey mixti impij nō p't regulariter delegari. vt i. l. i. ff. de offi. eius cu mā. est iurif. s' cā restōis est mixti im- perij. qz expedit iudicis officio nobili lz ad instantiam p'ris. nulla tñ actio ppetit ad petendū restōem vt. l. qd si minor. l. si. ff. de mino. hinc est q' minor mg'at' nō potest hac cā cognoscere vt in. l. ea q. ff. ad munf. Ideo vidē q' de iure ciuili nō possit delegari p'ratū tñ ē deci- sum in. l. si. l. vbi et apud quē. et sup hac p'certatōe gl. et doct. vtriusqz iuris laborarūt. s' mihi plz opi. gos. h' et bar. in. d. l. si. q' mero iure inspecto hec cā nō p't dele- gari de iure ciuili. s' fauore minoris fuit itroductū. vt pos- set delegari. et p' hec habes expeditā glo. ij. Nō ter- cio q' mandatū iurisdicctōnale ampliat rōne icidentie. p't ergo delegatus agnoscere nō solū de causa sibi spe- cialiter pmissa. s' etiā de alia cā q' icidenter venit i cau- sa pmissa. vt puta delegatus sup aliquo p'ratu vendi- tōis in iudicio p'ulat aliquā interlocutoriā p quā mi- nor vel ecclē. sia est lesas. potest etiā petere ab eo resti- tutōnem in integru qz nō petis pncipaliter s' icidentē. nam icidit in cā sibi pmissa. et eadē rōne idem dicim' i mandato pcuratorio vt rōne icidentie extendat ad spe-

cialiter nō commissa vt habuistis bo. gl. in. c. suscitata s. e. ratio ergo icidentie ampliat iurisdicctōem nō solū ordinarij. vt in. l. quotiens. l. de iudi. et nota in. c. mā de ordi. cog. sed etiā ampliat iurisdicctōem delegati vt hic. Quarto nō q' delegati ab ordinarijs nō habē- tibus administratōem nō pnt cognoscere de causa restōis pncipaliter intentāda. hec ergo causa restōis nō est delegabilis p ordinariū administratōem nō ha- bentem rō est qz nemo daf q' non habet. i. q. vij. day bertū. et in. c. q' aut. de iure pa. Sed iste ordinari' nō habet p'tatem restituendi pncipaliter. vt inuit illa litera in pncipio a p'ratario sensu et tenet coiter doc. h. et in. d. l. si. ergo nō potest s' alia demandare. Nō vltimo q' tuoz causas sup quibus arbiter assumi nō potest. Primo in causa restōis in integru. rō qz restō est mi- xti impij et ipendit ex iudicis officio nobili. vt. s. dixi Arbitrēt aut non hēt ea que sunt imperij nec etiā sim- plicem iurisdicctōem s' q'ndam notōnem. vt in. l. i. l. de arbi. et in. l. ait p'tor. ff. de re iudi. et in. l. a dno. pio. eo. ti. facit. c. p' tuas. j. de arbi. Secdo nō potest assumi in causa matrimoniali intellige de matrimonio carna- li illa etiā p sacramētū matrimonij exigit maiorem iu- dicem vide de iure cōmuni solus ep's cognoscit vt in c. accedentibus. de excel. pla. et in. c. i. de p'rang. et affi. secus in m'rimonio spūali vnde in cā electōis seu alia beneficiali p't arbiter assumi vt in. c. ex p'te. j. de arbi. et i. c. cum iter. de elec. et in. c. nisi. de p'ben. cū si. Ter- cio nō assumit in cā liberali intellige i cā liberali stricte sumpta cū. s. disputat an quis sit seruus vel liber. vt in l. nō distinguemus in. §. de liberali. ff. de arbi. sec' cū agitur de subiectōne alicui' ecclē. qz illa vt dicunt hic doc. et bene non est p'prie causa liberalis qz oportz ne- cessario q' ecclē sit alicui subiecta qz nō p't esse accepha- la. i. sine capite. xciij. di. nulla. et. ix. q' vij. cuncta p mū- dū s' solū agit cui sit subiecta. ideo hec cā nō est gra- uissimi p'udicij sicut est cā meri liberalis. ideo sup sub- iectōne ecclē. p't fieri p'promissum. c. cū olim. de pre- scrip. et. c. cū t'p. de arbi. cū s'ilibus. Quarto nō p't fieri p'promissum in causa criminali vt h' t' in. l. non disti- guemus. et in. §. iulianus. p' real. Et licz glo. si. sup h' di- sputet dicit post hosti. et doc. q' debet t'p. intelligi de cau- sa criminali crinaliter intentata. nā illa exigit maiores iudices. secus i cā crinali ciuilit' intentata. nam super illa p't arbiter assumi sic p't intelligi. l. quid. §. §. ex cō- p'missio. ff. de his q' nō. isa. ad idem adduc. c. venies. et. c. q'ntauallis. de iure iur. vbi videt t'p. Et lz ista lra nō numeret nisi q' tuoz cāo tñ pōdera rōndare i eo q' dicit q' iste cause exigunt maiores iudices. ergo p't fie- ri regula q' in oibus caus' exigētibus maiores iudices arbiter assumi nō potest. Et ex his inferi. q' in caus' re- seruatis pape arbiter non potest assumi quātūmcūqz ff. 4

partes presentiant de quibus causis vide glo. in. c. quod
transacionem. de offi. lega. et est tex. cum glo. in. c. ma
iores. in. p. de. bap. et in. c. q. n. de. elec. li. vi. In
glo. iij. ibi pnt agnoscere de restone. sentit ergo glo. q
illi ordinarij no hntes administratorem pnt cognosce
re de restone si ptes sponte se subiciunt eoz iurisdictioni.
h. intellige tu incidenter nam pncipaliter no possunt
cognoscere qz no pnt ea que sunt meri vel mixti. impe
rij et hoc sentit glo. in. l. si. l. ubi et apud que. et Inno.
hic nec pdest pntus pntz. qz ptes non pnt dare hac
ptatem no hnti vt pater hic in arbitro. nec potest fieri
prorogatio iurisdictionis qz prorogatio no potest fieri ad
ipem sepatam. vt dixi in. c. i. de. mutu. peti. et no. i. l.
inter litigantes. ff. ad muni. facit qd no. Inno. in. c. de
caus. de offi. dele. nam progare idem est qd extende
re iurisdictionem alterius in se sed illi no hnt ea q sunt
meri vel mixti impij ergo in eis no habet locum ista pro
rogatio. In gl. pe. ibi nec dicitur arbitro. no bene istam p
tialam glo. v. qz ad fine ex qua habes notare duo.
Primo qz arbitro pnt agnoscere no solum de expsis s
ppromisso s etiam de eo q oritur ex ppromisso seu in
cidit in causa ppromissa. et idem no. p gl. et Inno. i. c. cu
dilectus. j. de. arbi. Et ex h potest singulariter inferri q
si dubitatio orit ex ppromisso ad que bona exte datur
potestas arbitri qz arbitro poterit de h incidere cogno
scere. Secdo no ex glo. qz arbitro pnt cognoscere de resti
tutione cu incidit i ca sibi pmissa. vt pata minor omisit
pbatonem necessariam in termino sibi dato vel in dilato
ne sibi pmissa vel no pbavit ante pclusionem in ca po
terit petere restonem ab arbitro aduersus ista lesionem
et pfecto h videt pbare iste tex. in. v. delegati. nam facta
mentio de delegatis et arbitris subiecit i. h. clausula
generalis vt iudicet possit agnoscere ergo dz intelligi
etia in arbitris. qz clausula in fine posita det referri ad
omnia vt i. c. in. q. l. d. in. c. secudo reqris. de. appd.
Sed tex. iuris caulis vii sumpta fuit ista decretalis. l.
in. l. si. palle. simpliciter videt denegare istam pntem ar
bitris. nec facit aliquam mentio de incidentia sed solum
de ea loquit respectu delegatorum. vii gos. dixit hic qz de
egitate pcedit dictum hnt gl. s. fm veritatem videt qz
arbitro nullo modo possit cognoscere p illam. l. si. In
no. etia h nullo modo vult pati qz arbitro possit pnt
scere de ista ca cum sit mixti impij vii dicit qz si ptingat
lesio coram arbitro puta qz ps no pbavit in termino
no sit restio s potest arbitro pnt aduersus lesionem
statuendo alium terminum qd pnt fm hosti. p infra alle. h
i glo. ptra dictum Inno. facit iste tex. nam ordinarij no
hntes administratorem vel delegatus ab eo no habet ea
que sunt mixti impij et tñ rone incidentie potest restituere
vt h. i. d. l. si. ergo idem dicendum i arbitro. nam et de
legatus non potest cognoscere vltra cam sibi pmissam

et delegatio est stricti iuris vt in. c. p. et. g. de offi. dele.
et nihilominus cognoscit rone incidentie. ergo idem i ar
bitro cu arbitria sunt redacta ad instar iudiciorum. vt in. l.
i. ff. de arbi. Item tex. est h expressus cui no potest re
sponderi sine maxima impropetate verborum. limitetur
ergo tex. iuris civilis p istu vt intelligatur qz arbitro no
potest agnoscere de restioe. l. pncipaliter. idem pot dicit
qz ista restio que sit incidenter p arbitro sapit potius
factu qz iuris misteriu. Et generaliter cu quis qd pos
sit de ca restonis agnoscere colligedo dicta doctorum
vtriusqz iuris distinguo sic aut quis de ordinarijs aut
de delegatis aut de arbitris. Ordinarius habes admi
nistratorem potest de hac ca cognoscere no tñ pot re
stituere ptra suam superioris s aduersus ppriam suam
vel iudicis minoris pot restituere tam minore qz eccle
siam maioris ex iusta ca vt in. l. in. cause in. h. iudicis. l. p
fecit. et. l. minor aut. ff. de. mino. et in. c. c. bertoldus.
de. re. iudic. Ex quo inferitur qz no pnt ordinarij restituere
ptra suam delegati pncipis qz ille est maior ordina
rio in ca sibi pmissa. vt i. c. pastoralis. in. s. p. ff. de off.
dele. et i. l. aduersus. l. si. aduer. rem iudic. et in. d. l. mi
nor aut. An solus pnceps restituit ptra suam sui de
legati vt i iuribus palle. Ordinarius aut administratoz
non hnt no pnt de hac ca cognoscere nisi incidenter et h
h. clare iure no sit cautu. tñ satis pbat hec lra et dicta. l.
si. a. p. rario sensu. Delegatus vo a pncipe vel ab hnt
administratoz pnt cognoscere dupliciter. Primo si pmit
tatur sibi ca restonis pncipaliter. Secdo si venit inciden
ter in ca sibi pmissa. aliter no potest vt h. in. d. l. si. vii
delegatus etia pncipis no potest restituere ptra suam
sua diffinitiva. vt in. d. l. aduersus. et ibi h. firmat bar.
Potest addi et tercius casus. l. si. est delegatus ad vni
uersitatez causaz. na tuc pnt restituere pncipaliter h. ca
restonis no sit sibi spaliter pmissa. ad h. facit tex. i. d. l.
si. i. h. et h. firmat ibi bar. qd tenementi. Ex h. inferat qz
vicarius epi foraneus pnt restituere cum sit delegat ad
vniuersitatez causaz vt no. glo. in. d. de. et si pncipalis
de. p. facit ad p. dicta qd no. glo. in. c. cu. cam. de ap
pel. et qd no. bar. in. l. si. vni alias incipit pponere. ff.
de re. iudic. Delegatus vo a no hnt administratoz non
pnt nisi icidat i ca sibi pmissa vt h. In. arbi. r. i. s. vere. dic
vt. s. dixi. dixit tñ gl. nobiliter i. l. si. pal. qz licet arbitro
no possit pncipaliter restituere pnt tñ ppromitti vt pnt
ciet an sit danda restio. s. bar. h. oino ibi no approbat s
dicit se pntare qz in arbitro pnt ppromitti ca restio
qz arbitro est amicus ppositor. et est qdam ptra
ctus vt no. in. c. qntanallis. de iuridic. et in. an. vt de
ferentes iudices. vii licet ptes pnt pponere et ptrahere
sup ca restonis ita debent p se ppromittere tanqz in ar
bitratorem. s. bal. indistincte tenet ibi p. rariu. qz restitu
tio requirit officiu iudicis nobile qd no cadit in arbitro

vel in arbitratore et hoc dictum plus mihi placet. probo
 per istum tex. in si. i. eo quod fundat se quia iste canonicus ex gūt
 maiores iudices ergo tria arbitrator non potest restituere
 Ad ar. bar. mideo quod partes sunt pacifice in causa restituis. quod
 non restituunt. sed super eorum iuribus promittunt. sed quando
 volunt promittere dant potestatem restituendi sed dare non
 potest istud officium nobile ar. in. l. patorum. l. de iuris.
 om. iudi. Saluando tamen in aliquo dictum bar. posset dici
 quod partes sunt promittere in arbitratore non ut restitu
 at sed ut proponat inter partes super causa restituis non enim exerce
 bit arbitrator officium nobile sed officium promissoris et
 ita potest intelligi posse bar. et per hoc habes materia ista ex
 peditam. In glo. si. ibi non intelligit de famoso de
 licto. hec solum non est bona ad illud tex. quod ibi ponit spe
 cialiter ratione arbitri unde illud delictum alias erat famo
 sum sed quod sententia arbitri non est vera sententia ut ibi dicitur quod non
 habet iurisdictionem unde non parit actionem restituenda
 te. ut in. l. i. l. de arbi. ideo sententia lata ab arbitro super tri
 mine etiam famoso non infamat. Ratione ergo ad primum
 put. s. dixi. Sed hosti. que prius sequuntur doc. b. dicit
 quod de crimine potest promitti in arbitro si agit civiliter
 et sic etiam potest intelligi. c. literas. de presum. Si autem agit
 criminaliter non potest promitti ut hic et i. s. in lian. all.
 in glo. Et ex predictis non potest dicitur. b. dixisse quod per rationem
 huius glo. dicit quod super actione iniuriarum non potest pro
 mitti quod illa infamat sine agatur civiliter siue criminaliter
 nam hoc dictum non procedit quod ut dixi sententia arbitri nullo mo
 do infamat quantumcumque delictum sit famosum ut in. d. s.
 ex promisso. Dicit tamen bar. ibi non. verbu quod si ex forma
 statuti haberet sententia arbitri executionem patam quod tunc
 sententia arbitri infamaret si delictum esset alias famosum quod
 mihi placet. quod tunc potest dici vera sententia facit quod ipse non. in
 l. ij. l. vbi et apud que. et forte hoc casu posset procedere
 dictu gof. nam causa videtur tunc grauis ex quo resultat infam
 ia non tamen dictu gof. in alio quod actio iniuriarum infamat
 siue agatur civiliter siue criminaliter de quo vide quod la
 tinas dixi in. c. ca. te. de re iudi.

Beneficio

Breue est et satis in esse
 et summat in glo. i. sed
 per alia vba potest claris sumari sic. Restitutio
 denegata ecclesie ulterius sibi non procedit nisi ex noua
 causa restituit tamen ad appellandum a sententia denegationis.
 Nota primo quod restitutio in integrum appellat beneficium
 ut patet in pn. et in si. Est enim beneficium. quod ad illud
 optinendum nulla potest actio. sed expeditur officio iudicis
 nobili. ut in. l. qd si minor. in. s. ff. de minor. et capi
 pitur hoc beneficium largo modo prout est benignola actio
 gaudium tribuens capienti. hec est enim significatio istius
 verbi beneficium late sumpti ut in. c. qui mo. seu. amit. r.
 col. Secundo non quod sententia lata super restitio in integrum tra

se in rem iudicata unde si semel fuit denegata non audiet
 quis amplius et oportet dicendum appellare nisi ex noua
 causa petatur et est tunc ratio. nam ex noua causa potest vna
 res iterum peti non obstante exceptione rei iudicate. ut i. l.
 cum querit cum. l. se. ff. de excep. rei iudicate. et non i. c.
 penul. de excep. eadem ratione potest iterum peti restitio in integrum
 ex noua causa non allegata in priori iudicio. Nota quod tempus
 decendi per ipsum ad appellandum currit etiam ecclesie unde
 post decendum non audiet ecclesia volens appellare sed oportet
 quod per restitio in integrum admittat ad appellandum et ideo
 est in minore ut probatur in. l. i. l. si sepius in inte. resti.
 sue. postu. Contra hoc opp. de. l. si. l. in qui. cau. resti.
 in ite. non est neces. vbi dicitur quod pro minore non currit pre
 scriptio temporalis. et eodem modo videtur dicendum in ec
 clesia. sed istud decendum videtur quodam prescriptio temporalis ergo
 et. So. dixerunt quodam quod ista. l. i. sit hodie correcte per
 illam. l. si. ff. hosti. b. et bar. in. d. l. i. tenent primum abe
 ne. dicit enim quod. l. si. non habet locum in prescriptionibus
 iudicialibus. iste enim iudiciales prescriptiones currit con
 tra omnes ut h. et in. c. cora. et in. c. auditis. s. co. r. i. c.
 et in. de re. iudi. et in. l. pperandum. l. de iudic. resti
 tuunt tamen minores et ecclesie iure singulari ut h. et in. d.
 c. auditis. r. c. coram. et in. d. l. i. In glo. ij. ibi quodam
 intelligunt de omisso. aduerte glo. hic ponit duas opi
 sup illo dubio quod dicant defensiones noue ad hoc ut ecclesia
 iterum audiat. Quidam dixerunt quod noue dicant nouiter
 allegate in isto iudicio siue prius peterent siue postea
 emerint. Secunda opinio. qua videtur sequi glo. est ut in
 telligatur de his que primo peterant sed non sperant alle
 gate. secus si nouiter emerint. De ca. h. et in. l. ij. l. si
 sepius resti. in inte. peti. p. muniter tenet prima opinio. et
 ponit exemplum pone quod sententia restitio fuit denegata ec
 clesie quod debet agere prius pro reparatorum ad emenda
 dum damnum. ecclesia vero sic exclusa. Plene agere contra
 reparatorum reperit eum non soluendo vel factus fuit non sol
 uendo post sententiam denegationis debet enim ecclesia au
 diti petere restitio de nouo et quatenus allegat quod pec
 rator est reus non soluendo allegat cum antiquas que
 tenus allegat quod postea est effectus non soluendo alle
 gat cum nouiter ortam et non hoc dictum quod ecclesia non habet
 optionem petendi restitio vel agendi pro reparatorum
 et hoc dictum alle. in. c. h. s. e. vbi vide. pone aliud exemplum
 ecclesia petijt restitio pro sua sententia non produxit pri
 uilegia fuit sibi denegata restitutio nunc iterum petit
 allegando quod omisit probare prescriptionem debet
 audiri quod se fundat super noua causa. Et concordato istas du
 as opinio. prarias de quibus in glo. arbitror posse dici quod
 aut in causa nouiter orta inducit quatenus quod non erat pri
 us et non debet audiri ex tali causa et hoc casu procedat. Se
 cunda opinio pone exemplum minor vel ecclesia ad fuit

hereditatem locupletē quā admissit quilibet diligentis-
simus homo petijt restōnem sibi denegata. qz nō
pbatit lesionem. demum bona hereditaria p maiori p-
te casimare perierūt petit ecclesia se restitui ex hac causa
noniter orta. Adico qz nō habet dari restō. qz tempore
adite hereditatis nō fuit lesa nec debet piderari id qd
supuenit qz ista accidentia fecerūt esse grauamē nō aut
declarāt grauamē fuisse per p̄us. et de h̄ ultimo est ca-
sus i. l. verū. in. §. si locupletis. ff. de mio. Aut causa no-
uiter orta nō inducit grauamē de nouo. sed grauamen-
erat p̄ p̄us et tunc p̄cedit opi. p̄ma vt audiat etiā ex ta-
li cā. exemplū qm̄ eccia fuit damnificata ex dolo. p̄cu-
ratoris. nam lz p̄curator effici postea nō soluendo ni-
hilominus non orit nunc grauamē p̄ p̄ius eccia fue-
rat granata. Ultra glo. scias qz Jo. an. p̄mentant
istum tex. et multa dicit more cōmentantium p̄ assumē-
do vtiliora quero que fuit rō decidendi in isto tex. naz
p̄sidera duo ad istam tex. p̄mo in eo qz dicit qz restō se-
mel denegata non debet p̄cedi nisi ex noua causa. Se-
cundo qz ecclesia que succubuit in cā restōnis nō debz
audiri petens restōnem p̄terqz ad appellatōz omiffam
et sic inuit excipiendo vnum casum tm̄ qz eccia nō p̄t
petere restōnem p̄tra sniam denegatōnis et p̄ p̄sequē-
p̄iūgendo ista duo simul inuit tex. qz denegata semel re-
stitutōne ecclesia non audiat siue petat restōnem contra
lesionem siue petat p̄tra sniam denegatōnis. Hosti. di-
cit qz rō decidendi fuit vt esset lūium finis nam si audi-
retur secundo eodem modo debet audiri tercio et in
finitum Jo. an. sp̄alius m̄det dicit em̄ qz non debz da-
ri restō p̄tra p̄m̄am lesionem quia sententiā denegatō-
nis esset delusoria. nec debet dari p̄tra sententiā dene-
gatōnis qz indirecte iudex inueret et daret facultatem
petendi restōnem. que iam fuerat denegata per p̄maz
sententiā. vnde sicut p̄tra quadriennij p̄fixam ad
petendam restōnem non audiat ecclesia volēs petere
restōnem vt in. c. l. eo. ti. li. vi. Eodem modo non debz
dari restō p̄tra sniam denegatōnis nam alias esset p̄-
cessus in infinitū. nam si iterum denegaretur iterū pos-
set peti restō quod non est dicendū sed si ad appella-
dam restituēt p̄ hanc restōnem nō tollitur sententiā de-
negatōnis. p̄ per appellatōnem stat p̄ma sententiā in
suspensio vt in. c. benientes. de iureiurā. Si aut restitue-
retur p̄tra sententiā tolleret in totū p̄ma sententiā. Itē
qm̄ restituatur ad appellandū oportz qz ecclesia appellet
infra decem diū et qz p̄sequatur appellatōz infra terminū
uris. Itē ista appellatio reputabitur sibi. p̄ p̄ma vt etiā
in d. l. si. l. si sepis in inte. resti. post. que oia ces-
sarent si restituere p̄tra sententiā denegatōnis vnd
p̄inguis sue curie h̄ scdo casu qz in p̄oz. et licz be. ra-
tōnes decidendū sint bone in se mibi tm̄ multum placz
rō quā p̄sui. s. in p̄n. Quis aut indulget hanc resti

tatōnez ad appellandū. et hec questio est generalis vbi
tuncqz ecclesia vel minor petit se restitui ad appellandū
Jo. an. p̄didit qz iudex a quo. non aut iudex ad quez
quia ex quo non fuit appellatū cā nō est ad eū deuolu-
ta et ideo non p̄t dare hanc restōnem. p̄ iudex a quo h̄
faciet vel alius p̄petens secus appellasset et nō potuisset
p̄sequi quia tunc iudex ad quem restituēt. qz lesio
p̄ingit in suo auditorio. et h̄ casu p̄t intelligi fm̄ cū. l. p̄
ses. l. de app. Aduerte qz fuit hec opi. Jo. de ar. li
cet Jo. an. nō allegat vt recitat bar. in. d. l. p̄ses. p̄ ipse
bar. tenz ibi p̄trarium dices qz etiā iudex superior potest
hanc restōnem p̄cedere p̄ palle. l. i. ff. in p̄cordando dic
qz auret talis superior qz p̄t adiri sine remedio appella-
tōnis et p̄cedit opi. bar. aut est talis superior qui nō p̄t
adiri sine appellatōne vt archiep̄us respectu subditorū
ep̄i et p̄cedit opi. p̄tra. qz ex quo non fuit appellatū nō
habet iurisdicōz in restituendo ad appellandū. ad hoc
c. venerabilibz in prin. de sen. ex. li. vi. et hec ē veritas.

De alienatione mutandi iudi- cii causa facta. Ru.

Cōtinuat hec p̄ca ad p̄cedentē hoc ordie. Supra
visum est de beneficio seu remedio restōnis p̄ qd p̄ui-
detur lesis tam minoribus qz ecclesijs et maioribus ex
cā. H̄c p̄petenti ordine annectit aliud remediū p̄ qd
p̄uidetur illis in quoz p̄iudicio est facta rei alienatio cā
iudicij futuri mutandi.

X quorūdam Jo in quez fa- cta ē alienatio rei causa mutandi iu- dicij p̄uenitur per rescriptum im- petratum p̄tra alienantem et est ca- sus singularis vt p̄ dicitur. p̄tra

para narrat factum. cōtra quod secunda prouidet ibi.
nos igitur Nota primo duos modos per quos fit
alienatio causa mutandi iudicij. p̄rimus est quando
directe p̄ueniendus transfalūt rē de qua erat cōtentio
in alium. Secundus modus quando fraudulenter re-
cessit. de possessione rei. vt alius puta amicus ingrede-
retur quamqz em̄ iste apte et directe non transfaluerit rē
in alium tamē in effectu ex quo fraudulenter h̄ fecit. vi-
detur transfaluisse vnde habebit locum edictus de alie-
natione mutandi iudicij ar. hic. Ex quo p̄to qz sic cō-
tra directe alienantē causa mutandi iudicij p̄t agi ad in-
terdī. et ad omnē incōmoditatem p̄uenientē causa il-
lino transfalationis. vt in. l. i. et in. l. iij. ff. eo. ita poterit
agi p̄tra istum qui non directe alienauit. sed indirecte
recedendo a possessione vt amicus illam intraret et
possi deret nomine proprio. Nam iste hanc fraudem